

JESUS CRISTO YEKARE JOÃO NÎMENUKA'PÎ

Sîrîrî kaareta wanî Jesus Cristo yekare pî' teeseurîmasen itasakîrîno'pî pe. Tarî non po Jesus Cristo ko'manto' pî' ekaremekîiya. Tiwinanya inenupa'san kore'ta tîwanî imenuka'pî, João itese'. Tiaron pe imenuka'pîiya manni'kan Mateus, Marcos, Lucas, inkamoro nîmenuka'pî warantî pra imenuka'pîiya. Maasa pra tu'ke to' nekaremekî'pî pî' eeseurîma pra awanî'pî. Î' kai'ma Makuiya Jesus yonpa'pî keren po ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Moropai î' kai'ma Jesus etinyaka'ma'pî a'ka pe inenupa'sanya era'ma tanne ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Moropai inenupa'san pokonpe Jesus entamo'kato', Jesus sa'manta rawîrî ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Moropai î' kai'ma Jesus epîrema'pî Getsêmani pata'se' ya' ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Tamî'nawîrî mîrîrî pî' ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Tîîse eeseporî î' kai'ma Jesus eseurîma'pî wîrî' samaria poinon yarakkîrî. Moropai î' kai'ma ipîkku Nicodemos yarakkîrî Jesus eseurîma'pî ewaron ya' to' eseporî yai. Moropai Lázaro pîmî'sa'ka'pî Jesusya pî' ekaremekî'pîiya. Moropai î' kai'ma tînenupa'san yeurîma'pî Jesusya tîîsa'manta rawîrî.

Moropai capítulo 20.31 yai, Joãoya ekaremekî î' ton pe imenuka'pî tîuya pî'. Taiya, anî'ya sîrîrî kaareta erenka ya, innape Jesus ku'to'pe. Jesus wanî rei pe, manni' Paapa narima'pî pe taasa' tîuya

yawârî. Tarî sîrîrî non pona Paapa narima'pî pe awanî'pî Paapa munmu pe pu'kuru. Mîrîrî kupî anî'ya ya innape, ipatîkarî enen ko'manto' eporîiya Paapa pia.

Mai Ena'pî Pemonkon Pe

¹ Eesippia'tî yai moro Mai tesa'sen wanî'pî. Mîikîrî Mai wanî'pî Paapa pia. Moropai mîikîrî Mai wanî'pî Paapa pe. ² Mîikîrî rî wanî'pî Paapa pia tamî'nawîron esippia'tî yai.

³ Mîikîrî wenai tamî'nawîron koneka'pî Paapaya. Î' rî ekoneka pra awanî'pî mîikîrî ton pra tîise. ⁴ Awanî'pî enen ko'mannîto' esa' pe. Enen ko'mannîto' iipiapainon, mîrîrîya pemonkonyamî' weiyu'ma'pî morî pe Paapa epu'to'pe to'ya. ⁵ Ewaron ya' pu'kuru awitta pî' aako'mamî tîise ewaron ta tîiko'mansenon, imakui'sanya mîrîrî a'ka yi'nîpî eserîke pra awanî'pî.

⁶ Paapaya warayo' yarima'pî, itese' João. ⁷ Mîikîrî iipî'pî eseurîmai, manni' a'ka pe tîwe'sen pî' eseurîmai, tamî'nawîronkonya a'ka pe tîwe'sen ku'to'pe innape tîmaimu wenai. ⁸ A'ka pe tîwe'sen pepîn mîikîrî João, tîise Paapaya yaipontî'pî a'ka pe tîwe'sen yekare ekareme'se. ⁹ Mîikîrî a'ka pe tîwe'sen manni' wanî'pî innape, yenku'tîton pe pra. Mîikîrî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' weiyu'manen iipî'pî sîrîrî pata pona.

¹⁰ Mîikîrî asarî'pî sîrîrî non poro, tînkoneka'pî pu'kuru poro, tîise mîikîrî pe epu'tî to'ya pra, sîrîrî non po tîiko'mansenon wanî'pî. ¹¹ Tarîwaya tîpata pe tînkoneka'pî pona aaipî'pî. Tîise ipemonkonoyamî'ya yapisî pra awanî'pî. ¹² Tîise

tapisîtîponkon pia itîrî'pîiya Paapa munkî pe to' enato'pe, manni'kan innape tîkupîtîponkon pia. ¹³ Paapa munkî pe inkamoro esenpo'pî, pemonkon pe esenpon warantî pra. Itu'se tîwe'to' yawîrî to' esenpo pra awanî'pî. Moropai itu'se anî'rî e'to' yawîrî pra, tîise itu'se tîwanî ye'nen, Paapaya ikupî'pî.

¹⁴ Mîikîrî Mai esenpo'pî pemonkon pe. Uurî'nîkon kore'ta aako'mamî'pî. Morî pu'kuru iteseru era'ma'pî annaya. Mîrîrî wenai î' kai'ma iyun Paapa yeseru wanî epu'tî'pî annaya. Innape pu'kuru awanî, morî pe pu'kuru mîikîrî e'to' wanî, tiwinan Paapa munmu yeseru pe.

¹⁵ João nurî'tî eseurîmapîtî'pî ipî' see warantî: —Mîikîrî warayo' pî' uurî eseurîmapîtî ne'tîkini — ta'pîiya. —Uye'ma'pî pî' Mîikîrî iipî, tîise uyentai awanî, maasa pra uurî ton pra tîise Mîikîrî wanî'pî —ta'pîiya.

¹⁶ Iwinîpai morî epe'mîn yapi'nenan uurî'nîkon tamî'nawîrî. Kure'ne morî tîisai'ya. Morî tîisai'ya morî pe tîwanî ye'nen, morî antîîpai tîwanî ye'nen. ¹⁷ Moisés nurî'tî yai Paapaya tîmaimu tîrî'pî unkupîkon ton pe. See warantî ako'mantî awe'taruma'tîkon namai, kai'ma. Tîise Jesus Cristo yai, yairon Paapa epu'tî moropai î' kai'ma morî epe'mîn tîrîiya epu'tî. ¹⁸ Anî'ya Paapa era'masa' pra man sîrîrî tîpose. Tîise tiwinan Paapa munmu, Paapa pia pu'kuru tîiko'mansen, mîikîrîya Paapa yeseru ekareme'sa' sîrîrî.

João Batista Yekare
(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Lc 3.1-18)

19 Jerusalém poi teepîremasanon moropai tonpakon Levitayamî' yarima'pî Judeuyamî' esananya João pia ekaranmapoi: —Anî' amîrî? —ta'pî to'ya. 20 See warantî to' maimu yuuku'pîiya. Aronne eesekaremekî'pî. Ta'pîiya: —Uurî Paapa nîmenka'pî, pîika'tîton pepîn. Cristo pepîn uurî. 21 Moropai ta'pî to'ya: —Anî' kin amîrî moriya? Elias nurî'tî ka'rî amîrî? Joãoya ta'pî: —Kaane. Inî'rî ta'pî to'ya: —Pena Paapa maimu ekareme'nen, manni' Moisés nurî'tî nekaremekî'pî aaipî ton manni' ka'rî awanî? —ta'pî to'ya. —Kaane —ta'pîiya. 22 —Anî' pe kin awanî mîrîrî? —ta'pî to'ya. —Anna pî' ka'kî ekareme'to'pe annaya anna yarimatîponkon pî'. Î' taa pî' nan anna pî'? —ta'pî to'ya. 23 Joãoya yuuku'pî: —Uurî keren po eseurîmakoi Isaías nurî'tî nekaremekî'pî.

“Uyepotorîkon ye'marî ton konekatî to'sarî pu'kuru *Is 40.3* tauya tamî'nawîronkon pî'”. Pena Paapa maimu ekareme'nen Isaías nurî'tî nekaremekî'pî pemonkonyamî' ekonekato'pe Uyepotorîkon iipî rawîrî, —ta'pîiya to' pî'.

24 Inkamoro João pia erepamî'san wanî'pî fariseuyamî' narima'san pe. 25 Inî'rî João ekaranmapo'pî to'ya: —Cristo pe pra awanî, moropai Elias pe pra awanî, moropai manni' Paapa maimu ekareme'nen, Moisés nurî'tî nekaremekî'pî pe pra awanî. Mîrîrî ye'nen î' ton pe pemonkonyamî' yenpatakonaya? —ta'pî to'ya. 26 To' maimu yuuku'pî Joãoya: —Inna, pemonkonyamî' yenpatakonauya tuna ke neken,

tîise tiaron man akore'ta'nîkon, anepu'tîkon pepîn.
 27 Mîîkîrî pî' tauya manni' uye'ma'pî pî' eerepamî,
 tîise uyentai awanî. Uyentai pu'kuru awanî
 ye'nen, i'sa'sa' yewa yeukauya pepîn, itarumai'pî
 pe pu'kuru wanî ye'nen —ta'pîiya.

28 Tamî'nawîrî sîrîrî esuwa'ka'pî Betânia pata
 po iren Jordão ratai po, pemonkonyamî' yen-
 patakona pî' João wanî'pî pata.

Carneiro, Paapa Nîîrî'pî

29 Mîrîrî tîpo tiaron wei yai, tîîpia Jesus iipî
 era'ma'pî Joãoya. Jesus era'mai'ma ta'pîiya
 tamî'nawîronkon pî': —A'kî, manni' Paapa
 nîmenka'pî aasa'mantato'pe Carneiro era'matî.
 Mîserîya tamî'nawîronkon nîkupî'pî imakui'pî
 mo'ka —ta'pî Joãoya. 30 —Mîserî pî' tauya
 manni', uye'ma'pî pî' tiaron iipî tîise uyentai
 awanî, uurî ton pra tîise awanî'pî mîito'pe, tauya
 ne'tîkini. 31 Mîîkîrî pe mîserî epu'tîuya pra awanî'pî.
 Tîise uui'pî'pî pemonkonyamî' yenpatakonai
 Israelponkonya mîserî epu'to'pe —ta'pî Joãoya.

32 Moropai João eseurîma'pî Jesus pî': —Ka'
 poi Morî Yekaton Wannî autî era'ma'pîuya ipona
 waku'kaimî warantî. Moropai ipo aako'mamî'pî.
 33 Mîîkîrî pe awanî epu'tîuya pra awanî'pî.
 Tîise tuna ke pemonkonyamî' yenpatakonai
 uyarimatîponya ta'pî upî': “Warayo' pona Morî
 Yekaton Wannî autî moropai ipo aako'mamî
 era'maya ya, mîîkîrî pe awanî epu'tîya. Mîîkîrîya
 pemonkonyamî' yenpatakona Morî Yekaton
 Wannî e'to'pe to' esa' pe”, ta'pîiya upî'. 34 Moropai
 era'ma'pîuya moropai tamî'nawîronkon pî' tauya
 sîrîrî: “Paapa munmu mîserî” —ta'pî Joãoya.

Jesus Nenupa'san E'mai'nokon

³⁵ Inî'rî tiaron wei yai awanî'pî João moropai inenupa'san asakî'nankon. ³⁶ Mîrîrî poro Jesus wîtî era'ma'pî Joãoya. Ta'pîiya tînenupa'san pî': —A'kî, mîkîrî carneiro Paapa nîrî ton aasa'mantato'pe uurî'nîkon ton pe —ta'pîiya.

³⁷ Moropai mîrîrî eta tûuya'nîkon ye'nen, João nenupa'san asakî'nankon wîtî'pî Jesus pîkîrî. ³⁸ Mîrîrî pe, Jesus era'tî'pî. Te'ma'pî pî' to' iipî era'ma'pîiya. Ta'pîiya to' pî': —Î' yuwaya'nîkon? —ta'pîiya. Yuuku'pî to'ya: —Rabi, (anna yenupanen taato' mîrîrî) —O'non pata tîko'mansen amîrî? —ta'pî to'ya. ³⁹ —Aase'nîkon maasa era'mai —ta'pî Jesusya.

Mîrîrîya ipîkîrî to' wîtî'pî. Aako'manto' era'ma'pî to'ya moropai iipia to' ko'mamî'pî pata ko'mamî tîpose. To' erepansa' wanî'pî 4 horas yairî tîise.

⁴⁰ Tiwinan mîkîrî João maimu etatîpon Jesus pîkîrî itî'pî wanî'pî Simão Pedro yakon itese' André. ⁴¹ Jesus piapai tuutî tîpo, tîrui yuwai attî'pî. Eporî'pîiya. Ta'pîiya tîrui pî': —Messias pe Paapa nîmenka'pî pîika'tîton eporî pî' anna man. (Messias taa Judeuyamî'ya moropai Cristo taa grego maimu ta) ⁴² Moropai tîrui yarî'pîiya Jesus pia. Jesus es-enumenka'pî Pedro pî' moropai ta'pîiya: —Amîrî Simão, João munmu. Tarîpai ayese'tûuya Pedro pe. (Tî' taato' mîrîrî Pedro, grego maimu ta.)

Jesusya Filipe, Natanael Yanno

⁴³ Mîrîrî tîpo tiaron wei yai Jesus ese'ma'tî'pî Galiléia pona. Tuutî pe Filipe eporî'pîiya. —Aase uwenairî —ta'pîiya Filipe pî'.

⁴⁴ Betsaida po tîiko'mansen mîikîrî Filipe, André, Pedro cidaderî po. ⁴⁵ Filipe wîti'pî Natanael yuwai. Eporî'pîya. Ta'pîya Natanael pî': —A'kî warayo' Moisés nurî'tî moropai penaro'kon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî nekaremekî'pî tîkaaretarîkon po, manni' mîikîrî eporî pî' anna man. Jesus mîikîrî eporî pî' anna man, Jesus mîikîrî Nazaré poinon, José munmu —ta'pîya. ⁴⁶ Natanaelya yuuku'pî: —Nazaré pata poi morî epa'ka eserîke pra man —ta'pîya. Filipeya ta'pî: —Maasa aase era'mai —ta'pîya.

⁴⁷ Tîîpia Natanael iipî era'ma'pî Jesusya. Tîwoi'nîkon pî' ta'pîya: —A'kî, Israel pon pu'kuru mîikîrî warayo' seru'ye' pepîn —ta'pîya. ⁴⁸ Mîrîrî eta'pî Natanaelya. —O'non ye'ka pe uyepu'tî pî' nan? —ta'pîya Jesus pî'. Jesusya yuuku'pî: —Filipe, ayannouya pra tîise, ayera'ma pî' wai figo ye' yo'koi awanî tanne. ⁴⁹ Mîrîrî pî' Natanaelya ta'pî: —Uyenupanen, amîrî Paapa munmu. Amîrî anna Israelyamî' yepotorî. ⁵⁰ Jesusya ta'pî ipî': —Innape ukupî pî' nai ayera'ma pî' wai figo ye' yo'koi tauya manni' wenai. Tîise mîrîrî yentainon era'maya pe nai. ⁵¹ Ayenku'tiuya pepîn. Ka' esetapuruka era'maya pe nai, moropai inserîyamî' enuku moropai to' autî era'maya pe nai uurî, pemonkon pe ka' poi iipî'pî pia —ta'pî Jesusya.

2

E'marimanto' Pia Jesus Wîti

¹ Asakî'ne wei tîpo, e'marimanto' wanî'pî Caná cidaderî po, Galiléia pata ya'. Jesus yan wanî'pî

moro. ² Jesus moropai inenupa'san yeta'pî to'ya e'marimanto' pona to' wîtîto'pe. ³ Moropai mi-arî to' wuku e'tî'ka'pî. Mîrîrî pî' Jesus yanya ta'pî ipî': —To' wuku e'tî'kan pî' man —ta'pîiya. ⁴ Jesusya yuuku'pî: —Maama', amîrî mîrîrî uurî pepîn. Maasa uweiyu erepansa' pra man —ta'pîiya. ⁵ Ta'pî isanya wîtî esa' poitîrîtonon pî': —Îrî taiya ya apî'nîkon, mîrîrî ku'tî —ta'pîiya.

⁶ Awanî'pî moro tî' konekasa' kamotikon pe tiwin mia' pona tîmo'tai kaisarî, tuna yense' pe tesorukon yawîrî Judeuyamî' e'ronato'pe. Awanî'pî kure'ne tuna yapi'nenan 80, 100 litros kaisarî yapi'nenan. ⁷ Jesusya ta'pî wîtî esa' poitîrîtonon pî': —Tuna ke kamotikon yannî'tî —ta'pîiya. Yannî'pî'pî to'ya intapîkîrî. ⁸ Ta'pîiya to' pî': —Tarîpai imo'katî. Yaatî entamo'kanto' yepuru pia. Mîrîrî kupî'pî to'ya.

⁹ Mîrîrî enîrî'pî entamo'kanto' yepuruya tuna konekasa' uva yekku pe. Mîrîrî pe awanî epu'tîiya pra awanî'pî, tîise wîtî esa' poitîrîtononya epu'tî'pî. Warayo' tîwe'marimasen yanno'pîiya. ¹⁰ Ta'pîiya ipî': —Uyonpa, uyeserukon wanî tiaron pe. Entamo'kan yai, morî panpî' wo' yenpo to'ya. Moropai tamî'nawîronkonya enîrî mararî pra. Mîrîrî tîpo itîrî to'ya morî ma'ran. Tîise mîrîrî warantî pra ikupî pî' nai. E'mai' pe morî ma'ran yenpo pî' nai. Morî panpî' yenpa'ka pî' nai kînnî'pî —ta'pîiya tîwe'marimasen pî'.

¹¹ Mîrîrî anî' nîkupî eserîkan pepîn kupî'pî Jesusya e'mai' pe pu'kuru to' nera'ma ton pe. Galiléia pata po tîwe'sen Caná cidaderî po ikupî'pîiya.

Moropai tîmeruntîri yenpo'pîiya. Moropai inenupa'sanya ikupî'pî innape.

¹² Mîrîrî tîpo to' autî'pî Caná poi Cafarnaum pona. To' wanî'pî Jesus, isan, itakontonon moropai inenupa'san. Cafarnaum po to' ko'mamî'pî mararî.

Epîremanto' Yewî' Ta Jesus Wîtî
(Mt 21.12-13; Mc 11.15-17; Lc 19.45-46)

¹³ Aminke pra Judeuyamî' festarî wanî yai, itese' páscoa Jesus wîtî'pî Jerusalém pona, mîrîrî pî' tîwanîpa kai'ma. ¹⁴ Moro, epîremanto' yewî' ta pemonkonyamî' eporî'pîiya paakayamî', carneiroyamî', waku'kaimîyamî' ke, tîwe'repasanon moropai tîniru miakanmanenan. Moro teesenyaka'mato'kon pî' to' eporî'pîiya. ¹⁵ Mîrîrî ye'nen to' po'pî'to' ton koneka'pîiya e'seusa ke. Mîrîrî ke to' yenpa'ka'pîiya epîremanto' yewî' tapai tekînkon carneiroyamî' paakayamî' pokonpe. Tîniru miakanmanenan tînirurî soroka'pîiya, moropai to' yaponse'kon, to' mesarikon ra'tî'pîiya. ¹⁶ Waku'kaimîyamî' ke tîwe'repasanon pî' ta'pîiya: —Ayekînkon yaatî tarîpai. Uyun yewî' kî'ku'tî awe'repato'kon yewî' pe.

¹⁷ Mîrîrî kupîiya pî' inenupa'san esenumenka'pî. Pena awe'menukasa' Paapa maimu pî' to' enpenata'pî. Paapa maimuya taa:

—Yairî ayewî' ko'mamî yu'se wai kure'ne. Mîrîrî yu'se e'to' enasa' uyesa' pe *Sl 69.9*

—taiya. Mîrîrî pî' Jesus nenupa'san enpenata'pî.

¹⁸ Mîrîrî kupîiya wenai Judeuyamî'ya ta'pî ipî': —Anî' maimu pe inkamoro yenpa'ka pî' nan? Yairî

nai kupî annaya yu'se awanî ya, anna esenu-menkato' ton ku'kî, anî'ya ikupî eserîkan pepîn. Î' konekaya innape aku'to'pe annaya? —ta'pî to'ya. ¹⁹ Jesusya yuuku'pî: —Sîrîrî Paapa yewî', yarankatî moropai seurîwî'ne wei kaisari tîise i'mî'sa'kauya inî'rî —ta'pîya to' pî'. ²⁰ Judeuyamî'ya yuuku'pî: —46 kono' kaisari sîrîrî wîtî koneka pî' to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen seurîwî'ne wei kaisari ikonekaya pepîn tiwin kin.

²¹ Tîise to' esenku'tîsa' wanî'pî, wîtî pî' Jesus eseurîma kai'ma, tîise tîpî' eeseurîma tanne. ²² Moropai aasa'mantato' yapai awe'mî'sa'ka tîpo, Jesus nenupa'san enpenata'pî mîrîrî ta'pîya pî'. Moropai innape Paapa maimu e'menukasa' kupî'pî to'ya moropai Jesus maimu nîrî.

Tamî'nawîronkon Pemonkonyamî' Yeseru

Epu'tî Jesusya

²³ Moro Jerusalém po páscoa pî' Jesus wanî tanne, arinîkonya ikupî'pî innape anî'ya ikupî eserîkan pepîn kupîya era'ma tîuya'nîkon ye'nen. ²⁴ Tîise Jesus eturumaka pra awanî'pî to' yenya', maasa pra tamî'nawîronkon yewan epu'tî tîuya ye'nen. ²⁵ Anî'ya pemonkon yeseru pî' teurîma yu'se pra awanî'pî, pemonkon yewan ya' tîlko'mansen epu'tîya mîito'pe.

3

Nicodemos Yarakkîrî Jesus Eseurîma

¹ Moro awanî'pî warayo' itese' Nicodemos. Awanî'pî fariseu pe, Judeuyamî' panamanen pe.

² Mîîkîrî wîtî'pî Jesus pia ewaron ya'. Jesus pî'

ta'pîiya: —Uyenupanen, yenupaton amîrî Paapa piapainon. Amîrî epu'tî pî' anna man. Ankupî'pî anna nera'ma ton kupî anî'ya eserîke pra awanî, Paapa ton pra awanî ya iipia —ta'pîiya. ³ Jesusya yuuku'pî: —Ayenku'tîuya pepîn. Itakon te'ka pe pemonkon esenpo pra awanî ya, itepotorî pe Paapa wanî pepîn. Mîîkîrî pata'se' era'maiya pepîn. ⁴ Nicodemosya ta'pî: —O'non ye'ka pe pemonkon esenpo inî'rî a'yeke'ton pe si'ma? Inî'rî tîsan ro'ta ya' eewomî itakon te'ka pe teesenpopa ka'rî? —ta'pîiya. ⁵ Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî: —Ayenku'tîuya pepîn. Pemonkon esenpo e'pai awanî esenponî'pî warantî moropai Morî Yekaton Wannî yai esenpon nîrî. Asakî'ne ite'ka eesenpo pra awanî ya, Paapa wanî pepîn itesa' pe, ipata ya' eewomî pepîn. ⁶ Ipun pe eesenpo'pî wanî ipun pe rî neken. Morî Yekaton Wannî yai eesenpo'pî wanî yekaton awanî pe. ⁷ Inî'rî eesenpo e'pai man tauya manni' pî' teesewankono'mai pra e'kî. ⁸ A'kî, a'situn a'ta'se'ma itu'se tîwe'to' yawîrî. A'situn pe awanî epu'tî maasa pra eeseta ye'nen, tîise o'non pata pai aai'pî epu'tî pepîn. Moropai o'non pata poro attî epu'tî pepîn. Mîrîrî warantî epu'tî Morî Yekaton Wannî yai esenpo'pî pemonkon wanî tîlko'manto' ke, eesenpo emapu'tîsai'ya ye'nen —ta'pî Jesusya.

⁹ Ta'pî Nicodemosya: —O'non ye'ka pe awanî mîrîrî? ¹⁰ Jesusya yuuku'pî: —Israel ponkon yenupanen pe si'ma mîrîrî epu'tîya pra awanî mîrîrî? ¹¹ Ayenku'tîuya pepîn. Anna eseurîma anna nepu'tî pî' moropai anna nera'ma'pî ekaremekî annaya. Tîise anna maimu kupîya pra awanî

innape. ¹² Sîrîrî non po ko'mannîto' yeseru pî' ayeurîmauya tanne, innape ikupîya pra awanî ya, ka' ponkon yeseru ekaremekîuya ya, o'non ye'ka pe mîrîrî kupîya e'painon innape? ¹³ Anî' enu'sa' pra man sîrîrî tîpose Paapa pata'se' ya'. Tîise uurî, pemonkon pe esenpo'pî uurî autî'pî ka' poi.

¹⁴ Pena Moisés nuri'tîya bronze konekasa' îkîi pe pîmî'sa'ka'pî keren po. Mîrîrî warantî uurî, ka' poi iipî'pî pîmî'sa'ka to'ya e'pai awanî pakî'nan pona. ¹⁵ Mîrîrî kupî to'ya e'pai awanî innape uku'nenan ko'manto'pe ipatîkarî Paapa pia —ta'pîiya.

¹⁶—Maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yu'se Paapa wanî'pî ipîra teese'ka'nunkai. Mîrîrî ye'nen tiwinan tînmu tîrî'pîiya, innape iku'nenan wîtî namai apo' ya', ipatîkarî enen to' ko'manto'pe tîlpia. ¹⁷ Tînmu yarimaiya pra Paapa wanî'pî sîrîrî non pona, apo' ya' tamî'nawîronkon yarimai, tîise yarima'pîiya to' pîika'tîpa kai'ma, tînmu wenai —ta'pîiya. ¹⁸ —Innape iku'nen wîtî pepîn apo' ya'. Tîise innape iku'nen pepîn wîtî ko'mannîpî sîrîrî apo' ya', maasa pra tewan yapisiîya pra awanî, tiwinan Paapa munmu pî'. ¹⁹ To' wîtî ko'mannîpî apo' ya' maasa pra pemonkonyamî' wanî a'ka yu'se pra, tamî'nawîronkon weiyu'masa' a'kaya tanne. Tîise ewaron yu'se to' wanî, maasa pra imakui'pî kupî pî' to' ko'mamî. ²⁰ Imakui'pî pî' tîiko'mansenonya tîweiyu'mato'kon kupî tewanmakon pe. A'ka ya' to' ewomî pepîn, “Imakui'pî kupî pî' naatî”, taa anî'ya namai tîpî'nîkon. ²¹ Tîise Paapa maimu yairon yawîron ewomî a'ka ya', tînkoneka, teseru esera'mato'pe, innape itu'se Paapa e'to' yairî awanî esepu'to'pe

—ta'pî Jesusya.

João Batista Yentai Jesus Wani

²² Mîrîrî tîpo Jesus wîtî'pî Judéia pata pona tînenupa'san pokonpe. Moro aako'manpîtî'pî to' pokonpe. Pemonkonyamî' yenpatakona'pîiya moro. ²³ João Batista nîrî wanî'pî pemonkonyamî' yenpatakona pî' Enom pata po, aminke pra Salim pata pî', maasa pra tuna wanî'pî moro mararî pra. Pemonkonyamî' wîtî'pî João pia moropai to' esenpatakona'pî, ²⁴ mîîkîrî João yarakkamo to'ya pra tîise maasa.

²⁵ Mîrîrî yai João Batista nenupa'san esiyu'pîtî'pî Judeu yarakkîrî Paapa wakîri pe ko'mannîto' yeseru pî', to' ronato' pî'. ²⁶ To' wîtî'pî João pia. —Anna yenupanen —ta'pî to'ya. —Amîrî pia awanî'pî manni' Jordão ratai po, ipî' eeserîma ne'tîkini mîîkîrî man nîrî pemonkonyamî' yenpatakona pî'. Moropai tamî'nawîronkon wîtî iipia —ta'pî to'ya. ²⁷ Joãoya ta'pî: —Î' rî eporî eserîke pra man Paapaya itîrî pra awanî tanne. ²⁸ Pena Paapa nîmenka'pî pîika'tîton pepîn uurî, taapîtî'pîuya. Irawîrî Paapa narima'pî uurî, taapîtî'pîuya. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi. ²⁹ E'marimanto' yai warayo' awe'mari'maton pia wîri' tîrî to'ya ino'pî pe, tiaron pia pra. Tîise awe'mari'maton yonpa wanî moro. Tîno'pî pe yapisîiya eta itonpaya. Mîrîrî eta tîuya pî' awe'mari'maton yonpa atausinpa mararî pra. Mîrîrî warantî uurî atausinpan pî' wai kure'ne. ³⁰ Mîîkîrî Cristo yapurî tamî'nawîronkonya e'pai awanî. Mîrîrî ye'nen urumaka to'ya e'pai awanî —ta'pî Joãoya.

31 —Mîikîrî ka' poi iipî'pî man tamî'nawîron yentai. Tîise uurî wanî sîrîrî non pon pe. Sîrîrî non po tîiko'mansenon yeseru pî' eseurîma. Tîise ka' poi iipî'pî man tamî'nawîron yentai. 32 Tînera'ma'pî, tîneta'pî, mîrîrî pî' eeseurîma. Tîise anî'ya innape imaimu kupî pepîn. 33 Anî'ya innape imaimu kupî ya, seru'ye' pe pra Paapa wanî taiya mîrîrî. 34 Maasa pra Mîikîrî Paapa narima'piya Paapa maimu ekaremekî mîrîrî. Mararî Tekaton tîrî Paapaya pepîn Mîikîrî pona tîise mararî pra itîriya. 35 Tînmu pînînma Iyunya mararî pra. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron rumakasai'ya man itenya'. 36 Mîikîrî Paapa munmu ku'nen wanî ya innape, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîya. Moropai innape Paapa munmu ku'nen pepînya enen ko'mannîto' era'ma pepîn. Tîise Paapa ekore'mato' ko'mamî ipo.

4

Wîri' Samaria Pon Yarakkîrî Jesus Eseurîma

1-2 João Batista pemonkonoyamî' yentai tîpemonkonoyamî' ton eporî'pî Jesusya, moropai inkamoro yenpatakona'pî inenupa'sanya. Jesusya anî' yenpatakona pra awanî'pî. Mîrîrî yekare etasa' fariseuyamî'ya epu'tî'pî Uyepotorikonya. 3 Mîrîrî epu'tî tîuya pe, Judéia pata poi Galiléia pata pona attî'pî inî'rî. 4 Samaria pata poro attî e'pai awanî'pî.

5 To' erepamî'pî Samaria pon cidade pona itese' Sicar. Aminke pra awanî'pî José nurî'tî pata'se' iyun Jacó nîtîrî'pî. 6 Moro awanî'pî tuna Jacó nurî'tî naka'pî pena. Jesus eke'nepansa' wanî'pî

tuutî ke. Eereuta'pî tuna yakasa' pia. Awanî'pî ineka'ta pairî wei tîise.

⁷ Wîri' iipî'pî tuna mo'kai, Samaria pon. Ta'pî Jesusya ipî': —Uwuku ton tuna ne'kî —ta'pîiya.

⁸ Maasa pra inenupa'san ewonsa' wanî'pî cidade ta tekkarikon ton yennai.

⁹ Mîikîrî wîri' Samaria ponya ta'pî ipî': —Amîrî Judeu. Uurî sa'ne wîri' Samaria pon. Î' wani' awanî ye'nen awuku ton esatîya upî'? —ta'pî wîri'ya ipî'. (Maasa pra Judeuyamî' yeseru wanî to' eseurîma pepîn Samaria ponkon yarakkîrî).

¹⁰ Jesusya yuuku'pî: —Paapa nîtîrî'pî epu'tîya ya, moropai anî' pe tîwuku ton esatîtîpon epu'tîya ya, ipî' awuku ton esatî'pîya e'painon. Moropai itîrî'pîuya e'painon aako'manto' ton tîinen ipatîkarî.

¹¹ Mîrîrî pî' wîri'ya ta'pî: —Uyepuru, tuna mo'kato' ton pra awanî aapia. Itu'nakan pe pu'kuru tuna yakasa' man. O'non pata pai aako'manto' ton tîinen, tuna taaya manni' eporîya?

¹² Penaron utamokon nurî'tî Jacó naka'pî sîrîrî tuna tîmîrî ton pe moropai tînmukuyamî' tekînon ton pe. Moropai sîrîrî tîpose aako'mamî uurî'nîkon ton pe. Amîrî Jacó nurî'tî yentainon?

¹³ Jesusya yuuku'pî: —Anî'ya sîrîrî tuna enîrî ya, inî'rî tuna aninnîpai eena. ¹⁴ Tîise untîrî tuna enîrî anî'rîya ya, mîikîrî ko'mamî ipatîkarî tuna aninnîpai teenai pra. Untîrî ko'mamî itekaton ya' moropai ipatîkarî aako'manto' ton tîriya.

¹⁵ Wîri'ya ta'pî ipî': —Uyepuru, mîrîrî ye'ka tuna ke uwo'pakî, inî'rî tuna aninnîpai ena namai, inî'rî tuna era'mai uui'pî namai tari'waya —ta'pîiya.

¹⁶ Jesusya ta'pî ipî': —Anyo yannota moriya

—ta'pîiya. ¹⁷ Wîri'ya yuuku'pî: —Inyo pîn uurî. Jesusya ta'pî: —Yairî eseurîman pî' nai, inyo pîn uurî taa pî' nai. ¹⁸ Mia'taikin kaisarî anyotonon e'sa' man, moropai sîrîrî anyo pepîn warayo' yarakkîrî awanî. Yairî eseurîman pî' nai. ¹⁹ Wîri'ya ta'pî ipî': —Uyepuru, Paapa maimu ekareme'nen pe awanî epu'tî pî' wai. ²⁰ Anna yonpayamî' penaronkonya Paapa yapurî'pî tarî sîrîrî wî' po. Tîise amîrî'nîkon Judeuyamî'ya taa, Jerusalém po neken pemonkonyamî'ya Paapa yapurî e'pai awanî, taaya'nîkon.

²¹ Mîrîrî yuuku'pî Jesusya: —Wîri', innape uku'kî. Awanî kupî sîrîrî tarî Paapa yapurîya'nîkon pepîn. Moropai Jerusalém po nîrî uyunkon yapurîya'nîkon pepîn. ²² Amîrî'nîkon man anî' yapurîya'nîkon epu'tîya'nîkon pra naatîi. Anî' yapurî annaya epu'tî pî' anna man, maasa pra tamî'nawîronkon pûika'tîton iipî ekareme'sa' Paapaya Judeuyamî' winîpai. ²³ Tîise awanî kupî sîrîrî moropai sîrîrî pu'kuru awanî see warantî, Uyunkon yapurînenan seru'ye'kon pepînya yapurî tekatonkon ke moropai seru'ye' pe pra. Mîrîrî ye'kakon tapurînenan ton yuwa Paapaya. ²⁴ Paapa man Yekaton Wannî pe. Yapurînenanya yapurî e'pai man tekatonkon ke, seru'ye' pe tîwe'se pra —ta'pî Jesusya. ²⁵ Wîri'ya ta'pî ipî': —Paapa nîmenka'pî itese' Cristo, mîikîrî iipî pe man. Mîrîrî epu'tî pî' wai. Teerepamî yai tamî'nawîron ekareme'kiya upî'nîkon. ²⁶ Jesusya ta'pî ipî': —Uurî mîikîrî, amîrî yarakkîrî eeseurîma manni'.

²⁷ Mîrîrî tanne, Jesus nenupa'san erepamî'pî. Kure'ne to' esenumenka'pî wîri' yarakkîrî

eeseurîma era'ma tûya'nîkon pî'. Tîise Jesus ekaranmapo to'ya pra awanî'pî. Î' esatî pî' nan ipî'? Î' wani' awanî ye'nen mîikîrî wîri' yarakkîrî eeseurîma manni'? taa to'ya pra awanî'pî.

²⁸ Mîrîrî ya tuna yense' rumaka'pî wîri'ya. Cidade poro attî'pî. Pemonkonyamî' pî' ta'pîiya:
²⁹ —Maasa aase'kon upîkîrî, tamî'nawîron unkupî'pî ekareme'nen era'mai. Yai pra Cristo pe awanî tai'se —ta'pîiya to' pî'. ³⁰ Mîrîrî ye'nen cidade poi to' epa'ka'pî Jesus pia.

³¹ Mîrîrî tanne Jesus nenupa'san eseurîma'pî yarakkîrî: —Anna yenupanen, esekkari'tîkî — ta'pî to'ya ipî'. ³² Tîise Jesusya ta'pî to' pî': — Uyekkari man anepu'tîkon pepîn. ³³ Mîrîrî pî' inenupa'sanya ta'pî tîpî'nîkon: —Itekkari ton tîisa' tiaronya ka'rî? —ta'pî to'ya. ³⁴ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Itu'se uyarimatîpon e'to' ankonekapai uuko'mamî. Inekaremekî'pî esenyaka'mato' ton pe anku'pai wanî. Mîrîrî man uyekkari pe, uyo' pe —ta'pîiya. ³⁵ — Amîrî'nîkonya taa: “Maasa asakîrîrî kapoi tîpo aasîrî uyekkarikon emîrî kupî sîrîrî”, taaya'nîkon. Tîise tiaron perî uurî esenumenkato' wanî. Pata era'matî. Aasîrî pemonkonyamî' man itekare anetapainokon. Manni' uyekkarikon emîsa' mo'ka pî' teesenyaka'masanon warainokon yu'se awanî, inkamoro pemonkonyamî' pî' itekare ekareme'to'pe to'ya. ³⁶ Mîrîrî pî' teesenyaka'masanya tepe' ton eporî. Teperu ton eporîiya tîwe'tî'kasen pepîn. Ipatîkarî enen to' ko'mamî. Mîrîrî ye'nen sa'nîrî to' atausinpa. Ipîmîtîpon atausinpa ipikkatîpon yarakkîrî,

tiaronkon maasa tûuya'nîkon ye'nen Paapa pemonkono pe. ³⁷ See warantî taawonan amîrî'nîkon, “Warayo'ya tekkari ton pîmî, tîise tiaron ipîmîtîpon pepînya ipikka”. Innape awanî mîrîrî. ³⁸ Amîrî'nîkon yarima'pîuya pemonkonyamî' pia. Mîrîrî to' pî' amîrî'nîkon esenyaka'masa' pra awanî'pî. Tiaronkon esenyaka'masa' wanî'pî to' pî'. Tîise amîrî'nîkon maimu pe uyapurî'pî to'ya. Tiaronkon esenyaka'ma pia'tî'pî aretî'ka'pîya'nîkon mîrîrî —ta'pî Jesusya.

³⁹ Moropai arinîkon Samaritanoyamî' mîrîrî cidade po tîiko'mansenonya Jesus kupî'pî innape, manni' wîri'ya ekareme'sa' etasa' tûuya'nîkon ye'nen, —Tamî'nawîron unkoneka'pî ekaremekî pî' man taasai'ya ye'nen —ta'pîiya ne'tîkini pî'. ⁴⁰ Mîrîrî ye'nen ipia teerepamîkon pe yeka'nunka'pî to'ya tîîpia'nîkon aako'manto'pe kai'ma. Moro aako'mamî'pî asakî'ne wei kaisarî.

⁴¹ Moropai tiaronkonya nîrî Jesus kupî'pî innape imaimu eta tûuya'nîkon wenai. ⁴² Manni' wîri' pî' ta'pî to'ya: —E'mai' pe innape ikupî'pî annaya amaimu wenai. Tîise tarîpai imaimu eta pî' anna man, anna pe pu'kuru. Innape tamî'nawîronkon pîika'tîton pe awanî epu'tî pî' anna man —ta'pî to'ya.

Ipîkku Munmu Yepi'tî Jesusya

⁴³ Asakî'ne wei tîiko'mamî tîpo, Jesus ese'ma'tî'pî miarî pai Galiléia pata pona. ⁴⁴ Tîiko'manto' pata pona tuutî ye'ka pe, ta'pîiya: —Paapa maimu ekareme'nen yapurî tamî'nawîronkonya. Tîise ipata ya' tîiko'mansenonya yapurî pepîn. ⁴⁵ Moropai

Galiléia pona eerepamî'pî. Eerepamî pe Galiléia po tâiko'mansenonya yapîsî'pî morî pe, tamî'nawîron inkoneka'pî Jerusalém po era'masa' tûuya'nîkon ye'nen. Inkamoro nîrî wanî'pî itî'san pe Jerusalém pona Judeuyamî' entamo'kato' yapi'se.

⁴⁶ Mîrîrî, Caná cidaderî pona eerepamî'pî Galiléia pata ya', moro uva yekku pe tuna miakanma'pî tûuya pata ya'. Moropai Cafarnaum po awanî'pî warayo' ipîkku. Mîikîrî munmu wanî'pî pri'ya pra. ⁴⁷ Judéia poi Galiléia pona Jesus erepansa' yekare eta tûuya pe, iipia attî'pî. Yeka'nunka'pîiya. —Aase uyewî' ta unmu yepî'tî. Aasa'manta pe man —ta'pîiya. ⁴⁸ Jesusya ta'pî ipî': —Anî'ya ikupî eserîkan pepîn e'kupî era'maya'nîkon pra awanî ya, innape ukupîya'nîkon pepîn, eesenumenkato'kon ton meruntî yenpouya pra awanî ya. ⁴⁹ Tîise mîikîrî ipîkkuya ta'pî ipî': —Uyepuru, aase see erepannîto'pe unmu sa'manta rawîrî —ta'pîiya. ⁵⁰ Jesusya ta'pî ipî': —Ayewî' ta enna'pokî. Anmu man pri'ya pu'kuru.

Mîrîrî taa Jesusya pe, ikupî'pî warayo'ya innape. Tewî' ta awenna'po'pî. ⁵¹ Moropai mîikîrî wîti tanne, tîpoitîrîtonon eporî'pîiya, tîipia tui'sanon. Ta'pî to'ya ipî': —Pri'ya pu'kuru anmu man. ⁵² To' ekaranmapo'pîiya: —Î' yai eesepi'tî pia'tî'pî mîrîrî? —ta'pîiya. —Ko'manpara wei era'tî tanne (1 hora) eekomi'makapî'pî —ta'pî to'ya. ⁵³ —Pri'ya pu'kuru anmu man —ta'pî Jesusya yai pu'kuru eekomi'makapî'pî mîrîrî. Mîrîrî epu'tî'pî warayo'ya moropai innape Jesus kupî'pîiya. Itewî' ta tâiko'mansenonya ikupî'pî nîrî innape.

54 Mîrîrî itekare itakon te'ka pe meruntî anî'ya ikupî eserîkan pepîn koneka'pî Jesusya mîrîrî Galiléia pona teerepamî tîpo Judéia poi.

5

Tuna Yense' Betesda Po Pri'yawon Pepîn

Yepi'tî Jesusya

¹ Tîko'man pe tîko'mamî tîpo Jesus wîtî'pî Jerusalém pona, Judeuyamî' festarî weiyu eseporî yai. ² Jerusalém cidaderî woima'tito' mana'ta kure'nan yai awanî carneyoyamî' ewonto'. Aminke pra mîrîrî pî' tuna yense' wanî'pî, itese' Betesda. Tuna yense' woi awanî pemonkonyamî' ko'manto' tappîikon, mia'taikin kaisarî. ³ Mîrîrî tappîikon ta pemonkonyamî' wanî'pî arinîkon pri'yawonkon pepîn, enkaru'nankon, tîkîipankon, eke'nepamî'san, tamî'nawîrî. Tuna eserentîkî'ma nîmîkî pî' to' wanî'pî. ⁴ Maasa pra tiaron pensa inserî autîpî'tî'pî mîrîrî tuna ka, moropai tuna eserentîkî'ma pe e'mai'non pri'yawon pepîn, tuna ka teenasen esepi'tî'pî.

⁵ Moro awanî'pî pri'yawonkon pepîn kore'ta warayo', pri'yawon pepîn nîrî. 38 kono' kaisarî aako'mansa' wanî'pî pri'ya pra. ⁶ Moro mîikîrî esenunsa' era'ma'pî Jesusya. Tîko'man pe aako'mansa' epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya pri'yawon pepîn pî': —Esepi'tîpai nan? —ta'pîiya. ⁷ Pri'yawon pepînya yuuku'pî: —Uyepotorî, tuna eserentîkî'ma yai, upîika'tînen ton pra awanî, tuna pia uyarî ton, ya' enato'pe. Moropai tînîn pî' uuwarîrî uutî tanne, tiaron ewomî urawîrî —ta'pîiya. ⁸ Jesusya

ta'pî ipî': —E'mî'sa'kakî. Awe'nato' yaponse' konekakî moropai asakî.

⁹ Mîrîrî pe rî mîikîrî esepi'tî'pî. Tîwe'nato' yaponse' koneka'pîiya moropai aasarî'pî. Erî'ka'nîto' weiyu yai awanî'pî mîrîrî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen Judeuyamî'ya esepi'tî'pî warayo' panama'pî. —Erî'ka'nîto' weiyu pe man —ta'pî to'ya ipî'. —Yairî pra awe'nato' yaponse' yarî pî' nai sábadó yai, uyeserukon yawîrî pra. ¹¹ Yuuku'pîiya: —Kaane, awe'nato' yaponse' yanunkî, asakî, taa pî' uyepi'tî'tîpon man —ta'pîiya. ¹² —Anî' see mîikîrî, awe'nato' yaponse' yanunkî, asakî taatîpon? —ta'pî to'ya ipî'. ¹³ Tîise anî'ya tepi'tîsa' epu'tîiya pra mîikîrî wanî'pî. Yepi'tî tîpo Jesus esonomî'pî moro arinîkon kore'ta mîito'pe.

¹⁴ Mîrîrî tîpo Jesusya yeporî'pî epîremanto' yewî' ta. Ta'pî Jesusya ipî': —A'kî, eesepi'tîsa' nai. Inî'rî imakui'pî kî'konekai ayeparanrî'pî yentain-onyá ayeporî namai.

¹⁵ Moropai mîikîrî wîti'pî Judeuyamî' pia. —Jesus mîikîrî uyepi'tî'tîpon —ta'pîiya to' pî'. ¹⁶ Mîrîrî kupî'pî Jesusya erî'ka'nîto' weiyu yai. Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' wanî'pî antaruma'tîpai. ¹⁷ Tîise to' pî' ta'pîiya: —Sîrîrîpe Uyun esenyaka'ma ko'mannîpî. Uurî nîrî esenyaka'mato' pî' uuko'mamî mîrîrî warantî —ta'pîiya. ¹⁸ Erî'ka'nîto' weiyu yai Judeuyamî' ko'manto' yawîrî Jesus ko'mamî pra awanî'pî. Moropai Paapa pî' eeseurîma'pî tun pe awanî pî', Paapa kaisarî tîwanî pî'. Mîrîrî wenai iwî yu'se Judeuyamî' eseka'nunka'pî.

Paapaya Imeruntîri Ton Tîrî Tînmu Pia

19 Mîrîrî ye'nen Jesusya to' yeurîma'pî: — Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Uuwarîrî î' rî kupîuya eserîke pra awanî. Uyunya ikupî era'mauya ya, uurîya nîrî ikupî. Î' rî ku'nen pe Paapa wanî ya, uurî nîrî inmu iku'nen pe wanî, mîrîrî warantî rî. 20 Paapa wanî tînmu yapurînen pe. Tamî'nawîrî tînkoneka ekaremekîiya tînmu pî'. Moropai anera'ma'pîkon yentai teesenyaka'mato' ekaremekîiya kupî sîrîrî tînmu pî' mîrîrî pî' eesenumenkakonpa. 21 Paapa wanî isa'manta'san pîmî'sa'kanen pe. Inî'rî enen to' e'to' ton tîrîiya. Mîrîrî warantî nîrî itu'se tîwe'to' yawîrî enen ko'mannîto' ton tîrî inmuya. 22 Paapaya taa pra awanî anî'rî pî' “Imakui'pî amîrî. Atîkî apo' ya”. Mîrîrî ye'ka teesenyaka'mato' rumakasai'ya tînmu pia. 23 Mîrîrî kupî'pîiya tamî'nawîronkonya tapurî kaisarî tînmu yapurîto'pe to'ya. Anî'ya inmu yapurî pra awanî ya, Paapa nîrî tînmu yarimatîpon yapurîiya pepîn.

24 Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Umaimu yawîrî awanîkon ya, moropai innape uyarimatîpon kupîya'nîkon ya, ipatîkarî aako'mamîkon pe naatîi uupia. “Imakui'san amîrî'nîkon, atîti apo' ya”, tauya eserîke pra awanî apl'nîkon. Sa'mantanto' esuwa'kasa', enen aako'mamîkon pe naatîi. 25 Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Awanî kupî sîrîrî moropai sîrîrî pu'kuru awanî see warantî. Tiaronkon Paapa winîpai tîiko'manto'kon yapisitîponkon pepînya Paapa munmu maimu eta pe man. Moropai inkamoroya yapisî kupî sîrîrî. 26 Maasa pra tîwarîrî enen Paapa ko'mamî warantî, enen tînmu ko'mamî nîrî. Mîrîrî ye'nen

itîrîuya eserîke awanî inkamoro pia. ²⁷ Moropai tînmu pia meruntî tîrî'pî Paapaya pemonkonyamî' repato'peuya morî ke moropai e'taruma'tînto' ke. Maasa pra uurî wanî ka' poi iipî'pî pemonkon pe.

²⁸ Mîrîrî tauya manni' pî' tîmu'tunpai pra e'tî. Awanî kupî sîrîrî, tamî'nawîronkon isa'manta'sanya umaimu eta kupî sîrîrî. ²⁹ Mîrîrî yai to' e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Morî kupî'ponkon e'mî'sa'ka kupî sîrîrî ipatîkarî enen tîwanîkonpa uupia. Moropai imakui'pî kupî'ponkon yenumî Paapaya kupî sîrîrî ipatîkarî to' e'taruma'tîto'pe —ta'pî Jesusya.

Jesus Pî' Teeseurîmasanon

³⁰ —Uuwarîrî î' rî kupîuya pepîn. Paapaya uyaipontî yawîrî pemonkonyamî' repauya. Yairî to' repauya mîrîrî maasa itu'se e'to' kupîuya pepîn mîrîrî. Tîise itu'se uyarimatîpon e'to' kupîuya.

³¹ Uuwarîrî, tiwinsari si'ma, uyeseru pî' eseurîmasa' ya, seru'ye' pe wanî e'painon. ³² Tîise moro man tiaron uyeseru pî' teeseurîmasen. Yairî upî' eeseurîmato' man, seru' pe pra. Epu'tî pî' wai. ³³ João Batista ekaranmapo me'po'pîya'nîkon upî' moropai yairon ekaremekî'pîiya. ³⁴ Uurî, pemonkon maimu yapurînen pu'kuru pepîn. Tîise mîrîrî tauya apî'nîkon pîika'tîto'peuya.

³⁵ João e'pî'pî u'kuma'tukon warantî ewaron ya'. U'kuma'tukonya uweiyu'makon pî' atausinpan warantî aatausinpa'pîkon João pî' tîko'man pe pra. ³⁶ Tîise João maimu yentainon uyeseru ekareme'nen moro wanî. Esenyaka'mato' Paapa nîtîrî'pî, aretî'kato'peuya anera'makon ton kupîuya wenai Paapa narima'pî pe uyepu'tî tamî'nawîronkonya e'painon.

³⁷ Moropai uyarimatîpon Paapa eseurîmasa' nîrî upî', tînmu pe wanî pî'. O'non pata imaimu etatîponkon pepîn amîrî'nîkon. Mîikîrî era'matîponkon pepîn amîrî'nîkon. ³⁸ Moropai imaimu ko'mamî pra awanî ayewankon ya' maasa pra innape inarima'pî kupîya'nîkon pra awanî. ³⁹ Paapa maimu pî' eesenupakon ipatîkarî enen aako'manto'kon ton eporî yu'se. Moropai uurî pî' eseurîmakoi Paapa maimu. ⁴⁰ Tîise upî' enen aako'manto'kon ton esatîya'nîkon pepîn.

⁴¹ Morî pe upî' pemonkonyamî' eseurîma yu'se wai, tauya pepîn. Mîrîrî ye'ka yuwauya pepîn. ⁴² Tîise ayewankon ya' Paapa pînînmaya'nîkon pra awanîkon. Mîrîrî epu'tî pî' wai. ⁴³ Aapia'nîkon uui'sa' sîrîrî Paapa maimu pe, inarima'pî pe, tîise uyapisîya'nîkon pra awanî'pîkon. Tîîwarîrî tiaron ii'sa' ya, yapisîya'nîkon eserîke awanî. ⁴⁴ Apî'nîkon morî pe ayonpakon eseurîma yu'se eeseka'nunkakon tanne, innape ukupîya'nîkon eserîke pra awanî. Morî pe tiwinan Paapa eseurîmato' apî'nîkon yuwaya'nîkon pepîn. ⁴⁵ Paapa pî' imakui'pî pe pu'kuru to' man tauya pî' kîsenumenkatî. Tauya pepîn. Moro man apî'nîkon eseurîmaton, imakui'pî pe awanîkon ekareme'nen pe. Moisés nurî'tî mîikîrî, anna napurî ton taaya'nîkon ne'tîkini ipî'. ⁴⁶ Tîise innape Moisés nurî'tîya yenupanto' kupîya'nîkon awanî ya, uurî nîrî kupîya'nîkon e'pai awanî innape. Maasa pra upî' Moisés nurî'tî eseurîma'pî. ⁴⁷ Tîise innape Moisés nurî'tî yenupato' kupîya'nîkon pra awanî ya, innape umaimu kupîya'nîkon pepîn nîrî —ta'pî Jesusya.

6

*5.000 Kaisaronkon Ya're'ti Jesusya**(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Mîrîrî típo Jesus wîtî'pî Galiléia ku'pî ratai pona. Mîrîrî iku'pî ese' wanî'pî tiaron pe nîrî, Tiberíades itese'. ² Moropai arinîkon pemonkonyamî' wîtî'pî ite'ma'pî pî'. Ipîkîrî to' wîtî'pî pri'yawonkon pepîn yepî'típîtîiya era'ma tûuya'nîkon ye'nen anî'ya ikupî eserîkan pepîn era'ma tûuya'nîkon ye'nen. ³ Moropai Jesus enuku'pî wî' pona tînenupa'san pokonpe. Wî' po to' ereuta'pî. ⁴ Moropai awanî'pî Judeuyamî' entamo'kato' weiyu aminke pra, itese' páscoa.

⁵ Arinîkon pemonkonyamî' erepamî tîpia era'ma'pî Jesusya. Moropai Filipe pî' ta'pîiya: —O'non pata to' yuu ton yenna e'painon to' entamo'kato'pe? ⁶ Tîise î' taa Filipeya anepu'pai awanî'pî. Aasîrî î' kupî tûuya epu'tî'pîiya. ⁷ Filipeya ta'pî: —To' yuu yepe' ton pe 200 wei kaisarî esenyaka'mannî'pî yepe'pî tî'kasa' ya, mîwîni tîise to' ma're awanî. Tamî'nawîronkonya iipia'pî mîrikkî yapisî eserîke pra awanî —ta'pîiya. ⁸ Moropai awanî'pî Jesus nenupa'pî itese' André, Simão Pedro yakon. Mîkîrîya ta'pî Jesus pî': ⁹ —Moro man more pia cevada puusa', pão, mia'taikin kaisarî moropai moro'yamî' asakî'ne. Tîise arinîkon yepî'tîiya eserîke pra awanî.

¹⁰ Mîrîrî eta típo, Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Tamî'nawîronkon ereutato'pe non pona ka'ti to' pî'. Parî' pe awanî'pî moro. Mîrîrî ye'nen Jesus maimu pe to' ereuta'pî non pona. Warayo'kon wanî'pî

5.000 yairî. ¹¹ Moropai pão manni' yapisi'pî Jesusya moropai ta'pîiya Paapa pî': —Morî pe man Paapa. Anna yuu ton tîrî pî' nai —ta'pîiya. Moropai to' kaisarî itîpîti me'po'pîiya. Mîrîrî warantî nîrî moro'yamî' tîrî'pîiya, itu'se to' e'to' pîkîrî. ¹² Awore tamî'nawîronkon ena'pî. Mîrîrî tîpo tînenupa'san pî' ta'pî Jesusya: —lîpia'san e'nîmî'sa' yannu'tî aama'ta namai. ¹³ Imaimu yawîrî ikupî'pî to'ya. Mia'taikin kaisarî cevada puusa' yonparî'pî yan-nuku'pî to'ya. ¹² waikara'pî kaisarî itîrî'pîiya, entamo'ka'san yuu yonparî'pîya.

¹⁴ Mîrîrî kupî Jesusya pî' pemonkonyamî' esenumenka'pî. Ta'pî to'ya: —Mîserî Paapa maimu ekareme'nen pena inekaremekî'pî, sîrîrî non pona tui'sen mîîkîrî. ¹⁵ Mîrîrî ye'nen anapi'pai to' wanî'pî tesa'kon pe awe'to'pe rei pe kai'ma. Mîrîrî to' esenumenkato' epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî yu'se pra tîwanî ye'nen attî'pî inî'rî tiwinsarî wî' pona.

Tuna Poro Jesus Asarî
(Mt 14.22-33; Mc 6.45-52)

¹⁶ Pata ko'mamî pe Jesus nenupa'san autî'pî iku'pî ena pona. ¹⁷ Kanau ya' to' asara'tî'pî. Moropai to' ese'ma'tî'pî Cafarnaum pona, iku'pî ratai pona. Moropai pata ewaronpamî'pî maasa to' pia Jesus erepansa' pra tîise. ¹⁸ Mîrîrî tanne, a'situn pe eena'pî mararî pra. Sipa sipa pe tuna ena'pî. ¹⁹ Aminke ma're to' wîtîsa' tanne, yai pra 5 ou 6 km., tuna poro Jesus asarî era'ma'pî to'ya tîponaya'nîkon. Mararî pra to' esi'nîpî'pî ipî'. ²⁰ Tîise Jesusya ta'pî to' pî': —Jesus uurî. Teesi'nî'se pra e'tî.

²¹ Eerepamî'pî to' pia. Taatausinpai yapisi'pî to'ya kanau ya'. Mîrîrî pe rî to' erepamî'pî iku'pî ratai pona tuutîto'kon ya'.

²² Tiaron wei yai arinîkon pemonkonyamî' Jesus ye'ma'pî pî' itî'san e'nîmî'pî iku'pî ena po. Inkamoroya Jesus yuwa'pî. Tiwinan kanau pata'pî neken eporî'pî to'ya kasapan po, Jesus nenupa'san yense' pata'pî. Tînenupa'san pokonpe Jesus asara'tî pra awanî era'ma'pî to'ya. Mîrîrî epu'tî'pî to'ya. Jesus ton pra to' ese'ma'tî'pî. ²³ Tîise tiaronkon kanaukon erepansa' wani'pî aminke pra Jesusya pemonkonyamî' yekkarî'tî'pî Paapa yarakkîrî teeseurîma pata', Tiberiades cidaderî poinokon kanaukon. Mîrîrî era'ma'pî to'ya.

²⁴ Anî' ton pra awanî era'ma'pî to'ya, Jesus ton pra moropai inenupa'san ton pra. Mîrîrî ye'nen to' asara'tî'pî kanau ya' nîrî moropai to' wî'tî'pî Cafarnaum cidaderî pona Jesus yuwai.

Uyukon Ton Paapa Nîrî

²⁵ Iku'pî ratai po Jesus eporî tîuya'nîkon pe, ekananmapo'pî to'ya: —Anna yenupanen, î' pensa eerepamî'pî tarîni'? —ta'pî to'ya. ²⁶ Jesusya ta'pî to' pî': —Ayenku'tîya'nîkon pepîn. Uurî yuwa pî' naatîi awore awanîkon pîkîrî ayekkarî'tîsau'ya'nîkon wenai. Mîrîrî anî'ya ikupî eserîkan pepîn ku'sau'ya era'maya'nîkon tanne, tîise î' taato'pe awanî epu'tîya'nîkon pepîn. ²⁷ Ayekkarikon ton pî' kîseka'nunkatî mîrîrî tîwe'tî'kasen pî'. Tîise esenyaka'matî untîrî ayekkarikon pî', ipatîkarî enen aako'manto'kon tînen pî'. Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe mîrîrî ye'ka tînen. Maasa pra tîwakîri pe Uyunkon Paapaya uyaipontî'pî

itîto'peuya. ²⁸ —Î' kupî annaya yu'se Paapa wanî? —ta'pî to'ya Jesus pî'. ²⁹ Jesusya ta'pî: —Innape Paapa narima'pî ku'tî. Mîrîrî kupîya'nîkon yu'se Paapa wanî mîrîrî. ³⁰ Mîrîrî pî' ta'pî to'ya: —Innape akupî annaya yu'se awanî ya, anna nera'ma ton konekaki. Mîrîrî era'ma annaya moropai innape akupî annaya. Î' konekaya? —ta'pî to'ya. ³¹ —Anna tamokon Moisés nurî'tî yarakkîronkon entamo'ka'pî Paapa nîtirî'pî pî' itese' maná, keren po. Paapa kaaretariya taa:

“To' yuu ton tîrî'pîiya ka' poinon, to' entamo'kato'pe”, *Êx 16.4; Ne 9.15; Sl 78.24,25*

taiya —ta'pî to'ya Jesus pî'. ³² Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Moisés nurî'tî nîtirî'pî pepîn mîrîrî penaronkon yuu ton, tîise mîrîrî Paapa nîtirî'pî. Tîise uyun nîtirî sîrîrîpe aapia'nîkon yairon, ayukon ton ka' poinon. ³³ Mîrîrî ayukon ton Paapa nîtirî iipî ka' poi moropai enen tîiko'manto'kon ton tîriya sîrîrî non po tîiko'mansenon pia. ³⁴ Moropai ta'pî to'ya Jesus pî': —Anna yenupanen, anna yuu ton mîrîrî ye'ka tîikî ipatîkarî. ³⁵ Ta'pî Jesusya to' pî': —Uurî mîikîrî, manni' ayukon ton, ipatîkarî aako'manto'kon tîinen. Paapa anepu'painon iipî ya uupia, epu'tîiya. Moropai innape ukupîtîpon ena morî pe, itu'se tîwe'to' pîkîrî. ³⁶ Tauya ne'tîkini uyera'ma pî' naatii. Mîiwîni tîise innape ukupîya'nîkon pra naatii. ³⁷ Tîise Paapa nîtirî'san pemonkonyamî' iipî uupia tamî'nawîrî. Moropai uupia tui'sen yaipontîuya pepîn uupiapai. ³⁸ Maasa pra itu'se e'to' ku'se uui'sa' pra wai ka' poi. Tîise itu'se uyarimatîpon

e'to' ku'se iipî'pî uurî. ³⁹ Paapaya uyarima'pî. Tîntîrî'san ko'mannîpûya yu'se Paapa wanî, tamî'nawîrî, tiwinan ataka'ma namai. Moropai tamî'nawîronkon insanan pîmî'sa'kauya yu'se awanî tîisa'mantakon tîpo tiwinano'pî wei yai. Mîrîrî yu'se Paapa wanî. ⁴⁰ Paapa munmu pe uyera'matîponkon, innape ukupîtîponkon ko'mamî yu'se uyun wanî ipatîkarî. To' pîmî'sa'kauya yu'se Paapa wanî tiwinano'pî wei yai.

⁴¹ Tîise ipî' Judeuyamî' atako'menka'pî, — Uurî ayukon pe ka' poi iipî'pî —taiya ye'nen. ⁴² Taapîtî'pî to'ya: —José munmu mîserî warayo', Jesus itese'—ta'pî to'ya. —Iyun moropai isan anna nepu'tî. Innape nai? O'non ye'ka pe “Ka' poi iipî'pî uurî”, taiya mîrîrî? —kai'ma to' eseurîmapîtî'pî tîîwarîrî'nîkon.

⁴³ Jesusya ta'pî to' pî': —Ama' pe kîseurîmatî upî'. ⁴⁴ Tîîwarîrî anî' iipî pepîn uupia. Tîise Paapa uyarimatîponya enepî ya, eerepamî. Moropai i'mî'sa'kauya tiwinano'pî wei yai. ⁴⁵ Penaro'kon Paapa maimu ekareme'nenan maimu rî'pîya taa see warantî:

Moropai Paapaya inkamoro yenupa,
tamî'nawîronkon. *Is 54.13*

Mîrîrî warantî awe'menukasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen anî'rîya Paapa maimu etasa' ya, moropai Paapa pî' eesenupasa' ya, uupia aai'pî. ⁴⁶ Anî'ya Paapa era'masa' pra man tîise uurî, iipiapainon. Uurî Paapa era'matîpon.

⁴⁷ Ayenku'tûya'nîkon pepîn. Anî'ya innape uku'sa' ya, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eposai'ya mîrîrî. ⁴⁸ Inna, uurî ayukon, enen ko'mannîto' tîînen. ⁴⁹ Atamokon nurî'san Moisés piawonkon

entamo'ka'pî ka' poi Paapa nîrî'pî pî', maná pî', tîise to' sa'manta'pî. ⁵⁰ Tîise sîrîrî man ayukon pe ka' poinon. Mîrîrî pî' entamo'ka'san sa'manta pepîn. ⁵¹ Uurî mîkîrî ayukon, enenan, ka' poi iipî'pî. Uurî pî' anî' entamo'ka ya, ipatîkarî aako'mamî enen. Ayukon pe untîrî wanî upun pe. Upun tîrîuya kupî sîrîrî pemonkonyamî'ya tîiko'manto'kon epoto'pe enen ipatîkarî —ta'pî Jesusya.

⁵² Mîrîrî pî' Judeuyamî' esiyu'pî'tî'pî tîmurukun pe si'ma. —O'non ye'ka pe mîserî warayo'ya tîpun tîrî anna yo' pe? ⁵³ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe, upun pî' awentamo'kakon pra awanî ya, umînî enîrîya'nîkon pra awanî ya, enen awanîkon pepîn. ⁵⁴ Upun yanîtîpon, umînî enîrîtîpon, mîkîrîya ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporî moropai i'mî'sa'kauya tiwinano'pî wei yai. ⁵⁵ Upun wanî ayo'kon yairon pe moropai umînî wanî awukukon yairon pe. ⁵⁶ Upun pî' entamo'ka'pî, umînî enîrîtîpon ko'mamî uupia moropai uuko'mamî iipia. ⁵⁷ Paapa, enen tîiko'mansenya uyaipontî'pî moropai enen uko'mannîpîiya. Mîrîrî warantî nîrî upî' entamo'ka'pî ko'mannîpîuya enen. ⁵⁸ Mîrîrî ye'nen tauya ka' poi iipî'pî uurî wanî awentamo'kakonpa. Atamokon rî'san entamo'ka'pî maná pî' tîise to' sa'manta'pî. Mîrîrî warantî pra sîrîrî wanî. Sîrîrî tauya uurî pî' entamo'ka'pî ko'mamî ipatîkarî enen —ta'pî Jesusya.

⁵⁹ Mîrîrî warantî Jesusya to' yenupa'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' ta Cafarnaum cidaderî po.

Arinîkon Inenupa'sanya Jesus Rumaka

⁶⁰ Tîise arinîkon Jesus maimu pî' teesenu-pasanon esewankono'ma'pî imaimu pî'. —Sa'me pu'kuru imaimu man —ta'pî to'ya. —Anî'ya innape ikupî eserîke pra man.

⁶¹ Tîmaimu pî' tînenupa'san atako'menka epu'tî'pî Jesusya. —Mîrîrî pî' eesewankono'makon mîrîrî? —ta'pîiya to' pî'. ⁶² —Mîrîrî pî' aataka'makon ya, î' kai'ma eesenumenkakon uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe enuku ka' pona era'maya'nîkon ya, manni' uuko'mamî'pî pata pona? ⁶³ Mîrîrî enen ko'mannîto' pî' eseurîma manni' wanî Morî Yekaton Wannî winîpaino pe. Tîiwarîrî pemonkonya yeporî pepîn. Apî'nîkon unekaremekî'pî wanî ayekatonkon ton pe moropai enen aako'manto'kon tînen pe. ⁶⁴ Tîise tiaronkon amîrî'nîkonya innape ukupî pra man —ta'pî Jesusya to' pî'.

Aasîrî Jesusya innape tîku'nenan pepîn epu'tî'pî moropai anî'ya tekaremekî teyatonon pî' epu'tî'pîiya. ⁶⁵ Ta'pîiya to' pî': —Mîrîrî warantî awanî ye'nen anî' iipî pepîn uupia Paapaya enepî pra awanî ya, tauya ne'tîkini.

⁶⁶ Mîrîrî yai arinîkon Jesus nenupa'sanya irumaka'pî. Inî'rî ipîkîrî to' wîti pra awanî'pî. ⁶⁷ Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî' asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon, (12) kaisaronkon pî': —Amîrî'nîkon kanan? Urumakaya'nîkon nîrî? ⁶⁸ Tîise Simão Pedroya ta'pî ipî': —Uyepotorî, anî' pia anna wîti? Amîrî neken ipatîkarî enen anna ko'manto' yekare esa'. ⁶⁹ Innape akupî pî' anna man. Cristo pe awanî epu'tî pî' anna man. Enen

tîko'mansen Paapa munmu pe awanî —ta'pîiya.
 70 Jesusya ta'pî: —Unmo'ka'san amîrî'nîkon
 asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon, (12) kaisaronkon,
 moropai akore'ta'nîkon man tiwinan Makui
 poitîrî. 71 (Mîrîrî ta'pîiya Simão munmu Judas
 Iscariotes pî'. Maasa pra mîkîrî Judas wanî tîise
 asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon, (12) kaisaronkon
 yonpa pe, mîkîrîya tekaremekî maasa, mîrîrî
 epu'tî'pî Jesusya.)

7

Judeuyamî' Festarî Pona Jesus Wîtî

¹ Mîrîrî tîpo Jesus asarî'pî Galiléia pata yapî' tîise
 Judéia pata ya' eewomî pra awanî'pî. Maasa pra
 Judéia ponkon Judeuyamî' wanî'pî Jesus anwîpai.

² Judeuyamî' festarî weiyu eseporî'pî itese'
 tûtappîikon festarî. ³ Mîrîrî yai Jesus yakontononya
 ta'pî ipî': —Judéia pona matîi ayeseru ankupî
 era'mato'pe anenupa'sanya. ⁴ Tamî'nawîronkonya
 tepu'tî yu'san anî' wanî ya, ama' pe î' rî kupîiya
 pepîn. Anî'ya ikupî eserîkan pepîn ankonekapai
 awanî ya, aronne mîkonekai tamî'nawîronkon
 esenumenkato'pe apî' —ta'pî to'ya.

⁵ Mîrîrî ta'pî to'ya maasa pra innape ikupî
 tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ⁶ Jesusya ta'pî to' pî':
 —Î' wani' pra amîrî'nîkon wîtî mîrîrî. Tîise uurî uutî
 pepîn. Uweiyu erepansa' pra man. ⁷ Tewanmakon
 pe tamî'nawîronkonya akupîkon pepîn, tîise tewan-
 makon pe uku'sa' to'ya. Imakui'pî pe to' wanî
 kai'ma to' panamanen uurî to' yewanma pe.
⁸ Entamo'kanto' pona matîti. Uurî uutî pepîn sîrîrî
 maasa. Uweiyu erepansa' pra man.

9 Mîrîrî taa tîpo Jesus ko'mamî'pî moro Galiléia po.

10 Moropai itakontonon wî'tî'pî festa pona. Mîrîrî tîpo Jesus nîrî wî'tî'pî to' ye'ma'pî pî', tîise ama' pe attî'pî anî'ya tepu'tî namai. 11 Jesus yuwa pî' Judeuyamî' wanî'pî entamo'kanto' yai. — O'non pata awanî? —ta'pî to'ya. —Aai'sa' pra ka'rî awanî? 12 Arinîkon eseurîmapî'tî'pî ipî'. —Morî pe mîikîrî man —kai'ma tiaronkon eseurîma'pî. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Kaane, morî pepîn mîikîrî. Pemonkonyamî' yenku'tînen mîikîrî —ta'pî to'ya. 13 Tîise ama' pe to' eseurîmapî'tî'pî ipî'. Aronne to' eseurîma pra awanî'pî tepotorîkon nama tîuya'nîkon ye'nen.

Pemonkonyamî' Yenupa Jesusya Festa Po

14 Moropai festa arakkita pairî tîise, Jesus ewomî'pî Judeuyamî' epîremato' yewî' ta. Moro pemonkonyamî' yenupa'pîiya. 15 Jesusya tenupakon pî' Judeuyamî' esenumenka'pî kure'ne. —O'non ye'ka mîserî warayo' esenupa'pî pepîn teuren, tîise uurî'nîkon yenupaiya epu'nen ke? —kai'ma to' eseurîma'pî.

16 Jesusya ta'pî to' pî': —Esenumenkato' ke ayenupauya'nîkon pepîn mîrîrî, tîise uyarimatîpon maimu pî' ayenupauya'nîkon. 17 Itu'se Paapa e'to' anku'painon wanî ya, mîikîrîya epu'tî anî' maimu pe eseurîma, uuwarîrî pra, tîise Paapa maimu pe.

18 Tîiwarîrî tîpî'rî teeseurîmasen wanî ya, ipîkku pe e'pai awanî mîrîrî. Tîise uurî, ipîkku pe uyarimatîpon wanî epu'tî yu'se wanî. Mîrîrî ye'nen yairon uurî. Imakui'pî unkupî'pî ton pra man. 19 Paapa maimu ankupîkon ton ekaremekî'pî

Moisés nuri'tiya. Mîrîrî man aapia'nîkon tîise mîrîrî yawîrî aako'mamîkon pra naatî. Î' wani' awanî ye'nen uurî anwîpai awanîkon mîrîrî?

²⁰ Mîrîrî yuuku'pî to'ya Jesus maimu: — Imariwa'ka' pe nai. Anî'se mîikîrî anwîpainon? —ta'pî to'ya. ²¹ Jesusya ta'pî: —Tiwin ikoneka pî' wai, ikupî eserîkan pepîn erî'ka'nîto' weiyu yai. Tîise mîrîrî pî' eesewankono'makon, erî'ka'nîto' weiyu yai iku'sau'ya pî'. ²² Tîise erî'ka'nîto' weiyu yai anmukukon mere pi'pî ya'tiya'nîkon, maasa pra Moisés nuri'tiya ayeserukon ton tîrî'pî aapia'nîkon ikupîkonpa. Tîise mîrîrî wanî Moisés nuri'tî winîpainon pepîn tîise penaronkon, irawîronkon itamokon nuri'san winîpainon. ²³ Mîrîrî warantî Moisés nuri'tiya yenupato' esuwa'ka namai anmukukon mere pi'pî ya'tiya'nîkon erî'ka'nîto' weiyu yai. Î' wani' awanî ye'nen eekore'masa'kon pri'yawon pepîn yepi'tisau'ya pî'? —ta'pîiya. ²⁴ —Teesenumenkai pra “Imaku'pî pe man”, taaya'nîkon e'pai pra man. Morî pe esenumenkati tînîn pî' eeseurîmakon rawîrî yairî eeseurîmakonpa.

Cristo Pe Jesus Wanî Pî' Tiaronkon Esenenmenka

²⁵ Moropai tiaronkon Jerusalém ponkon eseurîma'pî tonpakon yarakkîrî. —Mîikîrî naka anwîpai to' wanî manni'? ²⁶ A'kî, aronne eeseurîma moropai î' taa to'ya pra awanî ipî'. “Paapa nîmenka'pî Cristo pe awanî” kai'ma uyesa'kon esenumenka ipî' ka'rî —ta'pî to'ya. ²⁷ —Tîise Cristo pepîn mîikîrî. Anna nepu'tî mîserî warayo' o'non pata painon. Tîise Cristo, Paapa nîmenka'pî

iipî yai, o'non pata pai aaipî epu'tî anî'ya pepîn —ta'pî to'ya.

²⁸ Tamî'nawîronkon yenupa pe epîremanto' yewî'ta, Jesus entaime'pî aronne: —Inna, uyepu'nenan amîrî'nîkon —ta'pîiya. —O'non pata paino pe wanî epu'tî pî' naatîi, tîise uuwarîrî iipî'pî pepîn uurî. Uyarima'tîpon wanî yairon pe pu'kuru. Mîikîrî epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. ²⁹ Tîise uurî epu'nen. Ipiapainon uurî. Inarima'pî uurî —ta'pîiya to' pî'.

³⁰ Mîrîrî yai Jesus anapi'pai to' wanî'pî, tîise anî'ya yapisî pra awanî'pî, maasa pra iweiyu erepansa'pra awanî ye'nen. ³¹ Moropai arinîkonya innape Jesus kupî'pî. —Cristo pe awanî eserîke epu'tî pî' anna man. Maasa pra Cristo, Paapa nîmenka'pî erepamî yai, mîserî warayo' nîkupî'pî yentai konekaiya eserîke pra man —ta'pî to'ya.

³² Mîrîrî warantî pemonkonyamî' eseurîma eta'pî fariseuyamî'ya moropai teepîremasanon esanonkonya tîwakîrikon pe pra. Mîrîrî ye'nen epîremanto' yewî' era'manenan yarima'pî to'ya Jesus yapi'se. ³³ Moropai Jesusya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Mararî uuko'manto' man amîrî'nîkon kore'ta. Mîrîrî tîpo uutî pe wai uyarimatîpon pia. ³⁴ Uutî'pî pata'pî ya' uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî tîise uyeporîya'nîkon pepîn. Moropai uupia attîkon eserîke pra awanîkon nîrî —ta'pîiya.

³⁵ Mîrîrî taiya pî' Judeuyamî' eseurîma'pî tîiwarîrî'nîkon. —O'non pata mîikîrî wîtî mîrîrî anî'ya teporî namai? Yai pra Judeuyamî' Gregoyamî' pata poro e'paraipîka'san kore'ta attî ka'rî Gregoyamî' yenupai. ³⁶ O'non ye'ka

pe awanî koo? Í' pî' eeseurîma esepu'tî pra man. Uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî tîise uyeporîya'nîkon pepîn. Moropai uupia aaipîkon pepîn nîrî taiya manni' —kai'ma to' eseurîma'pî.

³⁷ Mîrîrî tîpo Judeuyamî' festarî ataretî'ka weiyu yai awanî'pî. Ipîkku panpî' mîrîrî wei wanî'pî to' ataretî'ka ye'nen. Mîrîrî yai Jesus e'mî'sa'ka'pî to' kore'ta. Aronne awentaime'pî. —Tuna aninnîpainon wanî ya, uupia asi'kî moropai awuku ton eporîya. ³⁸ Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawîrî, innape uku'nen yewan yapai kure'ne teepa'kasen tuna wanî pe man, manni' enen ko'mannîto' tîinen —ta'pîiya. ³⁹ Tîise tuna pî' eeseurîma pepîn mîrîrî. Morî Yekaton Wannî pî' eeseurîma. Manni' innape Jesus ku'nenanya yapisî pe man, tewankon ya' aako'manto'pe. Tîise Morî Yekaton Wannî erepansa' pra awanî'pî. Maasa pra Jesus enna'posa' pra awanî'pî tun pia.

⁴⁰ Mîrîrî warantî Jesus eseurîma eta tîuya'nîkon pe arinîkonya innape ikupî'pî. —Mîikîrî man, Paapa narima'pî tîmaimu ekareme'nen pe, manni' Moisés nurî'tî nekaremekî'pî manni' —ta'pî to'ya. ⁴¹ Tiaronkonya ta'pî: —Mîikîrî man pîika'tîton Paapa nîmenka'pî pe. Tîise mîrîrî pî' tiaronkonya ta'pî: —Paapa nîmenka'pî pe pra man. Maasa pra Cristo iipî pepîn Galiléia poi. ⁴² Paapa maimuya taa penaro' Davi nurî'tî parî'pî pe Cristo wanî. Moropai Davi nurî'tî ko'mamî'pî Belém po, moroni' Cristo esenpo pe man, taasai'ya man —ta'pî to'ya.

⁴³ Mîrîrî wenai to' esiyu'pîtî'pî. ⁴⁴ Tiaronkon wanî'pî Jesus anapi'pai yarakkamokonpa. Tîise

anî'ya yapisiî pra awanî'pî.

Innape Jesus Kupî Judeuyamî' Esanonya Pepîn

⁴⁵ Epîremanto' yewî' era'manenan enna'po'pî tesanonkon pia, teepîremasanon esanonkon moropai fariseuyamî' pia. —Î' wani' awanî ye'nen enepîya'nîkon pra awanî? —ta'pî to'ya. ⁴⁶ —O'non pata morî pe mîikîrî eseurîma warantî anî' eseurîma etasa' annaya pra man —ta'pî to'ya. ⁴⁷ —Amîrî'nîkon esenku'tîsa' nîrî ka'rî —ta'pî fariseuyamî'ya to' pî'. ⁴⁸ —Epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. Anna wanî ayesa'kon pe moropai fariseuyamî', epu'nen pe anna wanî. Moropai annaya ikupî pra man innape —ta'pî to'ya. ⁴⁹ —Insanan pemonkonyamî' poroponkon Paapa maimu epu'nenan pepîn. E'taruma'tînto' ya' tuutîsanon insanan —ta'pî to'ya. ⁵⁰ Moropai tiaron to' yonpa wanî'pî to' kore'tawon itese' Nicodemos. Mîikîrî manni' ewaron ya' Jesus pia iipî'pî pena. Mîikîrîya ta'pî: ⁵¹ —Uyeserukon wanî e'mai' pe pemonkon maimu eta moropai iteseru pî' esenumenkan. Mîrîrî tîpo imakui'pî pe awanî esepu'tî, morî pe awanî esepu'tî. Tîise uyeserukon yairî pra imakui'pî mîikîrî taa pî' uurî'nîkon man, tetai pra —ta'pîiya. ⁵² Ta'pî to'ya Nicodemos pî': —Amîrî Galiléia pon nîrî ka'rî. Maasa Paapa maimu pî' esenupakî. Galiléia poi tîmaimu ekareme'nen ton yarima Paapaya taasa' pra man —ta'pî to'ya. ⁵³ Mîrîrî tîpo to' e'paraipîka'pî tewî'kon kaisariî.

8

Wîri' Imakui'pî Koneka'tîpon

1 Moropai Jesus wî'tî'pî wî' itese' Oliveira pona. 2 Tiaron wei yai attî'pî penane marî Judeuyamî' epîremato' yewî' ta. Moro arinîkon pemonkonyamî' eperepî'pî iipia. To' kore'ta eereuta'pî moropai to' yenupa'pîiya. 3 Mîrîrî pî' awanî tanne, fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkonya wîri' enepî'pî iipia imakui'pî koneka'tîpon. Mîikîrî enepî'pî to'ya Jesus pia, tamî'nawîronkonya era'ma tanne. 4 Ta'pî to'ya Jesus pî': —Anna yenupanen, mîseni' wîri' eporî pî' anna man warayo' yarakkîrî tîise tînyo pepîn. Yarakkîrî awanî tanne eporî pî' anna man. 5 Moisés nurî'tîya ta'pî: “Tînyo kenan wîri' e'sa' ya tiaron warayo' yarakkîrî mîwîtîi tî' ke”. Tîise amîrî esenumenkato' anepu'pai anna wanî —ta'pî to'ya. 6 Tîise Jesus pî' to' o'ma'ta kinî ipî' teeseurîmakonpa kai'ma. Jesus e'muruika'pî moropai kasapan menuka'pîiya tenya yeperu ke. 7 Etaiya pra man kai'ma to' esenumenka'pî ipî'. 7 Inî' panpî' ipî' ekaranmapopî'tî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen awe'mî'sa'ka'pî. To' pî' ta'pîiya: —Akore'tawonkon anî' wanî ya imakui'pî ton pîn, mîikîrîya e'mai' pe tî' yenumî yu'se wai iwîpa —ta'pîiya. 8 Inî'rî awe'muruika'pî moropai non menuka'pîiya. 9 Mîrîrî taa Jesusya pî' to' esenumenka'pî. Imakui'pî pe tîwanîkon epu'tî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen to' eppepî'pî. To' wî'tî'pî iipiapai tiwin pî'. A'yeke'ton panpî' wî'tî'pî e'mai' pe. Ite'ma'pî pî' a'yeke'tonon pu'kuru pepîn wî'tî'pî'tî'pî tiwin pî', tamî'nawîrî. Jesus e'nîmî'pî moropai wîri'. 10 Jesus e'mî'sa'ka'pî. Wîri' era'ma'pîiya tîise ipî' eseurîma'san wî'tî'pî

wanî'pî. Ta'pîiya wîri' pî': —O'nonan see inkamoro imakui'pî ankoneka'pî ekaremekî'tîponkon? Aasa'manta e'pai man taa to'ya pra nai? —ta'pîiya. ¹¹ —Inna, uyepotorî, uwî to'ya pra man —ta'pî wîri'ya ipî'. —Moriya aasa'manta e'pai man tauya pepîn nîrî —ta'pî Jesusya. —Atîkî apata ya'. Tîise inî' imakui'pî kî'konekai iku'sa'ya manni' warantî —ta'pîiya.

Pemonkonyamî Weiyu'manen Pe Jesus Wanî

¹² Mîrîrî tîpo Jesusya pemonkonyamî yeurîma'pî inî'rî. —Uurî wanî non po tîko'mansenon weiyu'manen pe. Anî' iipî ya uwenairî asarî pepîn ewaron ta, tîweiyu eposai'ya ye'nen, tîko'manto' ton tînen. ¹³ Mîrîrî pî' fariseuyamî'ya ta'pî: —Aawarîrî apî'rî eeseurîma tiaronya taa pra man apî'. Mîrîrî ye'nen anî'ya innape akupî pepîn. ¹⁴ Mîrîrî yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —Innape upî'rî eseurîma, tîise useruku pepîn. O'non pata pai iipî'pî uurî epu'tî pî' wai. O'non pata pona uutî epu'nen uurî. Tîise amîrî'nîkonya epu'tî pepîn o'non pata pai uuipî'pî moropai o'non pata pona uutî. ¹⁵ Amîrî'nîkon esenumenka upî' anepu'tikon anera'ma'pîkon yawîrî. Mîrîrî wenai seru'ye' wanî kai'ma eeseurîmakon. Tîise uurîya anî' yako'menka pepîn, anî' yenumîuya pepîn sîrîrî. ¹⁶ Tîise anî' yako'menkauya ya, yairî eseurîma, seru'ye' pra, maasa pra uuwarîrî eseurîma pepîn unepu'tî pe. Uyun nîrî eseurîma, uupia tîko'mansen, uyarima'tîpon. ¹⁷ Moisés nuri'tîya yenupanto'ya taa:

Tiwinan pemonkon eseurîma ya,
tiwinsarî si'ma innape ikupî pepîn.

Tiise asaki'nankon eseurîma ya se' kaisari,
innape awani mîrîrî.

Dt 17.6; 19.15

Ayeserukon mîrîrî. ¹⁸ Uurî eseurîmasa' e'to' pî' anî' pe wanî pî'. Moropai uyarimatîpon Paapa eseurîmasa' upî' eseurîma'pî kaisari. Mîrîrî ye'nen ayeserukon yawîrî innape awani —ta'pî Jesusya.

¹⁹ Fariseuyamî'ya ta'pî ipî': —O'non patawon ayun? Jesusya ta'pî: —Uurî epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. Uyun epu'nenan pepîn nîrî. Anî' pe wanî epu'nen pe awanîkon ya, anî' pe uyun wanî epu'tî'pîya'nîkon e'painon nîrî. ²⁰ Mîrîrî warantî pemonkonyamî' yenupa'pî Jesusya Judeuyamî' epîremato' yewî' ta aminke pra to' nîtirî yense' pî'. Anapi'pai tiaronkon wanî'pî tiise yapisî to'ya pra awani'pî, maasa pra iweiyu eseposa' pra awani ye'nen.

²¹ Moropai inî'rî Jesusya to' yeurîma'pî: —Uurî uutî kupî sîrîrî tarîpai. Uutîsa' yai, uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî tiise uyeporîya'nîkon pepîn. Apona'nîkon amakuyikon ko'mamî tanne aasa'mantakon. O'non pata uutî ya attîkon pepîn. ²² Mîrîrî taa Jesusya pî' Judeuyamî' esenumenka'pî. —O'non pata pona attî? —kai'ma to' eseurîma'pî. —Amîrî'nîkon wîti pepîn upîkîrî taiya manni'. Awe'wî ka'ri? —ta'pî to'ya. ²³ Inî'rî Jesus eseurîma'pî to' pî': —Amîrî'nîkon man tarîronkon pe. Sîrîrî non po tîko'mansenon amîrî'nîkon. Tiise uurî wanî ka' poino pe. Sîrîrî non pon pepîn uurî. ²⁴ Uurî mîikîrî ta'pîuya sa'rî, mîikîrî pe ukupîya'nîkon pra awanîkon ya innape, aasa'mantakon, amakuyikon e'ronasa' pra tiise. Mîrîrî ye'nen amakuyikon ko'mamî

tanne aasa'mantakon tauya manni' —ta'pîiya to' pî'. ²⁵ Jesus pî' ta'pî to'ya: —Anî' kin amîrî, moriya? Jesusya yuuku'pî: —Amîrî'nîkon yeurîma pia'tî'pîuya pata pai, ta'pîuya anî' pe wanî. ²⁶ Mararon pepîn eseurîmato' man amîrî'nîkon pî', imakui'pî pe awanîkon pî'. Uyarimatîpon wanî seru'ye' pepîn. Yairî awanî. Mîikîrî nekaremekî'pî upî' ekareme'nen pe wanî tamî'nawîronkon pî' —ta'pîiya.

²⁷ Tîyun pî' Jesus eseurîma mîrîrî, tîise epu'tî to'ya pra awanî'pî. ²⁸ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe, uurî pîmî'sa'kaya'nîkon pe naatîi pakî'nan pona. Mîrîrî tîpo Paapa munmu pe uyepu'tîya'nîkon kupî sîrîrî. Uuwarîron pe pra uyepu'tîya'nîkon pe naatîi. Paa-paya upanamasa' yawîrî ayeurîmauya'nîkon sîrîrî. ²⁹ Uupia uyarimatîpon man. Urumakaiya pra man. Maasa pra itu'se Uyun e'to' ku'nen pe wanî —ta'pîiya. ³⁰ Mîrîrî warantî Jesus eseurîma eta tîuya'nîkon pe arinîkonya innape ikupî'pî.

Abraão Nurî'tî Munkîyamî'

³¹ Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî Judeuyamî' pî', innape tîku'nenan pî': —Umaimu yawîrî aako'mamîkon ya, upemonkono pe awanîkon. ³² Moropai yairon epu'tîya'nîkon kupî sîrîrî. Moropai mîrîrî wenai amo'kasai'ya'nîkon, anî' poitîrî pe awanîkon namai —ta'pîiya. ³³ Mîrîrî pî' ta'pî to'ya: —Abraão nurî'tî payannî'san anna. O'non pata anî' poitîrî pe anna e'sa' pra man. Î' wani' awanî ye'nen anî' poitîrî pe pra eenakon taaya manni'? ³⁴ Jesusya ta'pî to' pî': —Useruku pepîn. Imakui'pî ku'nen pe awanîkon ya,

amakuyikon enasa' man ayentai'nîkon, ipoitîrî pe awanîkon. ³⁵ Ipoitîrî wanî ya, aako'mamî pepîn ipatîkarî tesa' yewî' ta. Ipoitîrî pe neken mîîkîrî wanî. Tîise inmu wanî ya, mîîkîrî ko'mamî ipatîkarî tîyun yewî' ta, inmu pe tîwanî ye'nen. ³⁶ Tîise uurî Paapa munmuya amo'kakon ya, anî'rî poitîrî pe awanîkon pepîn tarîpai. Imakui'pî yentai awanîkon. ³⁷ Abraão nurî'tî payannî'san amîrî'nîkon seru' pepîn. Tîise uurî anwîpai awanîkon sîrîrî. Maasa pra awakîrikon pe pra unekaremekî eta pî' naatî, anku'pai pra awanîkon ye'nen. ³⁸ Uurî, uyunya uyenupa'pî ekaremekîuya apî'nîkon. Moropai amîrî'nîkon nîrî ayunkonya apanama'pîkon yawîrî awanîkon —ta'pî Jesusya. ³⁹ Ta'pî to'ya Jesus pî': —Anna man Abraão nurî'tî payannî'san pe. Jesusya yuuku'pî: —Abraão yonpa pe awanîkon ya, morî ku'nen pe awanîkon morî ku'nen pe Abraão nurî'tî wanî'pî warantî. ⁴⁰ Tîise uurî anwîpai awanîkon, yairî ayeurîmasau'ya'nîkon tanne, Paapaya uyeurîma'pî yawîrî. Mîrîrî ye'ka ku'nen pe pra Abraão nurî'tî wanî'pî. ⁴¹ Innape ayunkon yeseru yawîrî ayeserukon wanî mîrîrî, tîise Abraão nurî'tî yeseru yawîrî pra —ta'pî Jesusya. Ta'pî to'ya Jesus pî': —Paapa munkîyamî' anna. Paapa man anna yun pe. Iyun pîn more warantî anna wanî pepîn sîrîrî —ta'pî to'ya.

Makui Munkîyamî'

⁴² Tîise Jesusya ta'pî: —Uurî iipî'pî Paapa piapai. Uuwarîrî iipî'pî pepîn tîise uyarimatîpon maïmu pe pu'kuru uuipî'pî. Ayunkon pe Paapa wanî ya, u'nînmaya'nîkon e'painon, uyonpa pe awanîkon

ye'nen. ⁴³ Umaimu epu'tîya'nîkon pra awanî. Mîrîrî ye'nen aataka'makon ayeurîmauya'nîkon pî'.
⁴⁴ Amîrî'nîkon yun wanî Makui pe. Itu'se mîikîrî e'to' ku'nen pe awanîkon. Pemonkon wîinen pe mîikîrî e'sa' pena pata pai. Seru'ye' pe awanî, maasa pra yairî awe'to' ton pra awanî ye'nen. Seru'ye' pe awe'sa' ya, teseru ta awanî mîrîrî. Seru'ye' mîikîrî moropai seru'ye'kon yunkon pe awanî. ⁴⁵ Seru'ye' pe pra ayeurîmauya'nîkon. Tîise innape umaimu kupîya'nîkon pra awanîkon.
⁴⁶ “Imakui'pî ankoneka'pî moro man, epu'nen uurî”, taa anî'ya pepîn upî'. Imakui'pî ku'sau'ya pra wai. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Î' wani' awanî ye'nen umaimu kupîya'nîkon pra awanî innape?
⁴⁷ Paapa pemonkono wanî imaimu etanen pe moropai yawîron pe. Tîise amîrî'nîkonya Paapa maimu yapurî pepîn, yawîrî pra awanîkon. Maasa pra Paapa pemonkono pe pra awanîkon ye'nen —ta'pî Jesusya.

Abraão Nurî'tî Ton Pra Tîise Jesus Wanî'pî

⁴⁸ Mîrîrî pî' Judeuyamî'ya ta'pî Jesus pî': — Kane kane amîrî, Samaria poinon. O'ma'yense' pe nai —ta'pî to'ya. ⁴⁹ Jesusya ta'pî: —O'ma'yense' pepîn uurî. Uyun yapurîuya sîrîrî. Tîise amîrî'nîkonya uyapurî pra man.
⁵⁰ Uurî yapurî pemonkonyamî'ya yuwauya pepîn. Tîise mîrîrî yuwa tiaronya, uyunya. Moropai yairî mîikîrî wanî pemonkonyamî'yako'menkanen pe. ⁵¹ Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Yairî ayeurîmauya'nîkon. Umaimu yawîrî aako'mamîkon ya, aasa'mantakon pepîn tiwin

kin —ta'pî Jesusya. ⁵² Judeuyamî'ya ta'pî ipî': — Mîrîrî taaya pî' o'ma' yense' pe ayepu'tî pî' anna man. Abraão nurî'tî sa'manta'pî, moropai penaro' Paapa maimu ekareme'nenan sa'manta'pî nîrî. Tarîpai amîrîya taa: “Umaimu yawîrî anî' ko'mamî ya, aasa'manta pepîn”, kai'ma. ⁵³ Anna tamo Abraão nurî'tî yentai awanî kai'ma eesunku'tîsa', Paapa maimu ekareme'nenan yentai awanî kai'ma eesunku'tîsa'. Anî' pe renamo awanî kai'ma eesunku'tîsa' mîrîrî? — ta'pî to'ya. ⁵⁴ Jesusya ta'pî: —Uuwarîrî morî uurî tauya ya, î' pe pra rî awanî mîrîrî. Anî'ya uyapurî pepîn mîrîrî pî'. Tîise uuwarîrî atapurî pepîn. Uyunya ta'pî upî': “Morî Mîîkîrî”. “Mîîkîrî anna yepotorî” taanenan amîrî'nîkon, manni'ya ta'pî. ⁵⁵ Uyun epu'sa'ya'nîkon pra naatîi. Tîise uurî mîîkîrî epu'nen pu'kuru. Uurî nîrî epu'nen pepîn kai'ma eseurîma ya, seru'ye' pe awanî, seru'ye' pe awanîkon warantî. Maasa pra mîîkîrî epu'tîuya ye'nen moropai imaimu yawîrî iku'nen uurî. ⁵⁶ Atamokon Abraão nurî'tî esenumenka'pî uui'pî weiyu pî'. Mîrîrî pî' aatausinpa'pî. Kure'ne aatausinpa'pî uui'pî epu'tî tîuya pî' —ta'pî Jesusya. ⁵⁷ Judeuyamî'ya ta'pî ipî': —Aseruku mîrîrî, pena Abraão nurî'tî sa'manta'pî. Amîrî 50 kono' ma're akonopo man. Abraão nurî'tî era'matîpon pepîn amîrî. Aseruku —ta'pî to'ya. ⁵⁸ Jesusya ta'pî to' pî': —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Abraão nurî'tî ton pra tîise moro wanî'pî. Ipatîkaron uurî. ⁵⁹ Mîrîrî taiya pî' to' ekore'ma'pî. Inonkon tî'kon yanumî'pî to'ya, iwîkonpa kai'ma. Tîise Jesus esonomî'pî arinîkon kore'ta. Eepa'ka'pî Judeuyamî' epîremato' yewî' tapai.

9

Enkaru'nan Yepi'ti Jesusya

¹ Moropai tuutî pe, warayo' era'ma'pîiya, enkaru'nan. Enkaru'ne eesenpo pe mîikîrî wanî'pî. ² Inenupa'sanya era'ma'pî nîrî. Jesus pî' ta'pî to'ya: —Anna yenupanen, anî' nîkupî'pî imakui'pî wenai mîserî warayo' esenpo'pî enkaru'ne? Tînkoneka'pî wenai ka'rî? Tîsan, tun nîkoneka'pî wenai ka'rî? ³ Jesusya ta'pî: —Anî' nîkoneka'pî imakui'pî wenai mîserî warayo' e'taruma'tî pra man, inkupî'pî wenai moropai itun, isan nîkupî'pî wenai. Paapaya iku'sa' pra man enkaru'ne. Enkaru'ne eesenpo'pî Paapa esenyaka'mato' ipî' era'mato'pe arinîkonya. ⁴ Uyarimatîpon esenyaka'mato' kupî pî' ko'mannî e'pai man wei pe awanî tanne. Ewaron ke eena kupî sîrîrî. Mîrîrî yai anî' esenyaka'ma eserîke pra awanî kupî sîrîrî. ⁵ Sîrîrî non po uuko'mamî pîkîrî pemonkonyamî' weiyu'ma pî' uuko'mamî —ta'pî Jesusya. ⁶ Mîrîrî taa tîpo, Jesusya tetaku yenumî'pî non pona. Mîrîrî ke non ki'ma'pîiya. Enkaru'nan yenu kî'pa'pîiya mîrîrî ke. ⁷ Moropai ta'pîiya enkaru'nan pî': —Tuna yense' itese' Siloé ka' e'pîta —ta'pîiya. (“Yarima'pî” taato' mîrîrî Siloé umaimukon ta.) Attî'pî Jesus maimu pe. Awe'pî'pî moropai eese'pî'tî'pî. Enkaru'ne pra eena'pî. Tamî'nawîron era'ma'pîiya. ⁸ Mîrîrî yai tiaronkonya era'ma'pî, itonpayamî' moropai tiaronkonya. Mîikîrî epu'tî'pî to'ya enkaru'nan pe. —A'kî mîikîrî era'makî —ta'pî to'ya. —Mîikîrî manni' enkaru'nan. Tîpîika'tîto' ton esatî pî' aako'manpî'tî'pî manni' tamî'nawîronkon pî' —ta'pî

to'ya. ⁹ Mîrîrî pî' tiaronkonya ta'pî: —Inna, mîikîrî mîikîrî seru' pepîn. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Kaane, mîikîrî pepîn. Enkaru'nan warainon seru' pepîn, tîise tiaron pe man, enkaru'ne pra. Mîrîrî ye'nen mîikîrî pî' ekaranmapo'pî to'ya. Ta'pîiya to' pî': —Inna, uurî mîikîrî —ta'pîiya. ¹⁰ Ta'pî to'ya ipî': —O'non ye'ka pe ayenu esepi'tîsa' mîrîrî? ¹¹ Ta'pîiya to' pî': —Warayo' itese' Jesusya non ki'ma pî' man mararî mîrikkî. Moropai uyenu kî'pa pî' man ike. Moropai taa pî' man upî', “É'pîta Siloé itese' tuna ka”. Mîrîrî ye'nen wîtn pî' wai. E'pîn pî' wai. Tarîpai tamî'nawîrî era'ma pî' wai —ta'pîiya. ¹² —O'non see mîikîrî ayepi'titîpon? —ta'pî to'ya ipî'. —Epu'tiuya pra wai —ta'pîiya.

Fariseuyamî'ya Enkaru'nan Esepi'tîsa' Ekaranmapo

¹³ Mîrîrî tîpo enkaru'nan esepi'tîsa' yarî'pî to'ya fariseuyamî' pia. ¹⁴ Maasa pra erî'ka'nîto' weiyu yai Jesusya non ki'ma'pî manni' enkaru'nan yenu yepi'tîpa. ¹⁵ Mîrîrî wenai fariseuyamî'ya ekaranmapo'pî esepi'tî'pî pî': —O'non ye'ka pe aku'sai'ya mîrîrî? —ta'pî to'ya. Ta'pîiya to' pî': —Uyenu kî'pa'pîiya ikuisa' ke. E'pî'pî, tarîpai tamî'nawîrî era'mauya sîrîrî. ¹⁶ Fariseuyamî'ya ta'pî ipî': —Paapa piapainon pepîn mîikîrî Jesus. A'kî, erî'ka'nîto' weiyu yai eesenyaka'masa' Paapa maimu yawîrî pra era'makî —ta'pî to'ya. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Imakui'pî pe Jesus wanî ya, ikoneka eserîkan pepîn kupîiya pepîn e'painon? Imakui'pî pe awanî pepîn. Se' kaisarî pra to' esenumenka'pî Jesus pî'. ¹⁷ Inî'rî enkaru'nan esepi'tîsa' pî' ta'pî to'ya: —Amîrî kanan?

Ayepi'tîtîpon mîkîrî. Î' kai'ma esenumenkan pî' nan ipî'? —ta'pî to'ya. Yuuku'pîiya: —Mîkîrî man Paapa maimu ekareme'nen pe —ta'pîiya.

¹⁸ Moropai Judeuyamî'ya enkaru'nan esepi'tî'pî mu'tunpa'pî. Innape enkaru'ne tîko'mamî tîpo eesepi'tîsa' kupî to'ya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen isan moropai iyun yanno me'po'pî to'ya. Judeuyamî' pia to' erepamî'pî. ¹⁹ Ta'pî Judeuyamî'ya tînanno'sankon pî': —Anmukukon pe mîseni' warayo' nai? Yuuku'pî to'ya: —Inna, anna more mîserî. Inî'rî ta'pî Judeuyamî'ya to' pî': —Enkaru'ne esenpo'pî mîserî? —Inna —ta'pî to'ya. —Moriya o'non ye'ka pe itenu esepi'tîsa' mîrîrî? —ta'pî Judeuyamî'ya to' pî'. ²⁰ —Anna munkî pe mîserî epu'tî pî' anna man. Enkaru'ne eesenpo'pî moropai tîko'man pe aako'mansa' enkaru'ne. ²¹ Tîise o'non ye'ka pe eesepi'tîsa' epu'tî annaya pra man. Anî'ya yepi'tîsa' epu'tî annaya pra man. Tîise more pepîn mîserî. Ekaranmapotî see ipî'. Tîwarîrî ekaremekîiya —ta'pî iyun, isanya Judeuyamî' pî'. ²² Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî eranne' pe tîwanîkon ye'nen. Maasa pra Judeuyamî' esanon eseurîmasa' wanî'pî, innape Jesus, Paapa nîmenka'pî kupîtîpon yenpa'ka epere'nîto' yewî' tapai kai'ma to' eseurîma'pî. Mîrîrî pî' to' esi'nîpî'pî. ²³ Mîrîrî wenai ta'pî iyunya: —A'yeke'ton pe man. Ekaranmapotî ipî'. ²⁴ Inî'rî mîkîrî pî' ta'pî to'ya: —A'kî, Paapaya uyepi'tîsa' ka'kî. Maasa pra mîkîrî Jesus man imakui'pî ku'nen pe, epu'tî pî' anna man. ²⁵ Yuuku'pîiya: —Imakui'pî pe mîkîrî wanî epu'tîuya pra wai. Sîrîrî neken epu'tî pî' wai. Enkaru'ne wanî'pî tîise sîrîrî era'mauya.

26 Inî'rî ta'pî to'ya ipî': —Î' koneka'pîiya apî'? O'non ye'ka pe ayenu yepi'tî'pîiya? 27 Ta'pîiya to' pî': —Aasîrî ekaremekî pî' wai apî'nîkon, tîise innape ikupîya'nîkon pra naatîi. Î' wani' awanî ye'nen anetapai awanîkon inî'rî? Ipemonkono pe enapai awanîkon ka'rî? —ta'pîiya. 28 Mîrîrî pî' to' ekore'ma'pî. Esepi'tî'pî pî' to' wo'ma'ta'pî. —Amîrî man ipemonkono pe. Anna kaane. Anna man Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî esenupa'san pe. 29 Innape Paapaya tîmaimu ekaremekî'pî Moisés nurî'tî pî'. Mîrîrî epu'tî pî' anna man. Tîise mîikîrî epu'tî annaya pra man, o'non pata paino pe awanî.

30 Mîrîrî taa to'ya pî' ta'pî warayo'ya: —Esenumenkanto' mîrîrî. O'non pata pai mîikîrî erepansa' epu'tîya'nîkon pra awanî. Tîise uurî enkaru'nan yenu yepi'tîsai'ya mîrîrî. 31 Paapaya imakui'pî ku'nenan maimu yuuku pepîn. Tamî'nawîronkonya epu'tî mîrîrî. Tapurînen kupî Paapaya meruntî ke. Itu'se tîwe'to' ku'nen kupîiya meruntî ke. 32 More pe esenpo'pî enkaru'ne. A'yeke'ton pe wanî tanne uyenu yepi'tîsai'ya. Sîrîrî pata esippia'tî'pî pata pai eesetasa' pra man, enkaru'nan esepi'tîsa' sîrîrî warantî. Tîise iku'sai'ya mîrîrî. 33 Paapa piawon pe pra mîikîrî wanî ya, mîrîrî ye'ka kupî'pîiya pepîn e'painon —ta'pî warayo'ya to' pî'. 34 Ipî' to' ekore'ma'pî. —Kane, kane, amîrî. Imakui'pî amîrî. Imakui'pî ya' pu'kuru esenpo'pî amîrî. Anna panamaya pepîn —ta'pî to'ya ipî'. Moropai yenpa'ka'pî to'ya tîkore'tapai'nîkon.

Paapa Winîkî Enkaru'nankon

³⁵ Mîrîrî eta'pî Jesusya, warayo' yenpa'kasa' to'ya yekare. Moropai yuwai attî'pî. Eporî'pîiya. Ta'pî Jesusya ipî': —Ka' poi iipî'pî pemonkon pe, Paapa narima'pî kupî pî' nan innape? —ta'pîiya. ³⁶ —Anî'se mîîkîrî? Upî' ka'kî innape iku'to'peuya, —ta'pîiya. ³⁷ Jesusya ta'pî: —Era'ma pî' nai, ayarakkîrî eeseurîma manni', uurî. ³⁸ Warayo'ya ta'pî: —Uyepotorî, innape akupî pî' wai. Moropai Jesus yapurî'pîiya. ³⁹ Jesusya ta'pî: —Pemonkonyamî' nîkupî'pî imakui'pî yenpoi uupî'pî sîrîrî non pona, enkaru'nankonya era'mato'pe moropai era'manenan enato'pe enkaru'ne. Tiaronkon wanî enkaru'ne, tîise to' esenumenkato' wanî enkaru'ne pra. Tewankon ke uyepu'tî to'ya. Tiaronkon wanî pri'ya pu'kuru to' yenu, tîise teesenumenkato'kon ke uyera'ma to'ya pepîn, innape ukupî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ⁴⁰ Moro awanî'pî tiaronkon fariseuyamî' iipia. Mîrîrî taiya eta'pî to'ya. Tîise —Enkaru'ne pra anna man, Paapa epu'nenan anna —ta'pî to'ya. ⁴¹ Jesusya ta'pî: —Enkaru'ne anna man, epu'tî annaya kai'ma eesenumenkasa'kon ya amakuyikon kupî'pî Paapaya e'painon tîîwanmîra. Tîise amîrî'nîkonya taa: “Enkaru'ne pra anna man”. Mîrîrî ye'nen Paapaya amakuyikon ku'sa' pra man tîîwanmîra —ta'pîiya.

10

Carneiroyamî' Ko'mannî'nen

¹ Moropai Jesusya sîrîrî panton ekaremekî'pî fariseuyamî' pî': —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anî' ewomî ya carneiroyamî' ko'manto' kurarari

ta, mana'ta yai pra, mîlkîrî wanî ama'ye' pe. Carneiroyamî' yama'runpai eewomî mîrîrî.
² Tîise carneiroyamî' esa' ewomî mana'ta yai pu'kuru. ³ Mana'ta era'maninya mana'ta yarakkanmoka carneiroyamî' esa' ewonto'pe. Moropai carneiroyamî' esa'ya tekînon yanno tiwin pî', to' ese' pî'. Imaimu epu'tî to'ya. Ipia to' iipî. Moropai to' yariya parî' yuwai. ⁴ Tekînon yariya. To' rawîrî attî moropai ite'ma'pî pî' to' wîtî, imaimu pî' tesa'kon pe epu'tî tûya'nîkon ye'nen. ⁵ Tînepu'tîkon pepîn pemonkon ye'ma'pî pî' to' wîtî pepîn. Imaimu pî' tiaron pe epu'tî to'ya moropai iipiapai to' epe.

Mîrîrî warantî Jesusya fariseuyamî' yeurîma'pî.
⁶ Mîrîrî carneiroyamî' pantoni ekaremekî'pî Jesusya to' pî' tîise o'non ye'ka pe tenupaiya'nîkon epu'tî to'ya pra awanî'pî.

⁷ Inî'rî Jesusya ta'pî: —A'kî, uurî mana'ta, carneiroyamî' ewonto' warainon. ⁸ Tiaronkon iipî'pî urawîrî Paapa maimu pe pra, tîise ama'ye'kon iipî warantî. Carneiroyamî' anama'runpapai ama'ye'kon wanî warantî, pemonkonyamî' yaka'mapai to' wanî'pî, inkamoro yenku'tîi. Tîise Paapa pemonkonoyamî'ya pu'kuru to' maimu eta pra awanî'pî. ⁹ Uurî wanî mana'ta warantî, pemonkonyamî' man carneiroyamî' warantî. Uwenairî anî' ewomî ya, tîpîika'tîto' ton eporîya î' ton pra awanî pepîn. Mori pe eewomî moropai eepa'ka tîwanmîra tekkari ton eporîya. ¹⁰ Ama'ye' wanî carneiroyamî' anama'runpapai. To' yama'runpaiya moropai to' tî'kaiya. Mîrîrî warantî pra uui'sa'. Uurî uui'sa' sîrîrî enen

upemonkonoyamî' ko'manto' ton tîise, morî pe to' ko'manto'pe, sîrîrî tîpose tîiko'mamî'pîkon yentai.

¹¹ Uurî carneiroyamî' era'manen warainon morî. Uurîya uuko'manto' tîrî carneiroyamî' pîika'tîto'peuya. ¹² Tiaron pemonkon wanî ya, carneiroyamî' esa' pe pra, tîise carneiroyamî' esa' poitîrî pe, teeseka'nunkai carneiroyamî' pîika'tîiya pepîn, imîrî pe pra to' wanî ye'nen. O'ma' carneiro yapi'nen kaikusi iipî era'ma tiuya ya, eepe. Moropai o'ma'ya carneiroyamî' pîrai'pîka moropai tiaron yapisîiya. ¹³ Carneiroyamî' era'manen epe maasa pra carneiroyamî' esa' pia teesenyaka'masen pe tîwanî ye'nen. Itekînnan pe pra carneiroyamî' wanî. To' pînînmaiya pepîn.

¹⁴ Uurî man mîrîrî warantî pra. Carneiroyamî' esa' warainon uurî, morî. Upemonkonoyamî' epu'nen uurî tamî'nawîrî. Moropai upemonkonoyamî'ya uyepu'tî tesa'kon pe wanî. ¹⁵ Mîrîrî warantî Paapaya uyepu'tî tamî'nawîrî. Moropai Paapa epu'nen uurî. Moropai uuko'manto' tîrîuya upemonkonoyamî' ton pe, inkamoro pîika'tîto'peuya. ¹⁶ Tiaronkon upemonkonoyamî' man tarîronkon pepîn. Moropai inkamoro nîrî enepîuya e'pai awanî uupia, tarîronkon pokonpe. Moropai umaimu eta to'ya kupî sîrîrî. Awanî kupî sîrîrî tiwinan upemonkono pe to' ena moropai tiwinan uurî to' esa'. ¹⁷ Uuwarîrî enen e'to' tîrîuya kupî sîrîrî. Moropai uusa'manta e'mî'sa'kato'pe enen. Mîrîrî wenai uyunya u'nînma. ¹⁸ Anî'ya uwî pepîn itu'se pra wanî tanne. Isa'mantapai wai. Uuwarîrî e'tîrî, uusa'mantato'pe. Moropai uuwarîrî e'mî'sa'ka kupî sîrîrî uusa'manta tîpo.

Mîrîrî warantî e'to'pe kai'ma Uyunya uyarima'pî —ta'pî Jesusya.

¹⁹ Judeuyamî' esiyu'pîtî'pî inî'rî Jesusya tenupato'kon pî'. Se' kaisarî pra to' esenumenka'pî Jesus pî'. ²⁰ —Î' wani' awanî ye'nen imaimu eta pî' aako'mamîkon —ta'pî tiaronkonya. —Aataka'masa'kon mîrîrî. O'ma'yense' pe man —ta'pî to'ya. ²¹ Tîise tiaronkonya ta'pî: —Kaane, imariwa'ka'pan yeseru yairî pra uyenupaiya'nîkon mîrîrî. Moropai imariwa'ya anî' kupî pepîn meruntî ke enkaru'nan yenu konekato'peiya —ta'pî to'ya.

Judeuyamî'ya Jesus Kupî Pepîn Innape

²² Mîrîrî tîpo tesorukon yawîrî Judeuyamî' eperepî'pî Jerusalém po epîremanto' yewî' ekareme'se inî'rî Paapa yewî' pe teepîremato'kon wenai, kono' yai awanî'pî. ²³ Jesus asarî'pî Judeuyamî' epîremato' iwa'to' ta itese' Salomão pata'se'. ²⁴ Iwoi Judeuyamî' eperepî'pî. Ipî' ta'pî to'ya: —Î' wani' awanî ye'nen anna yaka'ma pî' aako'mamî? Paapa nîmenka'pî pe awanî ya, aronne esekareme'kî innape epu'to'pe annaya —ta'pî to'ya. ²⁵ Jesusya ta'pî: —Aasîrî esekaremekî'pî apî'nîkon, tîise innape ukupîya'nîkon pra awanî'pîkon. Uyun ese' yai unkoneka'pîya uyekaremekî mîrîrî, anî' pe wanî. ²⁶ Tîise innape ukupîya'nîkon pra awanî, maasa pra uyekînnon carneiroyamî' kore'tawonkon pepîn amîrî'nîkon. Upemonkono pe pra awanîkon. ²⁷ Uyekînnonya umaimu epu'tî tesa'kon maimu pe. To' epu'nen uurî uyekîn pe. Uwenairî to' wîtî. ²⁸ Ipatîkarî to' ko'manto'

ton tîrîuya. Ipatîkarî to' ko'mamî, to' sa'manta pepîn, Paapa piapai to' ko'mamî pepîn tiwin kin. Uyenya' to' wanî moropai uyenya pai anî'ya to' mo'ka pepîn. ²⁹ Uyunya to' tîrî'pî uupia. Uyun yentainon ton pra man. Uyun yenya' to' wanî moropai itenya pai anî'ya to' mo'ka pepîn. ³⁰ Uurî moropai Uyun tiwinan. ³¹ Mîrîrî taiya pî' Judeuyamî' ekore'ma'pî. Inkamoroya tî'kon yanumî'pî Jesus wîlkonpa. ³² Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî: —Tu'ke ite'ka morî ku'sau'ya ya Uyun meruntîri ke. O'non unkoneka'pî wenai uwî yu'se awanîkon? ³³ Judeuyamî'ya ta'pî: —Morî konekasa'ya wenai awî annaya pepîn, tîise imakui'pî pe eeseurîmasa' ye'nen Paapa pî'. Amîrî pemonkon. Tîise pemonkon pe si'ma Paapa pe awanî kai'ma eeseurîma. Imakui'pî mîrîrî —ta'pî to'ya. ³⁴ Jesusya ta'pî: —Awe'menukasa' man Paapa kaaretarî pî' see warantî. Pemonkonyamî' pî' ta'pîiya:

“Yepotorî Wannî warainokon amîrî'nîkon”. *Sl 82.6*

³⁵ Paapa maimu mîrîrî. Yairî pra man taa pepîn. Mîikîrî Paapa maimu menukatîponya ta'pî tiaronkon pemonkonoyamî' pî' Paapa warantî awanîkon. ³⁶ Î' wani' awanî ye'nen imakui'pî pe eseurîman pî' nai, taaya'nîkon upî', uurî Paapa munmu tauya wenai? Paapa nîmo'ka'pî uurî tîmîrî pe, Paapa naipontî'pî uurî. ³⁷ Uyun nîkupî pî' esenyaka'ma pra awanî ya, umaimu kî'kupî innape. ³⁸ Tîise uyun nîkupî pî' esenyaka'ma era'maya'nîkon ya, innape unkupî'pî ku'tî. Umaimu anku'pai pra awanîkon ya innape, mîiwîni tîise unkoneka'pî ku'tî innape. Uurî pia

Paapa ko'mamî, moropai Paapa pia uuko'mamî ku'tî innape —ta'pîiya to' pî'. ³⁹ Mîrîrî pî' to' ekore'ma'pî inî'rî. Yapisî yonpa'pî to'ya. Tîise to' piapai attî'pî.

⁴⁰ Jordão ratai pona attî'pî, e'mai' pe João Batis-taya pemonkonyamî' yenpatakona'pî pata'pî ya'. Moro aako'mamî'pî. ⁴¹ Arinîkon pemonkonyamî' wî'tî'pî iipia. Ta'pî to'ya: —Anî'ya ikupî eserîkan pepîn konekaiya pra João nuri'tî wanî'pî, tîise in-ekaremekî'pî Jesus pî' man innape, tamî'nawîrî. ⁴² Miarî arinîkonya ikupî'pî innape.

11

Lázaro Sa'manta'pî

¹ Warayo' wanî'pî pri'ya pra, itese' Lázaro. Mîikîrî ko'mamî'pî Betânia pata po, manni' Maria, Marta ko'manto' ya'. ² Manni' Maria itenaru, mîikîrî Jesus puu karapaimatîpon kara' ke moropai i'pu ya'mananîpî'pîiya tîpu'pai si'po ke. Mîikîrî pii enasa' wanî'pî pri'ya pra. ³ Lázaro yenaru'tononya tîmaimukon yarima'pî Jesus pia. —Anna yepotorî, tone' anna pii man pri'ya pra, ani'nînma manni' —kai'ma tîmaimukon yarima'pî to'ya.

⁴ Jesus pia itekare yarî'pî to'ya. Mîrîrî eta tîuya pe Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Aasa'mantato'pe eeseparantîsa' pepîn mîrîrî. Eeseparantîsa' meruntî ke Paapa wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya, moropai morî pe pu'kuru inmu wanî epu'to'pe to'ya nîrî. ⁵ Kure'ne Lázaro pînînma'pî Jesusya. Moropai itenaru'tonon pînînma'pîiya nîrî, Marta moropai itakon. ⁶ Pri'ya

pra Lázaro wanî yekare eta tâpo, Jesus ko'mamî'pî asakî'ne wei. ⁷ Mîrîrî tâpo tînenupa'san pî' ta'pîiya: —Aase'nîkon see Judéia pata pona inî'rî. ⁸ Mîrîrî pî' inenupa'sanya ta'pî: —Anna yenupanen, amen awî yu'se Judeuyamî' esanon wanî'pî tî' ke Judéia po. Inî'rî itîpai awanî ka'rî to' kore'ta? ⁹ Panton pe to' maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —A'ka pe awanî wei epa'ka pata pai eewomî pîkîrî. A'ka pe awanî tanne asanî ya atare'mon pepîn. ¹⁰ Ewaron ya' pata era'ma pepîn uweiyukon ton pra awanî ya —ta'pîiya. ¹¹ Mîrîrî taa tâpo inî'rî Jesusya ta'pî to' pî': —Uyonpakon Lázaro we'nannî pî' man, tîise iipia uutî ikurantanî'se. ¹² Inenupa'sanya ta'pî: —Uyepotorî, morî pe iwe'nasa' ya, eese'pî'tî pia'tîsa' mîrîrî. ¹³ Lázaro erî'kapî kai'ma to' esenumenkasa' mîrîrî, tîise Lázaro sa'mantasa' pî' Jesus eseurîma kinî tanne. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen aronne Jesusya ta'pî to' pî': —Lázaro sa'mantasa' man. ¹⁵ Uwakîri pe iipia e'sa' pra wai, mîrîrî wenai inî' panpî' innape ukupîya'nîkon kupî sîrîrî. Iipia wîtînpai'nîkon. Aase'nîkon see —ta'pîiya. ¹⁶ Moropai Tomé tiaron itese' monoi'ya ta'pî tonpayamî' pî': —Aase'nîkon see ipîkîrî sa'mantai wîtîn ipokonpe —ta'pîiya.

E'mî'sa'kanto'pe Moropai Enen Ko'mannîto'pe Jesus Wanî

¹⁷ To' wîtî'pî. Moropai to' erepamî'pî Betânia pona. Aasîrî Lázaro nurî'tî yu'na'tîsa' to'ya wanî'pî asakîrîrî wei kaisarî. ¹⁸ Aminke pra Betânia wanî'pî Jerusalém cidaderî pî', 3 km. kaisarî. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen arinîkon Judeuyamî' wîtî'pî Marta, Maria pia to' pîika'tîi, to' pirankon sa'mantasa' ye'nen. ²⁰ Jesus erepansa' yekare eta tîuya pe

Marta epa'ka'pî iipia. Tîise Maria e'nîmî'pî wîtî ta. ²¹ Ta'pî Martaya Jesus pî': —Uyenupanen, tarî awe'sa' ya, piipi' sa'manta'pî pepîn e'painon. ²² Mîrîrî epu'tî pî' wai, sîrîrî pu'kuru î' rî esatîya ya Paapa pî' itîrîiya —ta'pîiya. ²³ Jesusya ta'pî ipî': —Api e'mî'sa'ka pe man. ²⁴ Martaya ta'pî: —Epu'tî pî' wai. Tiwinano'pî wei yai, isa'manta'san kore'tapai apemonkonoyamî' e'mî'sa'ka yai, piipi' nîrî e'mî'sa'ka. ²⁵ Jesusya ta'pî: —Uurî e'mî'sa'kanto' moropai enen ko'mannîto'. Innape uku'nen sa'mantasa' ya, mîikîrî ennapamî. ²⁶ Moropai enenankon innape uku'nenan ko'mamî enen ipatîkarî. Innape awanî epu'tî pî' nan? —ta'pî Jesusya ipî'. ²⁷ —Inna uyepotorî —ta'pîiya. —Paapa nîmenka'pî amîrî. Paapa munmu amîrî, manni' ka' poi aaipî ton tarîwaya. Innape akupî pî' wai —ta'pîiya.

Jesus Karau

²⁸ Mîrîrî taa tîpo awenna'po'pî wîtî ta takon Maria yannoî. Ta'pîiya Maria pî': —Uyenupanenkon erepannî pî' man. Ayanno pî' man —ta'pîiya ipî' ama' pe, tiaronkonya eta namai'ma. ²⁹ Mîrîrî eta tîuya pe Maria epa'ka'pî ka'ne' pe Jesus pia. ³⁰ Poro po Jesus wanî'pî aminke mararî to' ko'manto' pî', Marta yarakkîrî teeseporî'pî pata'. ³¹ Ka'ne' pe Maria epa'ka era'ma tîuya'nîkon pe Judeuyamî' iipia ereuta'san ipîika'tînenan pe wîtî'pî ipîkîrî. —A'kî —ta'pî to'ya, —Uuruwai pona attî moro esewankono'mai ikarunse. ³² Jesus pia teerepamî pe Maria esenumî'pî. Moropai ta'pîiya: —Uyepotorî, tarî awe'sa' ya, piipi' sa'manta'pî

pepîn e'painon. Ikarawa'pî. ³³ Maria moropai Judeuyamî' Maria yarakkîronkon karau era'ma tûya pe Jesus esewankono'ma'pî tewan ya. Kure'ne eesewankono'ma'pî. ³⁴ Ta'pîiya to' pî': —O'non pata yu'na'tî'pîya'nîkon? Aase era'mapî'se, Uyepotorî —ta'pî to'ya ipî'. ³⁵ Jesus karawa'pî. ³⁶ Mîrîrî pî' Judeuyamî'ya ta'pî: —A'kî, kure'ne isa'manta'pî pînînmaiya era'makî. ³⁷ Tîise tiaronkonya ta'pî: —Enkaru'nan yenu konekatîpon mîserî warayo'. Î' wani' awanî ye'nen isa'manta'pî pîika'tîiya pra awanî'pî mîrîrî?

Lázaro E'mî'sa'ka

³⁸ Inî'rî Jesus esewankono'ma'pî tewan ya'. Eerepamî'pî uuruwai pia. A'ta pe awanî'pî tî' yai moropai itettapuru wanî'pî tî' pe. ³⁹ Jesusya ta'pî: —Itettapuru mo'katî. Isa'manta'pî yenaru Martaya ta'pî: —Uyepotorî, ikî pe aakatasa' sîrîrî. Asakîrîrî wei kaisarî aako'mansa' —ta'pîiya. ⁴⁰ Jesusya ta'pî ipî': —Aasîrî taa pî' wai apî' innape ukupîya ya, Paapa meruntîri era'maya, innape nai? ⁴¹ Mîrîrî uuruwai yettapurîka'pî to'ya. Moropai ka' tera'ma ye'ka pe Jesus epîrema'pî. —Paapa —ta'pîiya, —Uwakîri pe umaimu eta pî' nai. ⁴² Tîwîrî rî umaimu etanen amîrî. Epu'tî pî' wai. Tîise uwoi to' mannan wanî epu'tî to'ya pra. Anarima'pî pe wanî epu'to'pe to'ya, taa pî' wai apî'. ⁴³ Mîrîrî taa tîpo, awentaim'e'pî aronne: —Lázaro, epa'kakî. ⁴⁴ Mîrîrîya isa'manta'pî epa'ka'pî satippe. Yaironpî'sa' pe awanî'pî, itenya moropai i'pu pîkîrî, isa'manta'pî yaironto' kamisa ke. Itenpata yettapusa' wanî'pî nîrî kamisa ke. Jesusya ta'pî: —Yeukatî. Moropai yeuka'pî to'ya.

*Jesus Wû Yu'se Judeuyamî' Wanî
(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Arinîkon Judeuyamî' Maria pia iipî'sanya Jesus nîkoneka'pî era'ma'pî. Mîrîrî wenai innape ikupî'pî to'ya. ⁴⁶ Tîise tiaronkon epa'ka'pî. Fariseuyamî' pia to' wîtî'pî. Jesus nîkoneka'pî ekaremekî'pî to'ya fariseuyamî' pî'. ⁴⁷ Fariseuyamî' moropai teepîremasanon esanon eperepî'pî Judeuyamî' panamanenan yarakkîrî Jesus pî' eseurîmai. Ta'pî to'ya: —O'non ye'ka pe ikupî eserîkan pepîn ku'sa' Jesusya. ⁴⁸ Tîwî ikupî ya tamî'nawîronkonya innape ikupî tesa'kon pe. Moropai mîrîrî wenai Romanoyamî' iipî. Umeruntîrikon mo'ka to'ya. Epîremanto' yewî' soroka to'ya. Moropai upemonkonokon mo'ka to'ya. Î' kupî e'pai awanî? —ta'pî to'ya. ⁴⁹ Moropai Caifás eseurîma'pî. Mîikîrî wanî'pî teepîremasanon esanon yepotorî pe mîrîrî kono' pî'. Mîikîrî eseurîma'pî: —Epu'nenan pepîn amîrî'nîkon —ta'pîiya. ⁵⁰ —Eesenumenkasa'kon pra naatîi. Jesus sa'manta e'pai man. Tiwinan sa'manta e'pai awanî tamî'nawîronkon ton pe, Romanoyamî'ya utî'kakon namai iwenai. ⁵¹ Tîiwarîrî teeseurîma kai'ma eesenumenka'pî. Tîise teepîremasanon esanon yepotorî pe awanî ye'nen, Paapaya tîmaimu tîrî'pî mîrîrî iipia. Tamî'nawîronkon Judeuyamî' ton pe Jesus sa'manta kupî ekaremekî'pîiya mîrîrî. ⁵² Moropai teken Judeuyamî' ton pe aasa'manta pepîn mîrîrî, tîise pata kaisaronkon ton pe. Paapa munkî pe tîwe'sanon e'paraipîka'san muurukuntî Jesusya kupî sîrîrî, tîipia tiwinan warantî to' e'to'pe. ⁵³ Moropai mîrîrî warantî Caifás eseurîma

tîpo, Judeuyamî' eseka'nunka'pî Jesus wîi yu'se. ⁵⁴ Mîrîrî epu'tî tîuya ye'nen Jesus asarî pra eena'pî aronne Judeuyamî' kore'ta. Attî'pî Jerusalém poi keren rî'pîkîron pata pona itese' Efraim. Moro aako'mamî'pî tînenupa'san pokonpe.

⁵⁵ Judeuyamî' epere'to' weiyu wanî'pî aminke pra, itese' Páscoa. Mîrîrî pî' enpen tîwanîkon ye'nen arinîkon wîtî'pî Jerusalém pona irawîrî ikonekai, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî. Imakui'pî pe teenasa'kon ye'nen to' wîtî'pî e'ronai tesorukon yawîrî. ⁵⁶ Jesus yuwa'pî to'ya moro, tîise eporî to'ya pra awanî'pî. Ipî' to' eseurîma'pî. —Aaipî pepîn ka'rî —kai'ma to' eseurîma'pî. ⁵⁷ Fariseuyamî' moropai teepîremasanon esanonya tîmaimukon yenpa'ka'pî. O'non pata Jesus ko'mamî epu'nen wanî ya, ekareme'to'peiya, yapisîkonpa kai'ma.

12

Betânia Po Jesus Wîtî

(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

¹ Tiwin mia' pona tîmo'tai wei kaisarî Páscoa weiyu rawîrî, Jesus wîtî'pî Betânia pona Lázaro ko'manto' ya'. Manni' isa'manta'pî pîmî'sa'ka'pî tîuya ko'manto' ya' attî'pî. ² Entamo'kanto' koneka'pî to'ya moro Jesus ton pe. Marta esenyaka'ma'pî to' yekkari ton pî' moropai Lázaro ereuta'pî tiaronkon pokonpe Jesus pia. ³ Mariaya kara' yapisî'pî, morî epe'ke itese' nardo. Jesus puu karapaima'pîiya mîrîrî ke. Mîrîrî tîpo i'pu ya'mananîpî'pîiya tîpu'pai si'po ke. Ipîra kara'pî kin a'pusin pe awanî'pî wîtî ta pî'. ⁴ Mîrîrî pî' inenupa'pî itese' Judas Iscariotes eseurîma'pî.

Teyatonkon pî' Jesus ekaremekîton mîikîrî. Mîikîrî eseurîma'pî. ⁵—Î' wani' awanî ye'nen mîrîrî kara' ke awe'repa pra awanî? —ta'pîiya. —Kure'ne tîniru, tiwin kono' kaisari esenyaka'man yepe' kaisari ye'ma'pî to'ya e'painon tîniru ke. Mîrîrî tûpîtî e'painon î' ton pînon pia —ta'pîiya. ⁶ Tîise iseruku mîrîrî. Î' ton pînon pî' eesenumenka pepîn. Tîmîrî ton pe itu'se awanî'pî maasa pra ama'ye' pe tîwanî ye'nen. Jesus nenupa'san tînirurî yense' yaanen pe tîwe'sen pe tîwanî ye'nen imo'kapîtî'pîiya. ⁷—Tîwî Maria nîsi —ta'pî Jesusya. —Uusa'manta kupî sîrîrî. Mîrîrî ton pe ukarapaimasai'ya mîrîrî. ⁸Î' ton pînon man arinîke pu'kuru. Sîrîrî non po to' e'tî'ka pepîn tamî'nawîrî. Tîise uurî, uutî kupî sîrîrî aapiapai'nîkon —ta'pî Jesusya.

Lázaro Wîi Yu'se Judeuyamî' Wanî

⁹ Betânia po Jesus wanî epu'tî'pî arinîkon Judeuyamî'ya. Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Jesus era'mapî'se moropai isa'manta'pî e'mî'sa'kasa' pî' esenumenkai. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen teepîremasanon esanon wanî'pî Lázaro wîi yu'se. ¹¹ Maasa pra iwenai arinîkon Judeuyamî'ya Jesus kupî'pî innape epu'tî tîuya'nîkon ye'nen.

Jerusalém Ta Jesus Ewomî

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Arinîkon pemonkonyamî' epere'sa' wanî'pî festa pî' tîwanîkonpa kai'ma Jerusalém pona. Jesus iipî epu'tî tîuya'nîkon pe iponaya to' wîtî'pî. ¹³ Yu' yare maripa ye' warainon yari'pî to'ya. Aapi era'ma tîuya'nîkon pe to' entaimepîtî pia'tî'pî.

—Morî pe man —taa pia'tî'pî to'ya.

—Morî mîserî, yepuru wanî,

Paapa uyepotorîkon naipontî'pî,

Israel ponkon yepotorî pe,

Sl 118.25,26

—taapî'tî'pî to'ya. ¹⁴ Moropai Jesusya tekîn ton yeporî'pî jumenta more. Ipona eenuku'pî, Paapa maimu e'menukasa' yawîrî. ¹⁵ See warantî awe'menukasa' wanî'pî:

Teesi'nî'se pra e'tî,

Paapa pemonkonoyamî' Sião ponkon,

a'kî, ayesa'kon iipî pe man

jumenta more po

penaronkon ayesa'kon reiyamî' warantî, *Zc 9.9*

kai'ma Paapa maimu e'menukasa' wanî'pî.

¹⁶ Tîise mîrîrî yawîrî Jesus wanî epu'tî inenupa'sanya pra awanî'pî. Jesus sa'manta'pî moropai awe'mî'sa'kasa' tîpo neken to' enpenata'pî penaronkon nekaremekî'pî pî'. Moropai mîrîrî yai neken innape mîrîrî yawîrî Jesus wanî'pî epu'tî'pî to'ya.

¹⁷ Moropai arinîkon pemonkonyamî', manni'kan isa'manta'pî Lázaro pîmî'sa'ka Jesusya era'ma'tîponkon eseurîma ko'mannîpî'pî inkoneka'pî pî'. ¹⁸ Mîrîrî wenai tiaronkon epa'ka'pî Jerusalém yapai Jesus epose isa'manta'pî pemonkon pîmî'sa'kasai'ya etasa' tîuya'nîkon ye'nen. Arinîke to' wanî'pî. ¹⁹ Moropai mîrîrî pî' fariseuyamî' esenumenka'pî tonpayamî' pokonpe. —A'kî, î' ku'sa' pra man —ta'pî to'ya. —Tamî'nawîronkon wî'tîn pî' man iipia, uurî'nîkon ton pra. Moropai innape iku'sa' to'ya mîrîrî —ta'pî to'ya.

Gregoyamî' Wanî Jesus Anera'mapai

²⁰ Judeuyamî' festarî pî' tîwanîkonpa tiaronkon gregoyamî' ii'sa' wanî'pî Jerusalém pona nîrî Judeuyamî' yarakkîrî. ²¹ Insanan wî'tî'pî eseurîmai Filipe yarakkîrî. Mîikîrî Filipe wanî'pî Galiléia pata yawon Betsaida cidaderî poinon. Mîikîrî pia to' wî'tî'pî. —Jesus anera'mapai anna wanî —ta'pî to'ya. ²² To' nesatî'pî ekaremekî'pî Filipeya André pî' moropai sa'nîrî to' wî'tî'pî ekareme'se Jesus pî'. ²³ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Inna, maasa pra uweiyu erepansa' man. Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe yapurî Judeuyamî' pepînya kupî sîrîrî. Maasa pra ipîkku pe Paapaya uyenpo kupî sîrîrî. ²⁴ Ayenku'tiuya pepîn. Trigo yena'pî yu'na'tîsa' pra awanî ya, tiwînsarî aako'mamî. Tîise yu'na'tîsa' ya, moropai ipi'pî katasa' ya, moropai aaro'tasa' ya, kure'ne itîriya e'painon. ²⁵ Mîrîrî warantî sîrîrî non po ko'mannîto' pînînma ya tîwîrî e'tî'kan. Tîise sîrîrî non po ko'mannîto' ti'nînmai pra ka' po ipatîkarî ko'mannîto' eporî kupî sîrîrî. ²⁶ Upoitîrî pe e'pai anî' wanî ya, uwenairî aaipî e'pai awanî. Uuko'manto' ya' upoitîrî ko'mamî nîrî. Upoitîrî pe anî' esenyaka'masa' ya, uyunya nîrî yapurî —ta'pî Jesusya.

Tîisa'manta Ekaremekî Jesusya

²⁷ Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî: —Uyekaton esewankono'man pî' man. Î' tauya e'painon? Paapa, umo'kakî e'taruma'tîto' winîpai tauya pepîn maasa pra sîrîrî warantî e'taruma'tîi iipî'pî uurî. ²⁸ Paapa, ayese' yapurîto'pe tamî'nawîronkonya iku'kî —ta'pî Jesusya. Moropai

mai eseta'pî ka' poi. —Aasîrî morî pe uyese' yapurî to'ya awenai moropai inî' panpî' yapurîto'pe to'ya ikupîuya pe wai —ta'pî maiya. ²⁹ Moropai arinîkon Jesus piawonkonya eta'pî mai eseurîma. Mîrîrî ye'nen tiaronkonya ta'pî: —Wara'napi pe man. Moropai tiaronkonya ta'pî: —Inserî eseurîman pî' man yarakkîrî. ³⁰ Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî wenai Paapa eseurîmasa' pra man, tîise eeseurîmasa' amîrî'nîkon ton pe innape ukupîkonpa. ³¹ Sîrîrî non po tîiko'mansenon yeseru imakui'pî pe taruma'tîto' weiyu erepansa' man. Moropai sîrîrî imakui'pî yepotorî yenpa'ka Paapaya pe man. ³² Pakî'nan pona u'mî'sa'ka to'ya pe man tîpokapî'se moropai mîrîrî wenai uupia tamî'nawîronkon enepîuya —ta'pîiya. ³³ O'non ye'ka pe tîwî to'ya ekaremekîiya mîrîrî. ³⁴ Tiaronkonya ta'pî ipî': —Paapa kaaretarî po eeseporî ipatîkarî Cristo ko'mamî kai'ma. Tîise amîrîya taa, “Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe sa'manta kupî sîrîrî pakî'nan po”. Anî' see amîrî, moriya? —ta'pî to'ya ipî'. ³⁵ Jesusya ta'pî to' pî': —A'kaya aye'marîkon weiyu'ma ko'mannîpî mararî. Innape iku'kî sîrîrî ewaron ya', aataka'makon namai. Ewaron ya' eenakon ya, o'non pata attîkon epu'tîya'nîkon pepîn. ³⁶ Tarî wanî tanne aweiyu'manenkon pe innape uku'tî upemonkono pe awanîkonpa, a'ka ta tîiko'mansenon pe awanîkonpa, Paapa epu'nenan pe.

Mîrîrî taa yaretî'ka tîuya pe, Jesus wîtî'pî to' piapai moropai eesenomî'pî. ³⁷ Tamî'nawîrî mîrîrî ekoneka eserîkan pepîn koneka'pîiya to' nera'makon tonpe. Mîiwîni tîise innape ikupî to'ya pra awanî'pî. ³⁸ Mîrîrî warantî awanî'pî Isaiás

nurî'tî nîmenuka'pî yawîrî. Pena Isaías nurî'tîya ta'pî:

Uyepotorî, anî'ya innape unekaremekî'pîkon ku'sa' pra man.

Tîmeruntîri yenposa' Paapaya, tîise ikupî to'ya pra man innape ta'pîya. ³⁹ Innape ikupî to'ya eserîke pra awanî'pî. Maasa pra Paapaya to' yenu yenkaru'nannîpî'pî Isaías nurî'tîya ta'pî yawîrî.

⁴⁰ Paapaya to' yenu yenkaru'nannîpî'pî.

Moropai to' yewan sa'mannî'sai'ya.

Mîrîrî kupî'pîya era'ma to'ya namai tenukon ke.

Moropai epu'tî to'ya namai tewankon ya'.

Moropai imakui'pî poi to' era'tî namai moropai to' yepî'tîuya pepîn.

ta'pîya. ⁴¹ Mîrîrî warantî Isaías nurî'tî eseurîma'pî maasa pra ipîkku pe Cristo e'to' yenpo'pî Paapaya ipî'. Jesus Cristo pî' eeseurîma'pî pena. ⁴² Mîwîni tîise arinîkon Judeuyamî' esananya innape Jesus kupî'pî Paapa nîmenka'pî pe awanî. Tîise aronne to' esekaremekî pra awanî'pî fariseuyamî'ya tenpa'kakon namai, teepere'to'kon yewî' tapai.

⁴³ Maasa pra tonpakonya tapurîkon yu'se to' wanî'pî Paapaya tapurîkon yu'se tîwanîkon yentai.

⁴⁴ Moropai Jesus entaime'pî: —Innape uku'nen wanî ya, uyarimatîpon kupîya nîrî innape.

⁴⁵ Uyera'maiya ya, uyarimatîpon era'maiya nîrî.

⁴⁶ Pemonkonyamî' weiyu'manen pe uui'sa' sîrîrî non pona Paapa epu'to'pe to'ya. Moropai innape uku'nen ko'mamî namai ewaron ta, Paapa tepu'se pra uui'sa' sîrîrî. ⁴⁷ Umaimu etanen wanî ya, yawîrî pra aako'mamî tîise, mîikîrî yenumîuya pepîn. Maasa pra pemonkonyamî'

taruma'tîi uui'sa' pra wai, tîise to' pîika'tîi uuipî'pî.
⁴⁸ Tîise anî'ya taasa' ya, ayu'se pra wai, moropai
 umaimu kupîiya pra wanî ya innape, yapisiîya
 pra awanî ya, taruma'tîton moro man. Mîrîrî
 wanî umaimu, eseurîma'pî manni'ya taruma'tî pe
 man tiwinano'pî wei yai. ⁴⁹ Uuwarîrî eseurîmasa'
 pra wai. Paapa, uyarimatîponya upanama'pî.
 “See warantî neken meseurîmai” ta'pîiya upî'.
⁵⁰ Moropai epu'tî pî' wai imaimuya ipatîkarî
 pemonkon ko'manto' ton ekaremekî. Mîrîrî
 ye'nen eseurîma ya, Paapa nekaremekî'pî neken
 upî' ekaremekîuya.

13

Jesusya Tînenupa'san Puu Rona

¹ Moropai entamo'kanto' rawîrî Páscoa itese' Je-
 susya tîweiyu erepansa' epu'tî'pî. Sîrîrî non poi
 tuutî Paapa pia epu'tî'pîiya. Tîpemonkonoyamî'
 sîrîrî non ponkon sa'nama'pî'tî'pîiya moropai sîrîrî
 î' kai'ma inkamoro sa'nama tîuya yenpo'pîiya
 tîisa'manta pîkîrî.

² Jesus wanî'pî tînenupa'san pokonpe
 entamo'kanto' pî'. Makuiya teesenumenkato'
 tîisa' wanî'pî Judas pia, Simão Iscariotes
 munmu pia. Teyatonon pî' Jesus ekaremekî pî'
 eesenumenka emapu'tî'pî Makuiya. ³ Moropai
 Jesusya epu'tî'pî tunya tamî'nawîron rumakasa'
 tenya'. Moropai tui'pî'pî Paapa piapai epu'tî'pîiya.
 Paapa pia tîwenna'po kupî epu'tî'pîiya. ⁴ Tamî'nawîrî
 mîrîrî epu'tî tîuya pe Jesus e'mî'sa'ka'pî, tîpon
 mo'ka'pîiya, moropai ta'san yewa'tî'pîiya. ⁵ Mîrîrî
 tîpo tuna kamo'pîiya pisa ya' moropai tînenupa'san

puu rona pia'tî'pîiya moropai ya'mananîpî'pîiya ta'san yewa'tîsa' ke.

⁶ Moropai Simão Pedro pia eerepansa' ya, Pedroya ta'pî ipî': —Uyepotorî, u'pu ronaya mîrîrî?

⁷ Jesusya yuuku'pî: —Unkupî epu'tîya pra awanî sîrîrî tîise maasa epu'tîya.

⁸ Pedroya ta'pî: —Kane, kane, amîrîya u'pu ronaya e'pai pra man —ta'pîiya. —A'pu ronauya tîrîya pra awanî ya, upemonkono pe awanî pepîn tarîpai —ta'pî Jesusya.

⁹ Mîrîrî pî' Simão Pedroya ta'pî: —Uyepotorî, moriya u'pu neken kî'ronai tîise uyenya, upu'pai nîrî ronakî.

¹⁰ Jesusya ta'pî: —Tîwe'pîsen wanî nura pe pra, inî'rî awe'pî pepîn tî'pu neken ronaiya. Amîrî'nîkon wanî e'pîsanon warantî morî pe, nura pe pra, tîise tiwinan man imakui'pî pe. ¹¹ (Jesusya epu'tî'pî anî'ya tekaremekî teyatonon pî'. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya mîrîrî tiwinan man imakui'pî pe.)

¹² Jesusya to' puu rona tîpo, tîpon yeka'ma'pîiya moropai eereuta'pî inî'rî tîpata'pî ya'. Moropai to' pî' ta'pîiya: —Î' ku'sau'ya apî'nîkon epu'tî pî' naatî? —ta'pîiya. ¹³ —Anna yenupanen, anna yepotorî taa pî' naatî upî'. Yairî man maasa pra ayepotorîkon pe wanî. ¹⁴ Tîise uuriya, ayepotorîkonya, ayenupanenkonya a'pukon rona pî' man. Mîrîrî warantî ayonpakon puu ronaya'nîkon e'pai awanî. ¹⁵ Anera'matonkon tîrî pî' wai aapia'nîkon, iku'sau'ya warantî ikupîkonpa, ayonpakon yarakkîrî. ¹⁶ Ayenku'tîuya pepîn, ipoitîrî wanî pepîn tîkaraiwarî yentai. Moropai inarima'pî wanî pepîn tarima'tîpon yentai. ¹⁷ Mîrîrî epu'tî

pî' naatîi tarîpai. Mîrîrî yawîrî ikupîya'nîkon ya, taatausinpai aako'mamîkon.

Jesusya Teeyatonon Yenya' Tîrumakatîpon Ekaremekî

(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

¹⁸ Tamî'nawîronkon amîrî'nîkon pî' eseurîma pra wai. Unmenka'san epu'tî pî' wai. Tîise Paapa kaaretarî e'menukasa' yairî e'pai awanî. See warantî awe'menukasa':

Warayo' uyarakkîrî tekkari enapîtîpon enasa' uyeyaton pe. *Sl 41.9*

Mîrîrî warantî awe'menukasa' mîrîrî.

¹⁹ —Mîrîrî ekaremekîuya sîrîrî apî'nîkon awe'kupî pra tîise. Awe'ku'sa' ya, innape ukupîkonpa anî' pe wanî ta'pîuya manni'. ²⁰ Yairî tauya sîrîrî. Morî pe anî' unarima'pî yapisîtîpon wanî ya, uurî pu'kuru yapisîiya moropai uyapisîtîponya uyarima'tîpon yapisî nîrî.

²¹ Mîrîrî taa tîpo, kure'ne Jesus esewankono'ma'pî moropai aronne ta'pîiya: —Innape taa pî' wai. Tiwinan amîrî'nîkon kore'tawonya uyekaremekî kupî sîrîrî uyeyatontonon pî'.

²² Mîrîrî pî' inenupa'san esera'ma'pî, anî' pî' taiya epu'tî to'ya pra awanî'pî. Mîrîrî pî' to' esenumenka'pî kure'ne. ²³ Tiwin inenupa'pî Jesus nîsa'nama ereutasas' wanî'pî Jesus pia. ²⁴ Mîikîrî pî' Simão Pedro esenpinîku'pî, anî' pe awanî ekareme'to'pe Jesusya.

²⁵ Mîrîrî ye'nen aminke pra awe'rennuku'pî Jesus pia moropai ta'pîiya: —Uyepotorî, anî' pe nai? —ta'pîiya.

²⁶ Jesusya yuuku'pî: —Manni' uyu kipîuya moropai iipia tîrîuya, mîkîrî —ta'pîiya. Moropai tiyu yapisî'pîiya moropai ikipî'pîiya tuma ka, itîrî'pîiya Judas pia, Simão Iscariotes munmu pia. ²⁷ Moropai Judasya yapisî'pî. Mîrîrî yapisîiya tanne Makui ewomî'pî ya'. Jesusya ta'pî Judas pî': —Ankoneka konekata teese mi'tapai.

²⁸ Tiaronkon iipiawonkonya epu'tî pra awanî'pî, î' taiya pe awanî epu'tî to'ya pra. ²⁹ Tiaronkon esenumenka'pî. Jesus moropai ipemonkonoy-amî' tînrurî yense' yaanen pe Judas wanî epu'tî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Jesusya ekaremekî'pî attîto'pe festa yemanne ton yennai ou î' ton pînon pia tîniru tîto'peiya kai'ma tiaronkon esenumenka'pî. ³⁰ Moropai tiyu yapisî tîpo, Judas epa'ka'pî ka'ne' pe to' kore'tapai. Moropai ewaron pe awanî'pî.

Amenan Ankupîkon Ton Ekaremekî Jesusya

³¹ Judas epa'ka pe, Jesusya ta'pî: —Tarîpai ka' poi iipî'pî pemonkon pe, uurî yapurî pî' pemonkonyamî' man. Moropai Paapa yapurî pî' pemonkonyamî' man uurî wenai. ³² Moropai Paapa yapurî to'ya ya, uurî ekaremekî Paapaya tamî'nawîronkon pî', morî pe wanî ekaremekîiya kupî sîrîrî tîwarîrî.

³³ Unmukuyamî', aapia'nîkon tîko'man pe uuko'mamî pepîn. Uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî, tîise tauya apî'nîkon. Judeuyamî' esanon pî' unekaremekî'pî, mîrîrî ekaremekîuya sîrîrî apî'nîkon. O'non pata uutî ya, attîkon eserîke pra awanî.

³⁴ Moropai amenan ankupîkon ton ekaremekîuya sîrîrî. Ayonpakon sa'namatî.

Asa'nama'pîuya'nîkon warantî to' sa'namatî.
³⁵ Ayonpakon sa'namaya'nîkon ya, upemonkonoy-
 amî' pe awanîkon epu'tî tamî'nawîronkonya.

Pedro Nekaremekî Ton Ekaremekî Jesusya
 (Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simão Pedroya ta'pî ipî': —Uyepotorî, o'non pata pona attî mîrîrî? —ta'pîiya. Jesusya yuuku'pî: —Upîkîrî attî eserîke pra awanî o'non pata uutî ya. Tîise maasa uwenairî attî —ta'pîiya.

³⁷ —Uyepotorî, î' wani' awanî ye'nen awenairî uutî eserîke pra awanî? —ta'pî Pedroya. —Amîrî ton pe uusa'manta eserîke wanî sîrîrî —ta'pîiya.

³⁸ Jesusya yuuku'pî: —Innape nai? Uurî ton pe naka aasa'manta? Ayenku'tîuya pepîn. Kariwana yunkon etun rawîrî, “Unepu'tî pepîn mîkîrî”, taaya kupî sîrîrî. Eseurîwî'ne îte'ka taaya kupî sîrîrî —ta'pîiya.

14

Paapa Pia Wîtînto' Pe Jesus Wani

¹ Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Teesewankono'mai pra e'tî. Aasîrî innape Paapa kupî pî' naatîi. Uurî nîrî ku'tî innape. ² Maasa pra tu'ke ko'mannîto' moro man Uyun yewî' ta. Î' ton pra awanî ya, tauya nîrî e'painon. Tîise uutî sîrîrî aako'manto'kon ton konekai. ³ Moropai amîrî'nîkon ton pe ikonekasau'ya ya, uupî inî'rî amîrî'nîkon era'mai, uupia aako'mamîkonpa. O'non pata uuko'mamî ya, miarî nîrî uupia aako'mamîkonpa. ⁴ O'non pata uutîto' epu'tî pî' naatîi.

⁵ Mîrîriya Toméya ta'pî Jesus pî': —Uyepotorî, o'non pata pona attî epu'tî annaya pra man. O'non ye'ka pe wîtînto', e'ma epu'to'pe annaya? ⁶ Jesusya yuuku'pî. —Uurî e'ma, innarî, moropai ko'mannîto'. Anî' wîtî pepîn Paapa pia tîwî uurî tîku'se —ta'pîiya. ⁷ —Innape uyepu'tîya'nîkon ya, Uyun nîrî epu'tîya'nîkon. Moropai sîrîrî pata pai innape Paapa epu'tîya'nîkon. Maasa pra aasîrî Mîikîrî era'masa'ya'nîkon.

⁸ Filipeya ta'pî Jesus pî': —Uyepotorî, era'mato'pe annaya Paapa yenpokî. Mîrîrî neken yu'se anna man. ⁹ Jesusya ta'pî: —Pena pata pai uurî wanî aapia'nîkon. Mîwîni tîise Filipe, uyepu'tîya pra nan? Filipe, anî'ya uyera'masa' ya, Paapa nîrî era'masai'ya. Mîrîrî ye'nen î' ton pe Paapa yenpokî taaya manni'? ¹⁰ Paapa ya' uurî wanî moropai uurî ya' Paapa wanî kupîya pra nan innape? —ta'pîiya Filipe pî'.

Moropai tînenupa'san pî' ta'pîiya: —Mîrîrî tauya manni' uwinîpainon pepîn, tîise Paapa, uupia tîlko'mansenya itu'se tîwe'to' kupî uurî wenai. ¹¹ Paapa ya' uurî wanî moropai uya' Paapa wanî tauya manni' ku'tî innape. Tîise sa'me awanî ye'nen innape mîrîrî kupîya'nîkon pra awanî ya, innape uku'tî unku'pî wenai. ¹² Ayenku'tîuya pepîn. Anî'ya innape ukupî ya, unku'pî'pî warantî ikupîiya. Moropai unku'pî'pî yentai ikupîiya maasa pra Paapa pia uutî kupî sîrîrî. ¹³ Mîrîrî wenai umaimu pe î' rî anesatîkon tîrîuya aapia'nîkon. Mîrîrî ye'nen uurî wenai morî pe Paapa yapurî tu'ke pemonkonyamî'ya. ¹⁴ Moropai tauya inî'rî umaimu pe î' rî anesatîkon, mîrîrî kupîuya.

Morî Yekaton Wannî Iipî Ekaremekî Jesusya

15 U'nînmaya'nîkon ya ayaipontîtou'ya'nîkon yawîrî ako'mantî. 16 Moropai Paapa pî' esatîuya sîrîrî, apanamanenkon ton tiaron, yairon pî' teeseurîmasen yarimato'peiya aapia'nîkon aako'manto'pe ipatîkarî. 17 Sîrîrî non po tîiko'mansenonya mîikîrî yapisî eserîke pra awanî maasa pra era'ma to'ya eserîke pra awanî, epu'tî to'ya pepîn. Tîise amîrî'nîkonya epu'tî maasa pra aako'mamî apokonpe'nîkon, ayewankon ya' awanî. 18 Uutî ya, tiwinsarî awe'nîmîkon pepîn aako'mannî'nenkon ton pra, tîise inî'rî enna'po kupî sîrîrî aapia'nîkon. 19 Maasa mararî sîrîrî pata po tîiko'mansenonya uyera'ma pepîn inî'rî. Tîise amîrî'nîkonya inî'rî uyera'ma kupî sîrîrî. Moropai inî'rî enen uuko'mamî ye'nen, amîrî'nîkon ko'mamî nîrî enen ipatîkarî. 20 Mîrîrî wei yai, Paapa pia uuko'mamî epu'tîya'nîkon kupî sîrîrî. Moropai uya' aako'mamîkon, amîrî'nîkon ya' uuko'mamî warantî. Tiwin e'nî sîrîrî. 21 Anî' unekaremekî'pî yapisîtîpon, moropai mîrîrî unekaremekî'pî yawîron, mîikîrî u'nînmanen. Mîikîrî u'nînmanen sa'nama uyunya. Uurîya nîrî isa'nama moropai iipia uupî, esekaremekî uyepu'to'peiya, ta'pî Jesusya to' pî'. 22 Mîrîrîya ta'pî Judasya. (Mîikîrî Judas Iscariotes pepînya, tiaron) Mîikîrîya ta'pî Jesus pî': —Uyepotorî, o'non ye'ka pe anna pia aaipî tîise tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pia aaipî pepîn? 23 Jesusya yuuku'pî: —Anî'ya u'nînma ya, mîikîrî ko'mamî unekaremekî'pî yawîrî. Uyunya isa'nama, moropai anna erepamî

iipia moropai anna ko'mamî iipia —ta'pîiya.
²⁴ —Tîise u'nînmanen pepîn ko'mamî pepîn unekaremekî'pî yawîrî. Mîrîrî unekaremekî'pî uwinîpainon pepîn tîise Paapa winîpainon.
²⁵ Mîrîrî ekaremekî'pîuya akore'ta'nîkon wanî yai.
²⁶ Tîise panamaton, Morî Yekaton Wannî, Paapa narimaton uyenta, mîikîrîya amîrî'nîkon yenupa kupî sîrîrî tamî'nawîron pî'. Moropai tamî'nawîrî unekaremekî'pî pî' ayenpenatanîpîiya'nîkon kupî sîrîrî.

²⁷ Tîwanmîra awe'to'kon nîmîuya aapia'nîkon. Mîrîrî ke arepauya'nîkon. Mîrîrî untîrî sîrîrî non po tîiko'mansenon nîrîrî warainon pepîn. Mîrîrî ye'nen teesewankono'mai pra e'tî, eranne' pe pra.
²⁸ Uutî sîrîrî aapiapai'nîkon moropai inî'rî enna'po aapia'nîkon tauya eta pî' naatîi. U'nînmaya'nîkon ya, aatausinpakon e'painon. Maasa pra emikku sîrîrî uyun pia. Mîikîrî uyun uyentainon. ²⁹ Mîrîrî ekaremekî pî' wai apî'nîkon uutî rawîrî. Mîrîrî yai uutî ya, innape ikupîkonpa. ³⁰ Inî'rî kure'ne eseurîma eserîke pra wai amîrî'nîkon yarakkîrî. Maasa pra sîrîrî pata esa' iipî kupî sîrîrî. Mîikîrî Makui, uyentainon pepîn. ³¹ Tîise î' rî taa Paapaya ya, mîrîrî kupîuya, Paapa yapurîuya epu'to'pe tamî'nawîronkon sîrîrî pata po tîiko'mansenonya.

Aase'nîkon sîrîrî pata pai.

15

Uva Ye' Warainon Jesus

¹ Mîrîrî tîpo Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': — Uurî wanî uva ye' warantî, yairon. Amîrî'nîkon wanî ipantakon warantî. Moropai Uyun

wanî iko'mannî'nen warantî. ² Mîikîrî Uyunya tamî'nawîrî ipanta epetakoikon pepîn ya'ti moropai ipantakon mararî epetakoikon yapî'kaiya morî pe awe'to'pe, inî' panpî' eepetato'pe. ³ Amîrî'nîkon wanî ipanta yapî'kasa' warantî maasa pra aasîrî amîrî'nîkon enasa' man morî pe, ayenupatou'ya'nîkon wenai. Imakui'pî ankupî'pîkon mo'kasa' Paapaya —ta'pîiya. ⁴ —Ako'mantî uupia, moropai uuko'mamî aapia'nîkon. Irupukon pî' ipanta atapi'sa' pra awanî ya, eepeta pepîn. Tîise aako'mamî ya irupukon pî' eepeta. Mîrîrî warantî amîrî'nîkon wanî. Upî' aako'mamîkon pra awanî ya, morî pe aako'mamîkon pepîn. Morî pe aako'mamîkon eserîke pra awanîkon, a'tu'mîra awanîkon ye'nen.

⁵ Uurî uva ye' warainon, amîrî'nîkon ipantakon warainokon. Anî' ko'mamî ya uupia, moropai iipia uuko'mamî ya, mîikîrîya morî kupî kure'ne umeruntîri wenai. Tîise uurî ton pra si'ma morî kupîiya eserîke pra awanî tiwin kin. ⁶ Ipantakon imo'kasa' awa'pi'tasa' yannuku to'ya. Mîrîrî soroka to'ya apo' ya' aaranto'pe. Mîrîrî warantî anî' ko'mamî pra awanî ya uupia, mîikîrî yenumî Paapaya pe man. ⁷ Aako'mamîkon ya uupia moropai umaimu ko'mamî ya aapia'nîkon î' itu'se awe'to'kon esatîya'nîkon moropai yapisîya'nîkon. ⁸ Kure'ne morî kupîya'nîkon ya, amîrî'nîkon wanî upemonkono pe epu'ti tamî'nawîronkonya. Moropai mîrîrî wenai taa to'ya, “Inna, morî pe Paapa man”, taa to'ya. ⁹ Uyunya u'nînma warantî amîrî'nîkon pînînmauya. Mîrîrî ye'nen ako'mantî uupia,

a'nînmatou'ya'nîkon pî' aatausinpakonpa. ¹⁰ Mîrîrî warantî unekaremekî'pî yawîrî aako'mamîkon ya, upî' aatarimakon pepîn. A'nînmatou'ya'nîkon pî' aako'mamîkon taatausinpai. Mîrîrî warantî uyun maimu yawîrî uuko'mamî ye'nen iipia uuko'mamî moropai u'nînmaiya pî' atausinpa. ¹¹ Mîrîrî ekaremekî pî' wai apî'nîkon aatausinpakonpa uurî atausinpasawarantî, aatausinpatokon e'to'pe mîîpikîrî pra. ¹² Unekaremekî'pî yawîrî iku'tî. Ayonpakon sa'namatî asa'namauya'nîkon manni' warantî. ¹³ Anî' sa'manta ya tonpa ton pe, mîîkîrî wanî tonpa sa'namanen pe kure'ne. Inî' panpî' tonpa sa'namatoi'ya ton pra awanî, mîrîrî yentainon. ¹⁴ Uyonpa pe pu'kuru awanîkon, umaimu yawîrî awanîkon ya. ¹⁵ Inî'rî upoitîrî tauya pepîn apî'nîkon maasa pra tikaraiwarîya î' kupî epu'tî ipoitîrîya pepîn. Tîise uyonpa pe pu'kuru awanîkon maasa pra tamî'nawîrî upî' Paapa nekaremekî'pî ekaremekî'pîuya apî'nîkon. ¹⁶ Amîrî'nîkonya uurî menkasa' pra man. Tîise uurîya amîrî'nîkon menka'pî. Moropai ayaipontî'pîuya'nîkon Paapa yeseru ekaremekîkonpa tamî'nawîronkon pî'. Moropai mîrîrî wenai morî pe to' ko'mamî ipatîkarî. Mîrîrî warantî awanîkon ya, î' rî anesatîkon tîrî Paapaya aapia'nîkon. ¹⁷ Mîrîrî ye'nen ankupîkon ton ekaremekîuya sîrîrî. Ayonpakon sa'namatî.

Jesus Wenaironkon E'taruma'tî Pe Man

¹⁸ Sîrîrî non po tîlko'mansenonya amîrî'nîkon kupî ya tewanmakon pe, mîrîrî warantî uurî kupî'pî to'ya e'mai' pe. Mîrîrî epu'tî pî' naatî. ¹⁹ Sîrîrî

non po tîko'mansenon yonpa pe awanîkon ya, asa'namakon to'ya e'painon, tîise to' yonpa pe pra awanîkon maasa pra amo'ka'pîuya'nîkon to' kore'ta pai. Mîrîrî ye'nen tewanmakon pe amîrî'nîkon kupî to'ya. ²⁰ Unekaremekî'pî pî' enpenatatî. Ipoitîrî wanî pepîn tîkaraiwarî yentai. Mîrîrî warantî utaruma'tî to'ya ya, ataruma'tîkon to'ya nîrî. Umaimu yawîrî to' wanî ya, amaimukon yawîrî nîrî to' wanî. ²¹ Tamî'nawîrî mîrîrî kupî to'ya uurî wenai. Maasa pra uyarima'tîpon, uyun epu'tî to'ya pepîn. ²² Uui'sa' pra awanî ya, moropai to' yarakkîrî eseurîmasa' pra awanî ya, imakui'pî pe tîwanîkon epu'tî to'ya pepîn e'painon. Tîise epu'tî to'ya. Mîrîrî ye'nen, "Imakui'pî pe anna wanî epu'tî annaya pra man", taa to'ya eserîke pra awanî. ²³ Anî'ya tewanma pe ukupî ya, Uyun nîrî kupîiya tewanma pe. ²⁴ To' kore'ta anî'ya ikupî eserîkan pepîn ku'sau'ya pra awanî ya, imakui'pî ku'sa' tîuya'nîkon epu'tî to'ya pepîn. Tîise un-kupî'pî era'ma'pî to'ya. Mîwîni tîise uurî moropai uyun ku'sa' to'ya tewanmakon pe. ²⁵ Tîise mîrîrî kupî'pî to'ya Paapa maimu e'menukasa' yawîrî to' e'to'pe. Pena Moisésya Paapa maimu menuka'pî see warantî:

Î' rî kupîuya pîn to' winîkîi. Mîwîni tîise tewanmakon pe ukupî to'ya. *Sl 35.19;*

69.4

taasai'ya.

²⁶ Panamaton iipî pe man. Mîîkîrî Yekaton Wannî, Innape teeseurîmasen, Paapa piapai tui'sen. Mîîkîrî yarimauya kupî sîrîrî Paapa piapai aapia'nîkon moropai uyeseru pî' ayenpenatanîpîiya'nîkon kupî sîrîrî. ²⁷ Moropai

amîrî'nîkon nîrî eseurîma kupî sîrîrî uyeseru pî' maasa pra uyarakkîrî aako'manpîtî'pîkon ayenupakon pia'tî'pîuya pata pai sîrîrî tîpose.

16

¹ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Mîrîrî ekaremekî'pîuya apî'nîkon innape Paapa ku'to'ya'nîkon kupîya'nîkon namai tîwî. ² Teepere'to'kon yewî'kon tapai amîrî'nîkon yenpa'ka to'ya kupî sîrîrî. Moropai inî'panpî' ikupî to'ya. Maasa awî tîuya'nîkon yai, Paapa wakîri pe awanî kai'ma to' esenumenka kupî sîrîrî. ³ Mîrîrî warantî ataruma'tîkon to'ya kupî sîrîrî, maasa pra uurî moropai uyun epu'tî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ⁴ Aasîrî mîrîrî ekaremekî'pîuya apî'nîkon. Moropai mîrîrî koneka to'ya yai, awenpenatakon kupî sîrîrî.

Morî Yekaton Wannî Esenyaka'mato'

E'mai' pe upemonkono pe amîrî'nîkon ena pia'tîsa' pe mîrîrî ekaremekîuya pra wanî'pî. Maasa pra aapia'nîkon uurî wanî ye'nen. ⁵ Tîise uutî kupî sîrîrî uyarima'tîpon pia. Mîlwîni tîise uyekaranmapoya'nîkon pra naatî. Anî'ya “O'non pata pona attî?” taa pra awanî, tiwin kin. ⁶ Mîrîrî ekaremekîuya ye'nen, eesewankono'masa'kon kure'ne. ⁷ Tîise yairî tauya sîrîrî. Uutîsa' ya, morî pe awanî kupî sîrîrî aapia'nîkon. Uutîsa' pra awanî ya, panamatonkon iipî pepîn aapia'nîkon. Tîise uutîsa' ya, mîikîrî yarimauya aapia'nîkon. ⁸ Mîikîrî iipî non po tîiko'mansenon pia. Aaipî ya, to' pî' ekaremekîiya. Imakui'pî pe to' wanî ekaremekîiya kupî sîrîrî. Moropai î' pe yairon wanî ekaremekîiya. Moropai

Paapaya to' yenumî kupî ekaremekîiya kupî sîrîrî. ⁹ Moropai ekaremekîiya yairî pra to' wanî imakui'pî tînkupî'pî pî' maasa pra innape ukupî to'ya pra awanî. ¹⁰ Moropai ekaremekîiya yairî pra to' esenumenka yairon pî'. Maasa pra ka' pona uutî, tarî uyera'maya'nîkon pepîn inî'rî. Mîrîrî yai Paapaya uyapisî morî pe, iwakîri pe. Mîrîrî wenai yairon pe wanî epu'tî to'ya. ¹¹ Moropai Paapaya imakui'pî taruma'tî ekaremekîiya maasa pra aasîrî Paapaya imakui'pî yepotorî, Makui, taruma'tî pe man. ¹² Inî' panpî' anekareme'pai wai apî'nîkon tîise sîrîrî yapîtanîpîya'nîkon pepîn. ¹³ Tîise Mîikîrî, yairon pî' teeseurîmasen erepansa' ya, tamî'nawîrî yairon Paapa piapainon pî' ayenupaiya'nîkon. Tîîwarîrî eeseurîma pepîn tîise tînetapî ekaremekîiya moropai awe'kupîton maasa ekaremekîiya nîrî. ¹⁴ Uyapurîiya, maasa pra uwinîpainon tînetapî pî' eeseurîma. ¹⁵ Tamî'nawîrî Paapa wanî manni' itesa' pe, uurî nîrî itesa' pe. Mîrîrî ye'nen tauya, uwinîpainon tînapisî'pî, aapia'nîkon itîrî Morî Yekaton Wannîya, unekaremekî ekaremekîiya apî'nîkon.

Esewankono'manto' Moropai Atausinpanto'

¹⁶ Maasa mararî tîiko'manse uyera'maya'nîkon pepîn moropai inî'rî mararî tîiko'manse tîpo uyera'maya'nîkon. ¹⁷ Mîrîrîya inenupa'san esekaranmapo'pî tîpî'nîkon: —Î' taiya pe awanî mîrîrî? “Maasa mararî uyera'maya'nîkon pepîn moropai inî' aako'mamîkon tîpo, uyera'maya'nîkon inî'rî,” ta'pîiya sa'rî. Moropai taiya nîrî: “Uutî uyun pia ye'nen uyera'maya'nîkon pepîn.” Î' taiya pe

awanî? —ta'pî to'ya. ¹⁸ —Maasa mararî tîpo ta'pîiya sa'rî î' taiya pe awanî epu'tî pra man mîrîrî. Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî tîwarîrî'nîkon.

¹⁹ Tîpî' anekaranmapopai to' wanî epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya to' pî': —Maasa mararî uyera'maya'nîkon pepîn taa pî' wai moropai inî'rî maasa uyera'maya'nîkon inî'rî taa pî' wai. Î' taiya pe awanî? —ta'pîiya to' pî'. ²⁰ —Innape taa pî' wai apî'nîkon. Akaraukon kupî sîrîrî tîise non po tîiko'mansenon atausinpa. Eesewankono'makon tîise mîrîrî eesewankono'mato'kon era'tî inî'rî aatausinpatokon pe moropai aatausinpakon.

²¹ Wîri' mîikîrî tînre esenpo kupî ya, eesewankono'makoi. Maasa pra tîwe'taruma'tî weiyu eseposa' ye'nen. Tîise tînre esenposa' tîpo, inî'rî tîwe'taruma'tîto' pî' awenpenata pepîn. Tîise more esenposa' pî' aatausinpa. ²² Mîrîrî warantî awanîkon. Eesewankono'man pî' naatîi tîise inî'rî ayera'mauya'nîkon moropai aatausinpakon kupî sîrîrî. Mîrîrî aatausinpatokon mo'ka anî'ya eserîke pra awanî.

²³ Mîrîrî yai uyekaranmapoya'nîkon pepîn. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Î' rî anesatîkon Paapa pî' itîrîiya aapia'nîkon upemonkono pe awanîkon ye'nen. ²⁴ Sîrîrî tîpo see Paapa pî' esatîya'nîkon pra awanîkon. Upemonkono pe si'ma esatî moropai yapisîya'nîkon. Mîrîrîya kure'ne aatausinpakon. Aatausinpatokon wanî tîwîrî, mîîpîkîrî pra.

Imakui'pî Yentai Jesus Wanî

²⁵ Mîrîrî ekaremekî pî' wai panton pe, aronne pra. Tîise maasa uweiyu eseporî kupî sîrîrî. Mîrîrî

yai ekaremekîuya pepîn panton pe tîise aronne ayekaremekîuya'nîkon Paapa pî'. ²⁶ Mîrîrî weiyu yai, Paapa pî' esatîya'nîkon aawarîrî'nîkon uyese' yai upemonkono pe awanîkon ye'nen. Paapa pî' esatîuya pepîn amîrî'nîkon ton pe. ²⁷ Maasa pra Paapaya asa'namakon. Asa'namaiya'nîkon maasa pra uyapurîya'nîkon ye'nen moropai innape ukupî'pîya'nîkon, Paapa winîpainon pe. ²⁸ Paapa piapai iipî'pî uurî, sîrîrî non pona. Moropai inî'rî sîrîrî non nîmîuya kupî sîrîrî. Enna'po kupî sîrîrî Paapa pia.

²⁹ Mîrîrî pî' inenupa'sanya ta'pî ipî': —Aronne eseurîman pî' nai tarîpai, panton pe pra —ta'pî to'ya. ³⁰ —Tamî'nawîron epu'tî pî' nai epu'tî pî' anna man tarîpai. Î' tiaronkon esenumenka epu'tî pî' nai ayekaranmapo to'ya pra tîise. Mîrîrî wenai Paapa winîpains pe awanî kupî pî' anna man innape. ³¹ Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Tarîpai innape naka ukupî pî' naatî? —ta'pîiya to' pî'. ³² —Maasa panpî' amîrî'nîkon e'tîrika kupî sîrîrî. Maasa pu'kuru pra attîkon kupî sîrîrî ayewî'kon ta, unîmîya'nîkon kupî sîrîrî tiwinsarî. Mîwîni tîise tiwinsarî uuko'mamî pepîn maasa pra uyun wanî uupia. ³³ Mîrîrî ekaremekî pî' wai tîlwanmîra awanîkonpa Paapa winîkîi, uponaron pe awanîkon ye'nen. Tarî sîrîrî non po imakui'pîya ataruma'tîkon, tîise meruntî ke e'tî. Maasa pra imakui'pî yentai wanî'pî.

17

Paapa Yarakkîrî Jesus Eseurîma

¹ Mîrîrî taa tîpo, Jesusya tenu yanumî'pî ka'yekaya. Moropai eepîrema'pî. Paapa pî' ta'pîiya:

—Paapa, uweiyu eseposa' man. Ipîkku pe e'to' yenpokî, ipîkku pe awe'to' yenpoto'peuya. Morî pe pu'kuru awanî, meruntî ke awanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya. ² Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' esa' pe ukupî'pîya. Ukupî'pîya antîrî'pî tîto'peuya upemonkonoyamî' pia ipatîkarî to' ko'manto'pe. ³ Sîrîrî enen ko'mannîto' ipatîkaron wanî amîrî epu'to'pe to'ya. Amîrî tiwinan Paapa, yairon, tiaron ton pîn. Moropai uurî Jesus Cristo epu'to'pe to'ya, anarima'pî sîrîrî non pona. Mîrîrî epu'tî to'ya ya, enen to' ko'mamî ipatîkarî.

⁴ Esenyaka'mato' pe antîrî'pî aretî'ka'pîuya. Mîrîrî wenai meruntî ke awanî, morî pe awanî yenpo'pîuya tamî'nawîronkon pî'. ⁵ Paapa, aapia wanî tanne morî, meruntî tîkî uupia itîrî'pîya warantî moro aapia wanî yai, pata ekoneka pra tîise.

⁶ Sîrîrî non po tîlko'mansenon kore'tapai apemonkonoyamî' mo'ka'pîya. Inkamoro tîrî'pîya uupia. To' pî' ayeseru ekaremekî'pîuya ayepu'to'pe to'ya. Moropai amaimu yawîrî to' e'sa' man. ⁷ Tarîpai epu'sa' to'ya, tamî'nawîrî unekaremekî'pî, tamî'nawîrî unkupî'pî wanî awinîpaino pe. ⁸ Maasa pra upî' anekaremekî'pî ekaremekî'pî wai to' pî'. Moropai etasa' to'ya. Innape see awinîpainon pe wanî epu'tî to'ya. Moropai uyarima'pîya ku'sa' to'ya innape.

⁹ To' pona epîrema sîrîrî maasa pra apemonkono pe to' wanî ye'nen. Tamî'nawîronkon non po tîlko'mansenon pona epîrema pepîn tîise

manni'kan antîrî'san neken pona epîrema. ¹⁰ Tamî'nawîronkon upemonkonoyamî' wanî apemonkono pe moropai apemonkonoyamî' nîrî wanî upemonkono pe. Moropai inkamoro wenai morî pe pu'kuru wanî, meruntî ke wanî epu'tî tamî'nawîronkonya. ¹¹ Sîrîrî non po uuko'mamî pepîn inî'rî. Uutî kupî sîrîrî aapia. Tîise inkamoro apemonkonoyamî' ko'mamî tarî. Paapa, morî anî' warainon pepîn, inkamoro ko'mannî'kî. Ameruntîri ke to' ko'mannî'kî, uupia tîisa'ya manni' ke to' pîika'tîkî tiwin to' ko'manto'pe, tiwin ko'mannî manni' warantî. ¹² To' yarakkîrî wanî ya, to' ko'mannîpî'pîuya, ameruntîri ke. Mîrîrî ameruntîri antîrî'pî ke to' ko'mannîpî'pîuya. Moropai anî' ataka'ma pra man, tîise tiwinan neken aataka'maton. Innape awanî'pî, amaimu e'menukasa' yawîrî aataka'ma'pî. ¹³ Tarîpai uutî sîrîrî aapia, moropai mîrîrî warantî tauya tarî si'ma inkamoro upemonkonoyamî' atausinpato'pe kure'ne, mîi pîkîrî pra. Uurî atausinpa warantî to' atausinpato'pe. ¹⁴ Anekaremekî'pî ekaremekî'pîuya to' pî'. Moropai non po tîiko'mansenonya tewanmakon pe to' ku'sa', maasa pra tonpakon pe pra to' wanî ye'nen, uurî warantî, tonpakon pe pra. ¹⁵ Sîrîrî pata yapai to' mo'kakî tauya pepîn. Tîise esatîuya to' ko'mannî'kî Makuiya to' yapisî namai. ¹⁶ Non po tîiko'mansenon yonpa pepîn uurî. Mîrîrî warantî to' yonpa pe pra nîrî upemonkonoyamî' man. ¹⁷ Inkamoro yenupakî amaimu pî', apemonkono pe to' e'to'pe

imakui'pî tîku'se pra. Maasa pra amaimu wanî yairon pe. ¹⁸ Uyarima'pîya warantî non pona, to' yarimauya pe wai pata poro. ¹⁹ Insanan ton pe eturumaka sîrîrî aapia. Innape insanan upemonkonoyamî' nîrî eturumakato'pe aapia, to' yaipontîpa apoitîrî pe.

²⁰ Insanan pona neken epîrema pepîn, tîise tiaronkon pona innape akupîtonkon pona, insanan maimu wenai. Inkamoro pona nîrî epîrema sîrîrî. ²¹ Esatîuya tamî'nawîronkon upemonkonoyamî' e'to'pe tiwin. Paapa, uurî ya' amîrî wanî warantî moropai amîrî ya' uurî wanî warantî to' ku'kî uurî'nîkon ya' to' e'to'pe. Tiwin to' ko'manto'pe tamî'nawîronkon non po tîlko'mansenonya uyarima'pîya ku'to'pe innape. ²² Ipîkku pu'kuru e'to', antîrî'pî uupia, mîrîrî ke to' repa'pîuya tiwin to' e'to'pe, tiwin e'nî warantî. ²³ Uuko'mamî to' pia moropai aako'mamî uupia. Mîrîrî ya' tiwin pu'kuru to' wanî. Mîrîrî warantî non po tîlko'mansenonya epu'tî uyarima'tîpon amîrî moropai upemonkonoyamî' yu'se awanî, uyu'se awanî warantî. ²⁴ Inkamoro antîrî'san. Moropai uupia upata ya' to' ko'mamî yu'se wai. Moropai morî uyeseru antîrî'pî era'ma to'ya. Morî uyeseru tîrî'pîya maasa pra u'nînma'pîya pena pata pai pata ekonekasa' rawîrî. ²⁵ Paapa, yairon amîrî. Non po tîlko'mansenonya ayepu'tî pepîn, tîise ayepu'tî pî' wai. Moropai insanan unenupa'sanya epu'tî uyarima'tîpon pe awanî. ²⁶ Ayeseru ekaremekî pî' wai to' pî' moropai mîrîrî pî' uuko'mamî tiaronkon sa'namato'pe to'ya u'nînmaya warantî. Moropai uuko'manpîtî

inkamoro kore'ta, to' yewan ya' tiwin e'nîto'pe.
 Mîrîrî warantî Jesus epîrema'pî, Paapa yarakkîrî
 eeseurîma'pî.

18

Jesus Yapisî To'ya

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Teepîrema tîpo, Jesus epa'ka'pî tînenupa'san yarakkîrî moropai iwîtî rukku'nîtî'pî to'ya, Cedrom itese'. Moro iratai po Oliveira ye'ka wanî'pî. Miarî tînenupa'san pokonpe eewomî'pî.
² Mîrîrî Oliveira ye'ka epu'tî'pî Judasya iteyatonon pî' Jesus ekareme'nenya. Epu'tî'pîiya maasa pra miarî Jesusya tînenupa'san muurukuntîpî'pî.
³ Mîrîrî ye'nen moro Oliveira ye'kana' Judas erepamî'pî. Epîremanto' yewî' era'manenanan enepî'pîiya moropai tiaronkon enepî'pîiya. Teepîremasanon esanon moropai fariseuyamî' narima'san, arinîke to' wanî'pî. Tikasuparaikon moropai tîtaikapukon moropai tîweiyukon, tî'kuma'tukon ke to' erepamî'pî. ⁴ Jesus epa'ka'pî to' ponaya moropai to' ekaranmapo'pîiya, tamî'nawîrî î' kupî to'ya tîpî' epu'tî'ma. Ta'pîiya to' pî': — Anî' yuwaya'nîkon? —ta'pîiya. ⁵ Inkamoroya yuuku'pî: —Jesus, Nazaré pon —ta'pî to'ya. — Uurî mîikîrî —ta'pîiya. (Judas, iteyatonon pî' Jesus ekareme'nen, mîikîrî wanî mîrîrî inkamoro pokonpe.) ⁶ Uurî mîikîrî, taasa' Jesusya pe, inkamoro atarima'pî moropai to' esenumî'pî non pona. ⁷ Moropai inî'rî Jesusya to' ekaranmapo'pî: —Anî' yuwaya'nîkon? —ta'pîiya to' pî'. —Jesus, Nazaré pon —ta'pî to'ya. ⁸ —Uurî mîikîrî tauya

sa'ri. Uurî yuwaya'nîkon ya, moriya tâwî insanan unenupa'san nîtî —ta'pî Jesusya to' pî'. ⁹ Mîrîrî ta'pîiya tîmaimu yawîrî awe'ku'to'pe manni' Paapa nîtîrî'san ko'mannîpî'pîuya anî' ataka'ma pra man ta'pîiya ne'tîkini. Innape tîmaimu e'to'pe taiya mîrîrî warantî. ¹⁰ Mîrîrîya Simão Pedroya tîkasuparai mo'ka'pî moropai teepîremasanon esanon yepotorî poitîrî pana ya'tî'pîiya. Mîikîrî ipoitîrî ese' Malco. ¹¹ Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî Pedro pî': —Tîwî akasuparai nîsi, yeka'makî iwon ya' —ta'pîiya. —Itu'se Paapa e'to' yawîrî e'taruma'tî pepîn naka? Kaane, e'taruma'tî sîrîrî Paapa naipontî'pî pe.

Anás Pia Jesus Yari To'ya

¹² Mîrîrî tîpo Jesus yapisî'pî to'ya, surarayamî'ya moropai to' esa'ya, moropai teepîremasanon esanon narima'sanya yapisî'pî, itenya yewa'tî'pî to'ya. ¹³ Moropai e'mai' pe yari'pî to'ya Anás pia. Anás mîikîrî Caifás yawo. Mîrîrî kono' yai teepîremasanon esanon yepotorî pe Caifás wanî'pî. ¹⁴ Mîikîrî Caifásya Judeuyamî' esanon panamasa' wanî'pî tiwin warayo' sa'manta yu'se wanî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ton pe kai'ma to' panamasai'ya wanî'pî.

Pedroya Taa, Jesus Unepu'tî Pepîn

(Mt 26.57-58,69-70; Mc 14.53-54,66-68; Lc 22.54-57)

¹⁵ Moropai Simão Pedro moropai tiaron inenupa'pîya Jesus wenaima'pî. Mîikîrî tiaron inenupa'pî teepîremasanon esanon yepotorî nepu'tî. Mîrîrî ye'nen attî'pî Jesus pîkîrî itewî' poroyi'pîrî pîkîrî, ¹⁶ poro po Pedro ko'mamî

tanne wîttî woima'tîto' mana'ta pia. Mîrîrîya tiaron inenupa'pî, manni' teepîremasanon esanon yepotorî nepu'tî'pî, mîikîrî enna'po'pî mana'ta piawon wîri' yarakkîrî eseurîmai. Eeseurîma'pî moropai Pedro ewomî tîrî'pîiya. ¹⁷ Moropai mîikîrî mana'ta piawon wîri'ya ta'pî Pedro pî': —Mîikîrî warayo' nenupa'pî amîrî? —ta'pîiya. —Kaane, uurî pepîn —ta'pî Pedroya. ¹⁸ Mîrîrîya Pedro wîttî'pî ipoitîrîtonon kore'ta apo' pia tîwe'sanon pia. Moropai teepîremato'kon yewî' era'manenan pia. To' atapina'pî tîntîruka'pîkon pia, komi' pe pata wanî ye'nen. Satippe Pedro atapina'pî to' pokonpe.

Teepîremasanon Esanon Yepotorîya

Jesus Ekaranmapo

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Mîrîrî tanne teepîremasanon esanon yepotorîya Jesus ekaranmapo'pî inenupa'san pî' moropai inekaremekî'pî pî'. ²⁰ Jesusya yuuku'pî: —Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yeurîmapîttî'pîuya aronne, ama' pe pra. Epere'nîto' yewî'kon ta, epîremanto' yewî' ta, to' yenupapîttî'pîuya tîmurukun pe awanîkon tanne. Î' tauya pra wanî'pî ama' pe. ²¹ Mîrîrî ye'nen î' ton pe uyekaranmapoya? Inkamoro umaimu etatîponkon mekaranmapoi, î' taasau'ya to' pî'. Mîrîrî epu'tî pî' to' man morî pe. ²² Mîrîrî taasa' Jesusya pe, tiwin epîremanto' yewî' era'manenya Jesus yenpatamo'pî. Moropai ta'pîiya: —Î' ton pe see mîrîrî ye'ka pe eseurîman mîrîrî teepîremasanon esanon yepotorî pî'? —ta'pîiya Jesus pî'. ²³ Jesusya

yuuku'pî: —Yairî pra eseurîmasa' ya, makai tamî'nawîronkon pî' î' kai'ma eseurîmasa'. Tîise yairî eseurîman pî' wai. Î' wani' awanî ye'nen upa'tîya mîrîrî? —ta'pî Jesusya mîikîrî pî'.
²⁴ Mîrîrîya Anásya Jesus yarima'pî taironpî'se Caifás pia, teepîremasanon esanon yepotorî pia.

Inî'rî Pedroya Taa, Mîikîrî Unepu'tî Pepîn
 (Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Mîrîrî tanne Simão Pedro atapina ko'mannîpî'pî satippe si'ma. Moropai tiaronkon iipiawonkonya ta'pî ipî': —Mîikîrî warayo' nenupa'pî nîrî amîrî ka'rî? Tîise Pedroya ta'pî: —Kaane uurî pepîn —ta'pîiya. ²⁶ Mîrîrîya tiwin teepîremasanon esanon yepotorî poitîrîya ta'pî. Mîikîrî pana Pedro na'tî'pî yonpa pe awanî'pî. Mîikîrîya ta'pî Pedro pî': —Amîrî ka'rî ayera'mauya ne'tîkini mîikîrî yarakkîrî Oliveira ye'kana' e'nî ne'tîkini —ta'pîiya. ²⁷ Inî'rî Pedroya ta'pî: —Kaane. Mîrîrî pe rî kariwana yunkon e'na'pî.

Pilatosya Jesus Ekaranmapo
 (Mt 27.1-2,11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸ Moropai eerenmapî ya Jesus yarî'pî to'ya Caifás yewî' tapai Governador Pilatos yewî' ta. Tîise Judeuyamî' esanon wanî'pî ewonpai pra, tîwe'kî'pakon namai Judeuyamî' pepîn kore'ta. Maasa pra Páscoa entamo'kanto' pî' e'pai to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen to' ewomî pîn.
²⁹ Mîrîrî ye'nen poro pona Pilatos epa'ka'pî to' pia. Moropai ta'pîiya to' pî': —Î' imakui'pî inkupî'pî taaya'nîkon mîrîrî, mîserî nîkupî'pî?

—ta'pîiya. ³⁰ Yuuku'pî to'ya. —A'kî, imakui'pî ku'sai'ya pra awanî ya, aapia ene'sa' annaya pepîn e'painon. Tîise imakui'pî kupîtîpon mîserî —ta'pî to'ya. ³¹ Mîrîrî ye'nen ta'pî Pilatosya to'pî: —Amîrî'nîkon mîkîrî yeseru yako'menkatî aawarîrî'nîkon moropai itaruma'tîtî ayeserukon yawîrî. Tîise yuuku'pî to'ya: —Amîrî'nîkon Romanoyamî'ya anî' wîi me'po annaya tîrî pepîn —ta'pî to'ya. ³² Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî mîrîrî, Jesus nekaremekî'pî pî' innape awe'to'pe. Maasa pra î' kai'ma tîisa'manta ekareme'sa' Jesusya wanî'pî. ³³ Pilatos ewomî'pî tewî' ta moropai Jesus yanno me'po'pîiya. Mîrîrîya Jesus ekaranmapo'pîiya: —Judeuyamî' esa' amîrî, rei amîrî? —ta'pîiya Jesus pî'. ³⁴ Jesusya yuuku'pî: —Uyekaranmapoya awinîpai ka'rî ou tiaronkonya ekareme'sa' mîrîrî apî' —ta'pîiya. ³⁵ Pilatosya ta'pî: —Judeu pepîn uurî. Amîrî yonpayamî' moropai teepîremasanon esanonya arumakasa' mîrîrî uyenya' —ta'pîiya. —Î' kupî pî' nan? —ta'pîiya. ³⁶ —Sîrîrî non po pemonkonyamî' yaipontîuya pepîn to' esa' pe. Mîrîrî warantî ikupîuya ya, upoitîrîtonon eseya'nama e'painon Judeuyamî' esanonya uyapisî namai. Tîise mîrîrî ye'ka pe pra kupîuya tarî sîrîrî non po. Maasa pra sîrîrî non winîpainon pepîn uurî —ta'pîiya. ³⁷ Mîrîrî ye'nen Pilatosya ta'pî ipî': —Moriya rei pe awanî mîrîrî? Jesusya ta'pî: —Amîrîya taa mîrîrî, yairon mai. Esenpo'pî moropai uui'pî'pî sîrîrî non pona yairon ekareme'se. Mîrîrî ton pe neken erepamî'pî. Moropai yairon anetapainonya umaimu pîinama. ³⁸ Pilatosya ta'pî: —Î' mîrîrî yairon? —ta'pîiya.

Mírîrî tîpo Pilatos epa'ka'pî pemonkonyamî' pia moropai ta'pîiya to' pî': —Imakui'pî inkupî'pî eporîuya pra wai. Î' wenai pra iwîme'pouya eserîke pra wai —ta'pîiya. ³⁹ —Tîise ayaserukon yawîrî kono' kaisarî Páscoa yai, tiwin unarakkamo'pî rumakauya aapia'nîkon. Mîserî amîrî'nîkon Judeuyamî' rei rumakauya yu'se naatî? ⁴⁰ Mírîrî yuuku'pî to'ya tîwentaimepî'se. —Kaane, mîîkîrî pepîn. Barrabás rumakaya yu'se anna man —ta'pî to'ya. (Barrabás mîîkîrî ama'ye'.)

19

Tamî'nawîronkon Pemonkonyamî' Entaimepîtî Jesus Wîîkî Kai'ma
(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

¹ Mírîrî tîpo Pilatosya Jesus po'pîtî me'po'pî.
² Surarayamî'ya itarako ton koneka'pî mî'nî ke. Moropai yeka'ma'pî to'ya ipu'pai pona, moropai suuyu sonpan rei pon ye'ka yeka'ma'pî to'ya ipî' tîwo'ma'takon pe. ³ Moropai iipia to' erepanpîtî'pî. Taapîtî'pî to'ya ipî': —Viva Jesus, Judeuyamî' esa' amîrî. Rei amîrî —kai'ma taa pî' to' ko'mamî'pî. Moropai mîîkîrî yenpatamopîtî'pî to'ya.

⁴ Moropai inî'rî Pilatos epa'ka'pî moropai ta'pîiya Judeuyamî' pî': —A'kî, mîîkîrî yenpa'ka me'po pî' wai era'makonpa. Imakui'pî inkupî'pî eporîuya pra wai. Î' wenai pra iwî me'pouya eserîke pra wai. ⁵ Mírîrî ye'nen Jesus epa'ka'pî mî'nî ye' tarakko pe tîise moropai suuyu sonpan tîpon ya'. Mírîrîya Pilatosya ta'pî to' pî': —A'kî, mîserî warayo' man. Era'matî! —ta'pîiya.

⁶ Mîîkîrî era'ma tûuya'nîkon pe teepîremasanon esanon moropai to' poitîrîtonon entaimepîtî'pî. —Iwî me'pokî, iwî me'pokî pakî'nan pona —taapîtî'pî to'ya.

Moropai Pilatosya ta'pî to' pî': —Kaane, uurî pepîn. Amîrî'nîkon neken tarîpai. Itu'se awanîkon ya, ipokapîtîtantî pakî'nan pona, iwîtî —ta'pîiya. —Tîîse uurî pia morî pe era'ma pî' wai. Î' wenai pra iwîtî tauya eserîke pra wai.

⁷ Tîîse Judeuyamî'ya yuuku'pî: —Moisés nurî'tî nekaremekî'pî yawîrî aasa'manta e'pai awanî. Maasa pra Paapa munmu pe awe'kupî —ta'pî to'ya.

⁸ Mîrîrî eta tûuya pe, Pilatos esi'nîpî'pî inî' panpî'.

⁹ Moropai eewomî'pî tewî' ta inî'rî. Moropai Jesus ekaranmapo'pîiya. —O'non pata painon amîrî? —ta'pîiya. Tîîse Jesusya yuuku pîn. ¹⁰ Pilatosya ta'pî ipî': —Umaimu yuukuya pepîn? Enpenatakî, ayesa' uurî. Arumakauya e'painon, awî me'pouya e'painon —ta'pîiya Jesus pî'.

¹¹ Jesusya yuuku'pî: —Aawarîrî uyesa' pe awanî pepîn. Uyesa' pe awanî maasa pra Paapaya itîisa' mîrîrî aapia. Mîrîrî ye'nen mîîkîrîya, ayenya' urumakatîponya, imakui'pî ku'sa' mîrîrî, imakui'pî ku'sa'ya yentai.

¹² Mîrîrî eta tûuya ye'nen, Jesus anrumakapai Pilatos wanî'pî. Tîîse Judeuyamî' entaimepîtî'pî. —Irumakaya ya, César yeyaton pe awanî —ta'pî to'ya. —Anî' e'kupî ya rei pe César yentai e'pai awanî. César pînamaiya pepîn.

¹³ Mîrîrî eta tûuya pe Jesus yenpa'ka me'po'pî Pilatosya. Moropai eereuta'pî taponse' pona mi-

arî pata tî' ka'sa' pona. (Judeuyamî' maimu ta Gabatá). ¹⁴ Awani'pî sexta-feira Páscoa konekato' weiyu pe. Moropai wei enu'sa' wani'pî. Mîrîrî yai Pilatosya ta'pî Judeuyamî' esanon pî': —A'kî, ayesa'kon mîlkîrî, rei mîlkîrî —ta'pîya.

¹⁵ Moropai to' entaimepî'pî. —Iwî me'pokî, iwî me'pokî pakî'nan pona —taapî'pî to'ya. —Ayesa'kon wî me'pouya yu'se naatî? —ta'pî Pilatosya. —Itesa' pînon anna —ta'pî to'ya. —César neken anna esa' —ta'pî teepîremasanon esananya.

¹⁶ Mîrîrî tîpo Pilatosya Jesus rumaka tu'ka'pî Judeuyamî' yenyá iwîto'pe to'ya.

Jesus Pokapî' To'ya Pakî'nan Po

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Mîrîrî ye'nen surarayamî'ya yari'pî. Jesus epa'ka'pî cidade poi. Pakî'nan yari'pîya tîwîto' yaponse' ton. Eerepamî'pî pata ese' pemonkon pu'pai'pî warainon. (Judeuyamî' maimu ta Gólgota.) ¹⁸ Moro ipokapî'pî to'ya pakî'nan po. Moropai tiaronkon nîrî asakî'nankon warayo'kon pokapî'pî to'ya iratai winî Jesus wani'pî to' arakkita.

¹⁹ Moropai Pilatosya tabua pona imenuka'pî moropai itîrî me'po'pî pakî'nan pona.

JESUS NAZARÉ PON, JUDEUYAMÎ' ESA' taato' e'menukasa' wani'pî. ²⁰ Mararonkon pepîn Judeuyamî'ya mîrîrî erenka'pî maasa pra Jesus wî'pî to'ya aminke pra cidade pia. Moropai mîrîrî e'menukasa' wani'pî eseurîwî'nankon maimukon ta. Judeuyamî' maimu ta, romanoyamî' maimu ta, moropai gregoyamî' maimu ta awe'menukasa' wani'pî. ²¹ Moropai teepîremasanon esa'ya ta'pî

Pilatos pî': —Judeuyamî' esa' kai'ma kî'menukai tîise “Judeuyamî' esa' uuri”, ta'pî mîserîya taato' menukakî —ta'pî to'ya.

²² Pilatosya yuuku'pî: —Î' unmenuka'pî ko'mamî mîrîrî warantî. Tiaron pe imo'tannîpiuya pepîn —ta'pîiya.

²³ Pakî'nan pona Jesus pokapîti surarayamî'ya tîpo, ipon yanumî'pî to'ya moropai pantaka'pî to'ya tîkaisari'nîkon, saakîrîronkon. Sonpan nîrî yanumî'pî to'ya. Mîrîrî sonpan morî tiwin ika'sa, iisi'pînto' ton pîn. ²⁴ Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya tîpî'nîkon: —Ipon karaka namai, tî' yenunpai'nîkon anî' yemanne pe sonpan wanî epu'to'pe'nîkon —ta'pî to'ya.

Mîrîrî kupî'pî to'ya Paapa maimu e'menukasa' e'to'pe innape. See warantî awe'menukasa':

Upon pantaka'pî to'ya tîkore'ta'nîkon moropai sonpan,

anî' pon pe awe'nîmî epu'tîkonpa tî' yenumî'pî to'ya. *Sl 22.18*

Mîrîrî ye'nen mîrîrî kupî'pî surarayamî'ya.

²⁵ Mîrîrî tanne aminke pra Jesus pakî'nanon pia wîri'sanyamî' wanî'pî satippe. Jesus yan moropai itakon moropai Clopas no'pî, itese' Maria, moropai Maria Magdala pon, inkamoro wanî'pî aminke pra. ²⁶ Moropai tîsan era'ma tîuya pe, moropai tînenupa'pî, tîsa'namanen, era'ma tîuya pe, Jesusya ta'pî tîsan pî': —Era'makî, anre mîkîrî tarîpai —ta'pîiya. ²⁷ Mîrîrî tîpo ta'pîiya tînenupa'pî pî': —Era'makî, asan mîkîrî tarîpai —ta'pîiya. Moropai mîrîrî pata pai inenupa'pîya isan yari'pî tewî' ta aako'manto'pe.

Jesus Sa'manta

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Tîiko'mamî tîpo, Jesusya tamî'nawîrî aretî'kasa' tûuya epu'tî'pî. Moropai ta'pîiya: —Tuna aninnîpai wai. Mîrîrî ta'pîiya innape Paapa maimu e'menukasa' e'to'pe yairî. ²⁹ Moro pisa wanî'pî intapîkîron uva yekku so'ritasa' yense'. Mîrîrî ye'nen tu'nasen esponja tîrî'pî to'ya wo' ka. Moropai amansa' tanne, esponja mo'ka'pî to'ya. Hissopo ye' pona tîrî'pî to'ya, moropai i'mî'sa'ka'pî to'ya inta ya'. ³⁰ Mîrîrî yu'na'pî Jesusya moropai ta'pîiya: —Tamî'nawîron ataretî'kasa' man. Mîrîrî taa tûuya yaretî'ka pe awe'muruika'pî moropai aasa'manta'pî.

Jesus Yara'ta Yaso'ka To'ya

³¹ Mîrîrî Páscoa konekato' weiyu yai, moropai penane wanî sábedo ipîkku, páscoa pî' to' e'to'. Mîrîrî ye'nen isa'manta'san esa'rî'pî ko'mamî pakî'nan po yu'se pra Judeuyamî' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen to' wî'tî'pî Pilatos pia. Ta'pî to'ya ipî': — Inkamoro pîsi waikîpî'tî me'pokî ka'ne' panpî' to' sa'mantato'pe moropai to' esa'rî'pî mo'kato'pe annaya pakî'nan po to' ko'mamî namai sábedo yai —ta'pî to'ya ipî'. ³² Mîrîrî ye'nen surarayamî' wî'tî'pî. E'mai'non pakî'nan pon pîsi waikîpî'tî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo tiaron pîsi waikîpî'tî'pî to'ya Jesus yarakkîronkon. ³³ Tîise Jesus pia teerepamîkon yai, era'ma'pî to'ya aasîrî aasa'mantasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen i'si waikîpî'tî to'ya pra awanî'pî. ³⁴ Tîise tiwin suraraya tîkasuparai ke ya'so'ka'pî Jesus yara'ta yai. Mîrîrî pe rî imînî moropai tuna ti'kamo'pî mararî pra. ³⁵ Mîrîrî era'matîpon uurî.

Moropai ekaremekîuya sîrîrî innape ikupîkonpa. Mîrîrî unekaremekî wanî yairî. Moropai mîrîrî wanî innape epu'tîuya. ³⁶ Mîrîrî e'kupî'pî Paapa maimu e'menukasa' e'to'pe innape. See warantî awe'menukasa':

Tiwin ite'pî waikîpîti to'ya pepîn tiwin kin *Êx*
12.46; Nm 9.12; Sl 34.20

taato'. ³⁷ Moropai inî'rî Paapa maimu e'menukasa' see warantî:

Pemonkonyamî'ya tîna'so'ka'pîkon era'ma pe man
Zc 12.10
 taato' mîrîrî.

Jesus Yu'na'tî To'ya

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Mîrîrî tîpo José Arimatéia ponya Pilatos pî'esatî'pî, Jesus esa'rî'pî yu'na'tîpa kai'ma. Mîkîrî José wanî'pî Jesus wenaimetîpon pe tîise ama'pe, maasa pra Judeuyamî' esanon nama'pîiya.

³⁹ Moropai Nicodemos, manni' Jesus pia itî'pî ewaron ya'. Mîkîrî wîti'pî José yarakkîrî. A'pusin yari'pîiya 35 quilos kaisarî yai'mei mirra, aloé yarakkîrî. ⁴⁰ Moropai Jesus esa'rî'pî wontî'pî to'ya kamisa ke a'pusin teka'mai, Judeuyamî' yeseru yawîrî isa'manta'pî esa'rî'pî konekato' tîuya'nîkon yawîrî. ⁴¹ Moropai jardim wanî'pî Jesus wî'pî to'ya pata pia aminke pra. Moro wanî'pî amenan uuruwai, tî' yawon isa'manta'pî ton pînon.

⁴² Moropai Judeuyamî' festarî weiyu ekonekato' wanî ye'nen mîrîrî uuruwai ya' Jesus esa'rî'pî yeka'ma'pî to'ya aminke pra awanî ye'nen.

20

Jesus E'mî'sa'ka

(Mt 28.1-8; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo erenmapî yai, ewaron ke tîise Maria Madalena wîtî'pî uuruwai pona. Moropai era'ma'pîiya, tî' kure'nan wanî'pî era'tîsa' inna'ta poi. ² Mîrîrî era'ma tîuya pe Maria ekatumî'pî Simão Pedro pia moropai tiaron inenupa'pî Jesus nîsa'nama'pî pia. Moropai ta'pîiya to' pî': —Uyepotorîkon yari'pî to'ya man uuruwai yapai moropai o'non pata yaasa' to'ya epu'tî annaya pra man.

³ Mîrîrî ye'nen Pedro moropai tiaron inenupa'pî wîtî'pî uuruwai pona. ⁴ Sa'nîrî to' ekatumî'pî tîise tiaron inenupa'pî ka'ne' panpî' eeka'tumî'pî Pedro eka'tumî yentai. Mîrîrî ye'nen eerepamî'pî uuruwai pona Pedro rawîrî. ⁵ Moropai awe'muruika'pî kamisa era'ma'pîiya tîise eewomî pra awanî'pî. ⁶ Ite'ma'pî pî' Pedro erepamî'pî. Tiwinarî Pedro ewomî'pî uuruwai ya', tî' yawon ya'. Moro kamisa era'ma'pîiya. ⁷ Moropai Jesus pu'pai woinon kamisa era'ma'pîiya tiaron kamisa piapai aminke ma're. Yanmako'masa' pe awanî'pî. ⁸ Mîrîrî tîpo tiaron inenupa'pî ewomî'pî Pedro ye'ma'pî pî'. Era'ma'pîiya, innape Jesus e'mî'sa'kasa' kupî'pîiya. ⁹ (Mîîwîni tîise Paapa maimu e'menukasa' epu'tî to'ya pra awanî'pî, awe'mî'sa'ka e'pai awanî taato'.) ¹⁰ Mîrîrî tîpo to' emikku'pî.

Jesus Esenpo Maria Pia

(Mt 28.9-10; Mc 16.9-11)

11 Maria ko'mamî'pî satippe tîkarawa'pî. Tîkarau ye'ka pe awe'muruika'pî moropai uuruwai ya' era'ma'pîiya. 12 Moro inserîyamî' asakî'nankon era'ma'pîiya, aimutun to' pon. To' ereutasa' wanî'pî Jesus pata'pî ya', tiwin ipu'pai pata'pî ya', tiaron i'pu pata'pî ya'.

13 Moropai ta'pî to'ya Maria pî': —Wîri', î' pî' akarau mîrîrî? Mariaya yuuku'pî: —Inna, uyepotorî yari'pî to'ya man moropai o'non pata yari'pî to'ya epu'tîuya pra wai. 14 Mîrîrîya eera'tî'pî moropai Jesus era'ma'pîiya. Tîise Jesus pe awanî epu'tîiya pra awanî'pî.

15 Jesusya ta'pî ipî': —Wîri', î' pî' akarau mîrîrî? Anî' yuwaya? —ta'pîiya. Jardim ko'mannî'nen kai'ma Maria esenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —Inna, uyonpa, amîrîya ka'rî yaasa' nai ka'kî upî' o'non pata yari'pî nan uutîto'pe era'mai? —ta'pîiya.

16 Jesusya ta'pî ipî': —Maria —ta'pîiya.

Mîrîrî pî' eera'tî'pî iponaya moropai ta'pîiya Judeuyamî' maimu ta: —Rabôni —ta'pîiya. (Uyenupanen taato' mîrîrî.) 17 —Uurî kîsapisî —ta'pî Jesusya ipî'. —Maasa enuku pra wai uyun pia. Tîise atîkî uyonpayamî' pia. Makai to' pî' enna'po uyun pia, mîikîrî wanî to' yun pe nîrî, Paapa unapurîton moropai to' napurîton nîrî pia uutî. 18 Mîrîrî ye'nen Maria wîtî'pî inenupa'san pia moropai ekaremekî'pîiya. —Uyepotorîkon era'ma pî' wai, see ye'ka pe taa pî' man —ta'pîiya.

Tînenupa'san Pia Jesus Esenpo
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Pata ko'mamî'pî mîrîrî domingo yai. Mîrîrî yai inenupa'san epere'sa' atarakkansa' wanî'pî maasa pra Judeuyamî' esanon pî' eranne' pe to' wanî'pî. Mîrîrî tanne Jesus iipî'pî to' kore'ta satippe awanî'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': — Tîîwanmîra e'tî. ²⁰ Mîrîrî taa tûuya tîpo, tenya prego yetta'pî moropai tara'ta yaino yenpo'pîiya. Mîrîrî pî' inenupa'san atausinpa'pî tepotorîkon era'ma tûuya'nîkon pî'.

²¹ Inî'rî Jesusya ta'pî to' pî': —Tîîwanmîra e'tî. Sîrîrî non pona uyunya uyarimasa' warantî ayarimauya'nîkon —ta'pîiya. ²² Mîrîrî tîpo to' puma'pîiya. —Morî Yekaton Wannî yapî'tî — ta'pîiya to' pî'. ²³ —Anî' nîkupî'pî imakui'pî kupîya'nîkon ya aawanmîra'nîkon, Paapaya nîrî ikupî tîîwanmîra. Tîîse anî' nîkupî'pî imakui'pî kupîya'nîkon pra awanî ya, aawanmîra'nîkon, mîrîrî warantî aako'mamî mîrîrî.

Jesus Esenpo Tomé Pia

²⁴ Moropai Tomé, tiwin inenupa'pî tiaronkon inenupa'san yarakkîrî pra awanî'pî Jesus iipî'pî yai. (Mîîkîrî Tomé wanî'pî asakî'ne itese', Tomé moropai monoi'.) ²⁵ Mîrîrî ye'nen tiaronkon inenupa'sanya ekaremekî'pî. —Uyepotorîkon era'ma pî' anna man —ta'pî to'ya ipî'. Tîîse Toméya ta'pî to' pî': —Innape akupîuya'nîkon pepîn. Uyenyâ eperu ke itenya pokato' pata'pî ya' yapîuya pra tîîse innape ikupîuya pepîn. Yara'ta ya'so'kasa' ya' uyenyâ yeka'mauya pra tîîse innape ikupîuya pepîn —ta'pî Toméya to' pî'.

²⁶ Moropai eseurîwî'ne mia' pona tîîmo'tai (8) wei tîpo, inî'rî inenupa'san epere'sa' wanî'pî wîttî ta.

Moropai Tomé wanî'pî to' pokonpe. Mana'takon atarakkansa' wanî'pî. Mîwîni tîise Jesus esenpo'pî to' kore'ta, awanî'pî satippe. Moropai ta'pîiya to' pî': —Tîwanmîra e'tî —ta'pîiya. ²⁷ Moropai ta'pîiya Tomé pî': —Ayenya yeka'makî uyenya ya', era'makî. Moropai uyara'ta yai ayenya ya-wonnî'kî innape ukupîpa. Innape pra uuri' kî'kupî —ta'pîiya Tomé pî'.

²⁸ Mîrîriya Toméya yuuku'pî: —Uyepotorî, Paapa unapurîton —ta'pîiya.

²⁹ Jesusya ta'pî ipî': —Innape ukupî pî' nan uyera'maya ye'nen? Tîise tiaronkon uyera'ma'tîponkon pepîn inkamoro, tîise innape ukupî to'ya. Mîrîri wenai to' atausinpa.

Î' Ton Pe Sîrîri Kaareta Menuka Tîuya

Ekaremekî Joãoya

³⁰ Moropai mararî pra anî' nîkupî eserîkan pepîn kupî'pî Jesusya tînenupa'sanya era'ma tanne. Tîise sîrîri kaareta pona imenukasau'ya pra wai. ³¹ Tîise unmenuka'san menuka'pîuya innape Jesus wanî Cristo, Paapa nîmenka'pî pe kupîkonpa. Innape Paapa munmu pe Jesus wanî kupîkonpa. Moropai innape ikupîya'nîkon ye'nen, aako'mamîkon enen ipatîkarî iipia.

21

Galiléia Po Jesus Esenpo'pî Tînenupa'san Pia

¹ Mîrîri tîpo, inî'ri Jesus esenpo'pî tînenupa'san pia Tiberíades ku'pîri ena po to' tîise. Sîrîri warantî awanî'pî. ² Tîmurukun pe to' wanî'pî. Simão Pedro, Tomé, manni' itese' monoi', Natanael, Galiléia

pon Caná poinon, Zebedeu munkîyamî', moropai tiaronkon asakî'nankon Jesus nenupa'san wanî'pî. ³ Moropai Simão Pedroya ta'pî tiaronkon pî': —Tarrafa pî' uutî sîrîrî —ta'pîiya. —Inna iyarî, anna wîtî nîrî —ta'pî to'ya ipî'. Mîrîrî ye'nen to' asara'tî'pî kanau ya'. Tiwin ewaron erenmapî pîkîrî anî' yapisî to'ya pra awanî'pî.

⁴ Wei epa'ka tanne, Jesus esenpo'pî tuna ena pona satippe. Tîise Jesus pe awanî epu'tî inenupa'sanya pra awanî'pî.

⁵ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Uyonpayamî', anî' yapisîya'nîkon pra naatî? —ta'pîiya. —Inna, anî' ton pra man —ta'pî to'ya.

⁶ Jesusya ta'pî to' pî': —Tarrafa yenuntî kanau meruntî winî, moro'yamî' yapisîkonpa. Moropai yenumî'pî to'ya moropai inî'rî mîrîrî yeku'na to'ya eserîke pra awanî'pî maasa pra mararî pra moro'yamî' atapi'sa' wanî'pî.

⁷ Moropai inenupa'pî Jesus nîsa'nama'pîya ta'pî Pedro pî': —Uyepotorîkon mîkîrî —ta'pîiya. Mîrîrî eta tîuya pe Pedroya tîpon yeka'ma'pî maasa pra tîpon mo'kasai'ya wanî'pî. Moropai aarapumî'pî tuna ka'. ⁸ Tiaronkon inenupa'san wîtî'pî Pedro pîkîrî tuna ena pona kanau ya', tarrafa yeku'na'pî to'ya. Maasa pra aminke pra tuna ena pona to' wanî'pî. Yai pra 100 metros kaisarî to' wanî'pî. ⁹ Tîwautîkon pe apo' era'ma'pî to'ya, moro'yamî' wanî'pî ipo moropai pão.

¹⁰ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Anapisî'pîkon moro'yamî' yonpa ene'tî —ta'pîiya to' pî'.

¹¹ Simão Pedro asara'tî'pî moropai tarrafa ku'na'pîiya. Mararonkon pepîn moro'yamî'

wanî'pî. 153 kaisari wanî'pî. Mîwîni tîse tarrafa e'karakasa' pra awanî'pî. ¹² Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Asi'tî entamo'kai —ta'pîiya. Moropai “Anî' amîrî?” kai'ma taa anî'ya pra awanî epu'tî'pî to'ya. ¹³ Mîrîrîya Jesus wî'tî'pî, pão yanumî'pîiya, to' pia itîrî'pîiya. Mîrîrî warantî moro' yanumî'pîiya itîrî'pîiya nîrî to' pia.

¹⁴ Mîrîrî wanî teeseurînon ite'ka pe Jesus es-empo'pî tînenupa'san pia tîwe'mî'sa'ka tîpo.

Jesus Eseurîma Pedro Yarakkîrî

¹⁵ Tîwentamo'kakon tîpo, Jesusya ta'pî Simão Pedro pî': —Simão, João munmu amîrî. Uurî sa'namaya insananya usa'nama yentai?

Yuuku'pî Pedroya: —Inna, uyepotorî. Asa'nama pî' wai, epu'tî pî' nai —ta'pîiya.

Jesusya ta'pî: —Upemonkonoyamî' ko'mannî'kî, ayekînnan carneiroyamî' ko'mannî'pîiya warantî.

¹⁶ Moropai itakon te'ka pe Jesusya ta'pî Pedro pî': —Simão, João munmu amîrî. Innape pu'kuru usa'nama pî' nan? —ta'pîiya.

—Inna, uyepotorî —ta'pî Pedroya. —Asa'nama pî' wai epu'tî pî' nai.

Jesusya ta'pî: —Moriya upemonkonoyamî' ko'mannî'kî ayekînnan ko'mannî'pîiya warantî.

¹⁷ Teeseurînon te'ka pe Jesusya ta'pî: —Simão, João munmu amîrî. Uurî sa'nama pî' nan?

Mîrîrî pî' Pedro esewankono'ma'pî. Maasa pra Jesusya tekaranmapopî'tî'pî eseurîwî'ne ite'ka kaisari, —Uurî sa'nama pî' nan? —taiya ye'nen. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya ipî': —Uyepotorî, tamî'nawîron epu'nen amîrî. Asa'nama pî' wai epu'nen amîrî nîrî.

Jesusya ta'pî: —Moriya upemonkonoyamî ko'mannî'kî ayekînnan ko'mannîpîya warantî — ta'pîiya. ¹⁸ Ayenku'tûuya pepîn, pena maasa awanî ya apon ton yeka'mapîtî'pîya moropai itu'se awe'to' ya' attîpîtî'pî. Tîise a'yeke'ton pe eena ya, ayenya yekainumîya tiaronya ayewa'tîto'pe moropai ayarî to'ya o'non pata itu'se awe'to' pepîn ya'. ¹⁹ Mîrîrî taa tûuya pe, Jesus eseurîma'pî î' kai'ma Pedro sa'mantato' pî'. Moropai aasa'mantato' wenai, tiaronkonya Paapa yapurî. Mîrîrî tîpo Jesusya ta'pî ipî': —Upîkîrî aase.

²⁰ Moropai Pedro era'tî'pî, tiaron inenupa'pî era'ma'pîiya, manni' Jesus nîsa'nama'pî, Jesus pia awanî manni' entamo'kanto' Páscoa itese' weiyu yai, Jesus pî' ekaranmapotîpon —Uyepotorî, anî'ya amîrî ekaremekî ayeyatonon pî'? —taiya ne'tîkini. Mîikîrî era'ma'pî Pedroya. ²¹ Mîrîrî era'ma tûuya ye'nen Pedroya ta'pî Jesus pî': —Uyepotorî, î' e'kupî mîserî yarakkîrî?

²² Jesusya yuuku'pî: —Mîikîrî ko'mamî yu'se wanî ya uupî pîkîrî, mîikîrî yarakkîrî î' ton pra nai. Tîise amîrî, upîkîrî aase —ta'pîiya. ²³ Mîrîrî ye'nen tiaronkon itonpayamî'ya taa ko'mannîpî'pî manni' inenupa'pî, aasa'manta pepîn kai'ma to' eseurîmapîtî'pî. Tîise mîrîrî ye'ka pe pra Jesus eseurîma'pî. —Aasa'manta pepîn —taiya pra awanî'pî. Tîise, —Uupî pîkîrî aako'mamî yu'se wanî ya, mîikîrî yarakkîrî î' ton pra nai —ta'pîiya.

²⁴ Manni' inenupa'pî mîrîrî ekareme'nen mîikîrî, imenukatîpon nîrî, moropai inekaremekî'pî yairî epu'tî pî' anna man.

²⁵ Moropai mararon pepîn Jesus nîkupî'san.

Mîrîrî e'menukasa' wanî ya, tu'ke kaareta
yannîpîiya e'painon, sîrîrî pata yentai.

Amenan pe paapaya uyetato'kon
New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macushi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Macushi [mbc], Brazil

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macushi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

677467a0-0559-5466-b865-742352ca2032